Türk talebe Birliği "Büyük Türk ölülerine saygı günü" ismile bir gün ihdas etmeğe karar verdi.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Yunan meclisi ikinci kıraatte de misakı tasdik etti. Bütün Lehistan Pilsudsky'nin yıldönümünü tes'it ediyor.

FIATI 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2914 ÇARŞAMBA 21 MART 1934 | Tel: Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

Balkan Misakı ve Yunanistan

Dün Atinadan gelen bir telgraf, Mebusan Meclisinin ikinci okunmadan sonra Balkan misakını kabul ve tasdik ettiğini bildirmektedir. Yani Misakın Mebusan Meclisindeki muamelesi bitmiş oluyor. Balkan misakı Yunanistanca meriyete girmek için âyan Meclisi tarafından da tasdik edilmelidir. Bildirildiğine göre, hafta içinde misakı âyan meclisi de müzakere ve galip bir ihtimale göre de tasdik edecektir. Binaenaleyh artık Balkan misakının Yunanistan tarafından tasdiki bir emri vaki telâkki edilebilir.

Balkan misakı Atinada imza edildikten sonra fırka reisleri arasında büyük bir münakaşaya zemin olmuştu. Liberal lideri Venizelos bazı noktalarına itiraz etti. Papanastasiu misakı noksan buldu. Uzun münakaşalardan sonra anlaşıldı ki, Yunanistanda Balkan misakı etrafındaki fikirler, Türkiyedeki kanaatlerden ayrı değildir. Romanya ve Yoguslavyada da kanaatlerin ayni oloduğu anlaşılıyor. Balkan misakı imza edildiği zaman bu kanaatleri şöyle hülâsa etmiştik:

1 — Balkan misakı Balkan hudutlarını kefalet altına alan bir mukaveledir. Yalnız Balkanlara şamil bir itilâftan ibarettir ve bu misakı imza eden devletlerin Balkan dışındaki devletler ile olan münasebetlerini aslâ ihlâl etmiyecektir.

2 — Balkan misakı noksandır. Tamam olmak için Bulgaristanın da iştirak etmesi lâzımdı. Ancak misakı imzalıyan dört devletin bütün gayretlerine rağmen, Bulgaristan iştirak etmemekte ısrar etmiştir. Bunun içindir ki, misak noksan kalmıştır. Fakat telâfisi mümkündür. Bulgaristanın misaka iştiraki için kapı açık bırakıldığına göre yakın bir istikbalde Balkan misakı tamamlanabilir.

İşte Yunan fırka liderleri arasındaki münakaşada yukarıki iki meselenin çerçevesi dışına çıkmamıştır. Bizim Balkan misakının imzalandığı günün ferdasında takdir ettiğimiz bir vaziyet, Yunanistanda oldukça uzun ve hararetli münakaşalara zemin olmuş ve nihayet ayni noktalar üzerinde ayni neticelere varılmıştır. Bu münakaşalar cereyan etmekte iken, bazı Balkan memleketlerindeki efkâr Yunan devlet adamlarının hattı hareketlerine karşı sabırsızlık göstermeğe başlamışlardı. O zaman da işaret ettiğimiz gibi biz, münakaşaları Yunanistandaki politika hayatının bir cilvesi telâkki ettik ve misakın ergeç tasdik edileceğinden aslâ şüphe etmedik. Bir memlekette her hangi bir siyasi vaziyetin şumül ve ehemmiyetini anlamak için o memleketin politika hayatını yakından bilmek lâzımdır. Balkan misakı etrafındaki müzakerelerin manası da ancak bu komşu memleketteki siyasi hayatının delâletile anlaşılabilir. Bu politika hayatı hakkında kim ne düşünürse düşünsün, Yunan milletinin siyasi olgunluğu ve Yunan devlet adamlarının vatanperverlikleri hakkında kimsenin şüphesi yoktur. Bundan aslâ şüphe etmediğimiz içindir ki, Balkan misakının ergeç tasdik edileceği kanaatini daha ilk günden izhar etmiştik.

Balkan misakının fırka liderleri arasındaki müzakeresinden sonra Hariciye Nazırı M. Maksimos tarafından bir izah yapılmasına karar verilmiştir. Hariciye Nazırı bu izahta Yunanistanın Balkan misakını imzalamakla büyük devletlerin hiç birile muharebeye girişmek taahhüdü altına girmediğini tasrih etmiştir. Misakın yalnız Balkanlara münhasır olduğu bütün alâkadarlar tarafından kabul edildikten sonra böyle bir ihtirazi kayda lüzum yoktu. Fakat hükûmet fırkasının Balkan misakını akdetmek suretile tecelli eden parlak muvaffakıyeti karşısında muhalefet te hükûmeti ehemmiyetli bir meselede ikaz etmiş olmak şerefini kazanmak istemiştir. Bunu yapmak muhalefete, Balkan misakını Yunan noktai nazarına göre uygun bir şekle koymuş olmak hazzını veriyorsa, bu şereften mahrum edilmeleri için sebep yoktur. Belki de mahrum edilmemeleri için çok sebepler mevcuttur. Hakikat şudur ki Balkan misakı şu veya bu fırkanın eseri değil, Yunan milletinin malıdır. Misak Yunan milleti namına imzalanmıştır. Yunan milletine malolmuştur. Yunan milleti onu benimsemiştir. Ve imzanın istilzam ettiği taahhütleri yapmak Yunan milleti için bir borçtur.

Yunanistan, artık müstekar bir haricî siyaset takip edecek olgunluğa varmıştır. Yunanistanda ilk siyasi fırkalar ecnebi devletlerle olan dostluklara göre teşkil edilmişti. İngiliz Fırkası vardı. Fransız fırkası ve Rus fırkası vardı. Bu fırkalar iktidara geçtikçe harici siyaset te ona göre değişirdi. Her fırka dostu bulunduğu, daha doğrusu siyasetini terviç ettiği sefirin himayesi altında sayılabilirdi. Hemen söyliyelim ki bu, 19 uncu asırda Osmanlı İmparatorluğunda da cari olan bir usûldü. Reşit Paşa İngiliz taraftarı, Âli Paşa Fransız taraftarı, Mahmut Nedim Paşa da Rus taraftarı sadrazamlardı. Fakat artık bizim memleketimizde olduğu gibi, Yunanistanda da bu devir arkada kalmıştır. Bugün Yunan fırka liderleri yalnız Yunanistanın millî menfaatleri mülâhazasile hareket eden vatanperver adamlar olduğu gibi Yunanistan da siyaseten olgun bir millet haline girmiştir. Müzakere ve münakaşalardan sonra misakın Meb'usan Meclisinde ittifakı ârâ ile tastik edilmesi de bu siyasi olgunluğun yeni bir delilidir.

Ahmet ŞÜKRÜ

Ismet Pş. Hz. Inkılâp kürsüsünde ilk dersi verdi

Başvekil diyor ki:

"Uğraşacağımız en mühim hastalık cehalet, takip edeceğimiz en feyizli yol müsbet ilim yoludur,,

Türk inkilâbı üzerinde umumî görüşler..

"Türk milleti olarak var olmak, büyük insan ailesinde yüksek bir cemiyet olarak yaşamak türk inkilâbının gayesidir,,

Muvaffak oluncaya kadar uğraşmalı

ANKARA, 20. A.A.— Bugün saat 17,30 da Halkevinde Türk inkilâtı kürsüsünde Başvekil İsmet Paşa Hz., Türk inkilâbı üzerinde umumî görüşler mevzulu konferanslarını vermişlerdir. Bu konferansta B. M. Meclisi Reisi Kâzım Pş.. Hz. ile, Vekiller, mebuslar, vekâletler erkânı yüksek askerî şura azası, Türk dili ve Türk tarihi tetkik cemiyetleri azaları, Londra ve Moskova büyük elçileri Fethi ve Hüseyin Ragıp ve Ankara, İstanbul valileri ve Hukuk Fakültesi müderrisleri ve Hukuk fakültesi, enstitüler, liseler, muallim mektepleri, son sınıf talebeleri, ve muallim mekteplerinde ve orta mektepler de bulunan tarih, coğrafya ve yurt bilgisi dersleri muallimleri hazır bulunmuşlardır.

Salonda bütün sandalyalar ve localar işgal edilmiş, koridorlar temamen dolmuş, binaya sığmıyan halk, Halkevi önünde şehrin muhtelif yerlerindeki radyoların önünde toplanarak bu büyük dersi dinlemişlerdir.

Kurtuluş savaşı

Ismet Paşa Hazretleri derse şu suretle başlamıştır:

Hanımlar, efendiler,

Türk milletinin, içinde yaşadığımız ve devam etmekte olan inkilâbı, ecnebî istilâsına ve osmanlı nizamına karşı çifte cepheli bir savaş ile başlamıştır. Türk inkilâbı, Türk milletinin kurtuluş savaşıdır. Ecnebi istilâsına karşı vatan müdafaası gibi, nisbeten sade bir manzara ile başladığı ilk günde bile, inkilâp osmanlı nizamını kendi karşısında bulmuştur. Kurtuluş savaşı, her hamlesinde muvaffakiyeti, bir ecnebî darbesini reddederken osmanlı nizamının temellerinden birini yıkmakla elde etmiştir. Anlaşılıyor ki inkilâbımız dahili ve millî mahiyeti itibariyle osmanlı içtimaî heyetinin vakit vakit gösterdiği islahat teşebbüslerinin bir devamı veya tekâmülü değildir. Bilâkis Türk inkilâbma osmanlı nizamı amansız bir zıt ve hasım vaziyeti almıştır. Şu halde, osmanlı nizamı artık Türk milletine kurtuluş temin edecek bir muhitin bütün şeraitini kaybetmiş ve hakikaten o zamanlar, açıktan söylendiği gibi osmanlı milleti ve cemiyeti nazariyesi içinde Türk milletine hayat verecek usare kalmamıştı. Geçirdiğimiz son yarım asırlık hadiseler, osman- (Devamı 7 inci sahifede)

Doktorlarla avukatların kazanç vergisi

Mecliste dün de münakaşalar oldu, barlardan alınacak vergi miktarı arttırıldı

ANKARA, 20 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanarak kazanç vergisi kanununun müzakeresine devam eylemiştir.

34 inci maddesinin idarehaneler ve yazıhanelerde veya evlerinde sanat ve mesleklerini yapan doktorlar, avukatlar, mühendisler, müşavirler ve müteahhassıslar, altın ve zikıymet mücevherat satanlar, antikacılar, ve yedinci madde haricinde kalan sarrafların gayri safi iratlarının yüzde yüz nisbetinde vergiye tabi tutulacaklarına dair (i) fıkrasının müzakeresinde doktor Suat B. (Kastamonu) verdiği iki takrirle yeni çıkan doktorların üç sınıfa ayrılarak birinci sınıfın yüzde yüz, ikinci sınıfın yüzde elli, üçüncü sınıfın da yüzde yirmi beş gayri safi varidatı nisbetinde kazanç vergisine tabi tutulmalarını istemiştir.

Hasan Fehmi B. (Gümüşhane) Mükerrem Bey (Isparta)

Takrirler

(Isparta) Mükerrem Bey, de verdiği bir takrirle serbest meslek erbabından mesleki hizmetlerin icra edildiği mahallin gayri safi iratlarının yüzde ellisi alınmakla beraber bütçe encümeni tarafından kabul edilen bir derece listesi üzerinden de maktu vergi alınmasını teklif eylemiştir.

Reşit B. (Gazi Antep) Suat B. (Kastamonu)

Bu takrir üzerine de açılan müzakerede söz alan Mükerrem Bey (Isparta) hükûmetten gelen teklifte serbest meslek erbabının hizmetlerini yaptıkları mahallerin iradı gayri safisinin yüzde ellisi nisbetinde bir vergiye tabi tutumaları istenildiği gibi bulundukları şehrin nüfusuna göre sınıflara tefrik edilerek ayrıca maktu vergi alınması teklif edildiği bütçe ve maliye encümenlerince de bunların kabul edildiği halde muhtelit encümenin bu son vergiyi kâmilen kaldırmış olduğunu işaret etmiş ve demiştir ki:

(Devamı 7 inci sahifede)

Ham petrol ithalâtının çoğalması için tedbirler

Gümrük ve inhisarlar encümeni madenî yağlar inhisarı lâyihasını tetkik ediyor

ANKARA, 20 (Telefonla) — Gümrük ve inhisarlar encümeni mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı lâyihası üzerinde bayramdan sonra tetkiklerine devam edecektir. Bu lâyiha esaslarına göre gümrük umumî tarifesinin 695 inci numarasında sayılan mayi madenî mahrukat ve madenî yağların Türkiyeye ithali hükûmetin inhisarı altında olacaktır. Gümrük ve inhisarlar vekâleti inhisa- (Devamı 4 üncü sahifede)

Fransızları telâş aldı

Macar hududunu değiştirmek, muharebe demektir

M. Mussolini'nin son söylediği nutka karşı Fransız gazeteleri ateş püskürüyorlar

PARIS, 20. A.A. — Hususî muhabirimiz bildiriyor :

Roma itilâfları ve M. Mussolininin nutku Parisin beklediği gibi çıkmadı. Dün akşamki Liberte gazetesi siyasî mahafile atfen itilâfın ve nutkun müsait karşılandığını, muahedelerin tadiline dair bir şey bulunmadığını yazıyordu.

Bugünkü gazeteler, başta Temps olarak bir çok tenkitler yazıyorlar. Bazıları fransız hariciyesini, yaptığı hatalardan dolayı muahaze ediyor.

Temps baş yazısında Roma protokolları ile nutuk arasında şayanı hayret tezatlar bulunduğunu yazarak diyor ki :

" İmzalanan iktisadî protokola mebdei hareket teşkil eden siyasî protokola bir Avrupa teşriki mesaisi ve uzlaşma zihniyeti hâkimdir. Halbuki Düçenin nutkundaki hususiyet ise müsmir ve devamlı teşriki mesaiye uymıyacak façist emperyalizmi zihniyetindedir."

Temps muahedelerin arazi ahkâmına ait her hangi tadilin bir Tuna anlaşmasına hareket noktası alınmasına hiç bir (Devamı 6 ıncı sahifede)

Son beyanatı ile Fransayı velveleye veren M. Mussolini

İlim savaşında Ecnebi profesörler

M. Malche yapılan bazı tahriklere cevap veriyor

"Hakimiyeti Milliye,, refikimizin şehrimiz muhabiri İstanbul üniversitesinde ecnebi profesörler aleyhine yapılan bazı tahrikler hakkında profesör M. Malche ile konuşmuştur. Profesör şunları söylemiştir: — Üniversite kadrosunu tamamlamak için Maarif vekâletinin ecnebi profesörlerden de istifade ettiğini biliyorsunuz. Gelen profesörler buradaki profesörlerin takriben dörtte biri kadardır. Bu profesörler üniversiteye lâalettayin değil, ciddi bir tetkikten sonra getirilmişlerdir. Bunların büyük bir kısmı Almanyanın belli başlı üniversitelerinde ordinaryüs profesör idiler ve hepsinin arkasında nazari ve amelî olarak en az on tedris senesi vardı. Katî olarak size şunu söyliyebilirim ki, İstanbul üniversitesine yeni getirilen profesörlerin her hangi birinden bir ecnebî âlim veya mütehassısa bahsedecek olursanız size bu zatın isminin mensup olduğu ilim şubeşine şeref verdiği cevabı- (Devamı 6 ıncı sahifede)

M. Malche

Tramvay şirketini, otobüsleri Belediye satın almalı!

Yalnız ahşap ev yapmayı kaldırmak, yangın duvarı istemek kâfi değil, yapılacak şeyler var...

Kessler diyor ki..

Ordinaryüs Profesör Kessler dinleniyor.

Belediye kooperatif idaresi tarafından tertip edilen konferans haftası başlamış, birinci konferans, dün akşam Üniversite içtimaiyat ordinaryüsü M. Kessler tarafından Halkevi salonunda güzide bir sami kütlesi müvacehesinde verilmiştir. M. Kessler konferansı Almanca olarak irat etmiş ve belediye iktısat müdürü Asım Bey tarafından türkçeye çevrilmiştir. Konferansçı, şehirden beklenen vazifeleri:

1 — Mahallî gıda ihtiyaçlarının temini,

2 — Yolların vücude getirilmesi,

3 — Su, havagazı ve elektrik temini,

4 — Kanalizasyon ve tanzifat işleri,

5 — Toprak ve iskân siyaseti,

(Devamı 4 üncü sahifede)

M. Kessler söylüyor

Bir kaç yüz Amerikalıya bir kaç milyon!..

Harpte zarar gören Amerikalılar için gelen heyetle müzakere başladı

Türk heyeti reisi Şevki Bey

Heyet reisinin gazetemize beyanatı

Umumî harp esnasında Amerika birleşik hükûmetler tebaasından mal alrı zapt ve işgal edilen veya hasara uğrayan kimselerin zarar ve ziyanlarını tetki kiçin teşkil edilen konferansın bugün muhtelit mübadele komisyonu binasında Şevki Beyin riyaseti altında toplanacağını yazmıştık. Amerika hükûmeti bu maksatla şehrimize hukuşinaslardan mürekkep bir heyet göndermiştir. Heyet reisi M. (Devamı 6 ıncı sahifede)

Çocuklarımızı Nasıl Okutabiliriz?

İsmet Paşanın Fırka grubunda irad ettiği nutkuyla bütün millet mütefekkirlerini üzerinde durmaya davet ettiği ilk tahsil meselesi üzerindeki anketimize devam ediyoruz. Bugün de Trabzon meb'usu ve İnkılâp liseleri müdürü Nebi Zade Hamdi Beyle görüştük. Yazısı :

Hamdi Bey

6 ıncı sahifede

Tarihten Parçalar: 7

ÇANAKKALE!

Yazan: Amiral Sir Roger Keyes

İngiliz üniforması ile İngiliz hatlarına giren Türk fedaileri

Bütün sahilin çevresi, siperler, tüneller, bodrumlarla arı peteği gibi delik deşik bir hale gelmişti. Bütün bunların hedefi ihraç ameliyesinin yapıldığı nokta idi. Siperler, o tarihte bizim kullandıklarımızdan daha çok müthiş, en korkunç ter örgülerle muhafaza edilmişti. Tel kesmeğe mahsus âletlerimiz bu örgülere karşı hemen de tesirsizdi. "V" sahili cephe hücumiyle gayri kabili zapt idi ve bu hususta söylenecek başka bir şey de yoktu."

Sahilde üç saat gezdikten sonra "Quen Elisabeth"e döndük. Düşünülecek çok mevzu vardı. Asrî şerait dahilinde askerî harekâtın arzettiği korkunç mahiyet ve ordunun uhdesine düşen vazifenin büyüklüğü şimdi bütün vuzuhiyle tezahür ediyordu. Onun için donanma yardıma ne kadar evvel başlarsa o kadar iyi olacağını hissettim.

Donanma hücumun vaziyeti ordu lehine çevireceğini anladık. Bunun için gemi kumandalarına, mahrukat, komanya ve mühimmat ihtiyaçlarını gemilerinin son haddi istiabilerine kadar tamamlamaları hakkında işaretler hazırlandı.

Hatıra defterimde şöyle devam etmişim:

"Queen Elisabeth hareket edip Anzaç sahiline gitti. Ateşin ardı arası kesilmiyordu, fakat kimsenin buna ehemmiyet verdiği yoktu; harekâtı askeriye sahilde bilâ inkıta devam ediyordu. Bir şeye ihtiyaçları olup olmadığını anlamak için sahile gitmeği çok arzu ediyordum.

Bu sırada bir İan kulağıma fısıldadı: :

— Karaya çıkıp bir baksak, nasıl olur?

Bu teklif üzerine bir hayli soğuk su döküldü. Sir İan karaya çıktı.

Şimdiki harplerde erkânı harbiye heyeti seferiye başkumandanının tehlikeye maruz kalmasına cevaz vermez. Maamafih ben şahsen bu fikirde değilim. Fakat her ne olursa olsun bu hususta fazla ileri gitmemelidir, zira öyle ahval olabilir ki, kumandanın kıtaatla teması ve kıtaatın başında bulunması, muvaffakıyeti onda dokuz temin eder.

"Colne" muhribine binip Anzaç koyuna doğru gittik. Sahile bir mil kala istimbota geçtik.

Düşman şarapnelleri bütün gün Anzaç üzerinde patlamakta idi. Fakat işğal etmekte olduğumuz mevzu tüneller, siperler, hendeklerle gayet iyi tahkim edilmişti.

Bu ateş olmasaydı, kendimizi güneşli bir günde İngilterenin Margate plâjına çıkmış zannedecektik. Sahilde iki üç bin kişi vardı. Bunların bir çoğu denize giriyor, ötekiler de yamaçlara ve hendeklere yayılmışlar çay pişiriyorlardı. Asker, gayet güzel yollar, galeriler yapmışlar, en sarp ve masun yerlere toplar yerleştirmişlerdi. Hepsi de vaziyetten gayet memnun görünüyorlardı.

Banyo ve piknik yapanlar arasında zayiat oluyorsa da kimsenin aldırdığı yoktu. General Birdwood bizi hat harp siperlerine götürdü; yolun kısmı azamı örtülü idi. Arasıra başımızı indirmemizi tembih ediyorlardı; o zaman başımızın üzerinden kurşunlar geçiyordu; Yolda üzerimize bir hayli ateş cel bettik. Bunu başımızdaki beyaz kasket kılıflarına atfettiler. O gün den sonra karaya çıktığım zaman başıma hâki kasket giydim.

Avustralya ve yeni İrlanda kıtaatı donanmanın isabetli endahtlarından çok memnundular. "Queen Elisabeth" in şarapnelleri birinciliği kazanıyordu.

Yanımda bulunan "Queen Elisabeth" in kordelâsını taşıyan flika lostromusu Bready bilhassa etraftan çok koltuklanıyordu.

Bir Avusturalyalı miralay 15 pusluk şarapnellerimizden birinin bütün bir Türk alaymı imha ettiğini söyliyordu.

Öyle zannediyorum ki, endaht hususunda "Bacchante" gemisi ikinci geliyordu.

İngiliz üniformalı Türkler!

Düşmandan hatlarımıza sokulanlar çok oluyordu; fakat bunlar birer ikişer yakayı ele veriyorlardı. Bu cümleden olmak üzere çalılar arasına saklanmış bir adam bulundu. Yanında on beş günlük erzakla kâfi miktarda suyu, 1.000 tane de mermisi vardı.

Ölülerimizden aldıkları üniformaları giymiş beş Türk yakalandı. Öldüler. Bir ölü üzerinde bir Flaşing işaret lâmbası ile Mors işaretimizi havi bir kart bulundu. İşaretlerin karşısında Türkçe mukabilleri vardı. Anlaşılan bir çok sahte işaretleri bu adam veriyordu. Bilhassa "Ateş kes!" işareti sık sık veriliyordu. Sahil telsiz istasyonlarımızın işaretleri adam akıllı kopya edilmişti.

Gruptan evvel avdet ettik. Sahile çıkmaktan çok memnun olmuştuk. Bütün muhit çok ferahbahştı. İnsan itimat ve nikbinlik havası teneffüs ediyordu ve eminim ki, Avusturalya ve yeni Zenda kıtaatı Sir İan'ı aralarında görmekten çok memnun oldular.

Ahi Baba üzerine taarruzumuzu 1915 Mayısında tekrar ettiğimiz sırada o tarihe kadar elde ettiğimiz muvaffakiyetelrin İstanbulda büyük bir endişe uyandırdığı anlaşılıyordu. Aldığımız malûmata göre düşman tarafında, Maraşal Liman Von Sanders Enver Paşadan "müstevlileri denize dökmek" hususunda katî emir almıştı.

Bunun üzerine Mareşal, cenup mıntakasında Türklere kumanda eden Miralay Sodenstein'a, 1-2 Mayıs gecesi son nefere varıncaya kadar mevcut bütün kuvveti istimal ederek müttefik hatlarına taarruz etmesini emretmişti. Türk kuvvetleri 21 taburla 56 toptan mürekkepti.

(Devamı var)

İTTİHAT ve TERAKKİ

Dr. İshak Sükûtî ittiham ediyor

4 *numaralı vesika!*

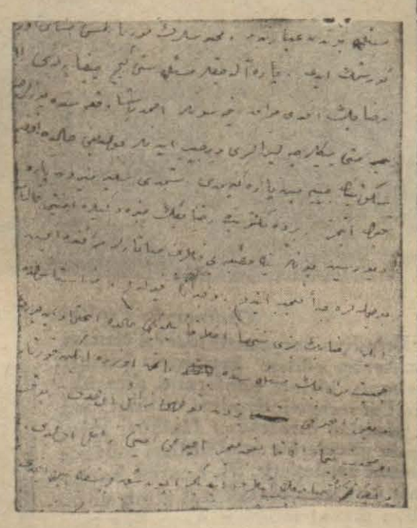

Bu bir casusun, Yahut ta bir Hafiyenin Raporu değildir

Dr. İshak Sükûtî'nin Dr. Nazım'a Yazdığı mektuptur.

Ahmet Pş. vakası

Bahaeddin Şakir merhumun bıraktığı vesikalara göre yazılan yeni tefrikamız bir kaç güne kadar neşredilmeye başlanacaktır.

İTTİHAT ve TERAKKİ

HARİCÎ HABERLER

M. Pilsudisky'nin Yıldönümü

Bütün Lehistanda âyinler ve şenlikler yapılıyor

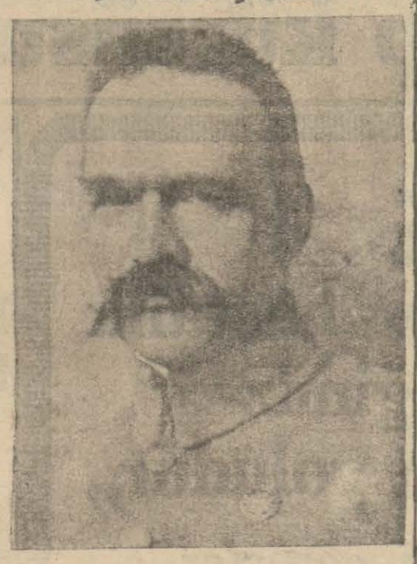

Mareşal Pilsudsky

VARŞOVA, 20. A. A. — Mareşal Pilsudski'nin yıldönümü münasebetile bütün Lehistanda yapılması mukarrer olan şenlikler, Varşovada büyük klisede kardinal Kakavski tarafından yapılan dini bir aym ile başlamış ve bu ayinde reisicümhur ile hükûmet erkânı hazır bulunmuştur.

Mareşalın ikametgâhı olan Belvedere sarayına bir çok heyetler gelmektedir.

Strazburgda bir hadise

VARŞOVA, 20. A.A. — Pat ajansı Strazburgdan istihbar ediyor :

Mareşal Pilsudski şenlikleri münasebetile yapılan bir leh toplantısında, Alsaslılardan mürekkep silâhlı bir grup salona girmek istemişlerdir. Tehlikeyi ve içtimada hazır bulunanların katli ihtimalini göz önüne alan konsolosluk memurları konsoloshane kapısının önünde komünistlere karşı silâhla müdafaada bulunmuşlardır. Bunlardan bir kaçını yaralamışlardır. Yetişen polis mütearrizleri defetmiştir.

Insull Nereye gidiyor?

Yunanistan bir baş belâsından kurtuldu

PORTSAIT, 20.A.A. — İçinde M. İnsülün bulunmakta olduğu Maiotis vapurunun bugün buraya müvasalâtı beklenilmektedir. Vapurun Basra körfezine doğru yoluna devam edeceği zanolunmaktadır.

ATİNA, 20.A.A. — Bugünkü gazeteler Insul meselesinin Yunanistan için artık kapanmış olduğunu yazıyorlar.

Filipine istiklâl veriliyor

VAŞINGTON, 20 (A.A.) — Meclis, Filipin adalarının istiklâline ve kendilerine bir cümhuriyet olarak teşekkül edebilmeleri için 1 teşrinievvele kadar müsaade eden kanun lâyihasını tasvip etmiştir.

Bir belediyeyi yaktılar

OVYEDO, 20 (A.A.) — Sol cenah unsurları Lariveca belediyesini hücumla işgal ederek yakmışlardır.

Zabıta bu hareketi kan dökmeksizin bastırmıştır. Bütün belediye azası ile 31 kişi tevkif edilmiştir.

Amerikada Haydut ordusu

Amerikan ordu ve bahriyesinden daha fazla silâhlı imiş

VAŞINGTON, 20 (A.A.) — Baş müddeiumumî M. Kummings, haydutlarla mücadele kanun lâyihasını tetkik eden âyan encümeni huzurunda demiştir ki:

— Amerikadaki cinayet âleminin Amerika ordu ve bahriyesinin silâhlı efradından daha fazla müsellah efradı vardır. Kanunî tedbirler lâzımdır. Zira, federasyona dahil devletlerin hukuku ile federasyon hukuku arasında eksiklik vardır. Ve haydutlar bu eksikliği muvaffakıyetle istismar ediyorlar.

Fransız maliyesi

PARİS, 20 (A.A.) — Parlamentonun son kararına göre malî işlerin kararnameler neşri suretile düzeltilmesi için dün mühim görüşmeler başlamıştır.

Bu görüşmeler, bütün hafta devam edecektir. Hükûmete müvazenenin, yeni vergilere müracaat edilmeksizin tasarruf yolu ile tesisi esasına müstenit yeni teklifler yapılacaktır.

Gümüş

VAŞINGTON, 20 (A.A.) — Meclis 112 reye karşı 257 rey ile gümüş madeninin tekrar para olarak kıymetlendirilmesi kanun lâyihasını kabul etmiştir.

Bükreşte mühim bir dava

BUKREŞ, 20 (A.A.) — Demir muhafızların davası, divanı harpte başlamıştır. 50 kadar maznun vardır.

Alman kadınının Vazifesi evindedir

Nasyonal sosyalizmin gayelerinden biri..

KASEL, 20. A.A. — Hes havalisinden gelmiş olan otuz bin kadın müvacehesinde bir nutuk söyleyen Alman cephesi reisi M. Fey, bilhassa eski fırkaların nasyonal sosyalistleri kadınlardan en yüksek emelleri olan intihap hakkını nezetmek istemekle ittiham etmekte olduklarını beyan ile demiştir ki :

— Hiç zannetmiyoruz ki oğullarının, kızlarının işsiz kaldığını, çocuklarının proleterya bataklığına boğulduğunu görmüş olan Alman kadınlarının Alman annelerinin dört senede bir kerre rey vermekten başka emelleri olmasın. Nasyonal sosyalizmin en ülvi gayesi, kadınları ocaklarına, ailelerine iade etmek onları annelik vazifeleri başına sevketmektir.

Para ve iş

Amerikada sanayie uzun vadeli kredi veriliyor

VAŞINGTON, 20 .A.A. — Konğraya bir mektubunda, M. Roosvelt, senayie uzun vadeli bir sermaye temini için kredi bankaları tesisini tavsiye etmiştir.

Bu mektup alınır alınmaz, tavsiye edilen şekilde kanun lâyihaları her iki meclise verilmiştir.

On iki Fedaral bankanın mıntakalarında kredi bankaları tesisi teklif edilmektedir. Hükûmet bu bankalara 140 milyon dolarlık sermaye verecektir.

Bu tasavvur edilen bankalara "mutavassıt" bankalar denilmektedir. Çünkü Fedaral bankalarla ticaret ve senayi teşebbüsleri arasında bir nevi muvasalât teşkil etmektedirler. Bankalar senayi ve ticaret teşebbüslerine devir parası olarak sermaye vermek için şubeler açabilecek ve bazı ahvalde ikrazat da yapabilecektir.

M. Roosvelt en küçük senayi tarafından 700 milyon devr sermayesi istendiğini tahmin etmektedir. Bu suretle bu senayi 346.000 kişi kullanabilecek ve tahminen 378.000 kişiye de iş verebilecektir.

Fikren ileri Türkiye

Lyon belediye meclisinde bir azanın sözleri

PARIS, 20 (A.A.) — Hususi muhabirimiz bildiriyor:

Liyon belediye meclisinde bizim için göğüs kabartacak bir müzakere geçmiştir. Şehir civarında eski eserler taharriyatı için istenen tahsisata azadan biri tarafından itiraz edilmiş, M. Herriot cevaben bunun seyyah celbine faydalı olacağını söyliyerek demiştir ki: "Türkiye ve Rusya gibi fikren ileri memleketler bu işlere çok büyük ehemmiyet vermektedirler."

Almanyada yazlık iş mücadelesi

BERLİN, 20 (A.A.) — Alman istihbarat bürosundan:

Almanya yarın yazlık iş mücadelesine başlıyacaktır. Bu münasebetle başvekil Hitler Münih otomobil yolu tezgâhlarından birisinde, Avusturya hududu üzerinde, radyo ile neşredilecek olan bir nutuk söyliyerek 1934 te iktısadî bir kalkınma olması için iş içtimaları yaratmak üzere hazırladığı plânları bildirecektir.

Amerikada Alman polisi

Oradaki Almanları Almanya dostları cemiyetine girmeğe icbar ediyormuş

ŞIKAGO, 20 (A.A.) — Meclis, muhaceret ve tabiiyet encümeni reis M. Dikstayn, Alman hükûmetini Amerikada gizli bir polis teşkilâtı yapmakla itttiham etmitşir. M. Dikstayn'a göre Alman hükûmeti bu polis ile 12 milyon Amerikalı Almanı "yeni Almanya dostları cemiyeti" ne girmeğe mecbur etmeğe çalışmakta, aksi takdirde bunların Almanyada olan akrabalarını tazyik ile tehdit etmektedir. Kongre, yarın millî sosyalistlerin Amerikadaki faaliyeti hakkında bir tahkikat projesini müzakere edecektir.

Fransadaki karışıklık tahkikatı

PARİS, 20 (A.A.) — 6 şubat hâdiseleri hakkında tahkikata memur komisyon dün belediye müşaviri Ferrandi imzasile neşredilen bir beyanname hakkında komiser Bslsitden bir mektup almıştır.

Beyannamede Konkord meydanındaki nümayişe tekrar başlamak için millî ihtilâle teveccühü olan bütün vatanperverler Vagram salonunda içtimaa davet edilmektedir.

Komisyon bu beyannameyi dahiliye nazırına göndermeğe karar vermiştir.

Komisyon, bundan sonra M. Chiappein nakli meselesi hakkında M. Fabri ve M. Daladier'vi dinlemiştir.

SON DAKİKA

Hudutta çıkacak ihtilâfların halline dair mukavele

ANKARA, 20 (Telefonla) — Hudutta zuhur eden ihtilâfların tetkik ve halline müteallik olmak üzere Türkiye ile Sosyalist Sovyet cümhuriyetleri ittihadı arasında akdolunan mukavelenamenin yeniden altı ay uzatılması hakkındaki protokolun tasdikına dair olan lâyiha Millî Müdafaa encümeninde müzakere edilmiştir.

Maarif Vekili bugün geliyor

ANKARA, 20 (Telefonla) — Maarif vekili Hikmet Bey bu akşam İstanbula hareket etmiştir.

Trakya umumî müfettişliğine dair lâyiha bugün görüşülecek

ANKARA, 20 (Telefonla) — Trakya umumî müfetişliği maaş ve masraflarına dair olan lâyiha yarın mecliste görüşülecektir.

Bütçe encümeninde bugün lâyiha üzerinde yapılacak tadiller görüşülmüş ve bu tadillerin yarın heyeti umumiyeye teklifi kararlaşmıştır. Bu tadilâta göre umumî müfettişlik teşkilâtı için verilecek nisan ve mayıs aylarına mahsus tahsisat bir mikdar arttırılmakta ve kadrodaki memuriyetlerden bazılarının maaşları yükseltilmekte, yeni bazı memuriyetler ilâve edilmekte ve bundan başka asayiş müdürlüğü yerine seksen lira aslî maaşlı asayiş müşavirliği ihdas olunmaktadır.

Muhacirlerin getirecekleri mallar

ANKARA, 20 (Telefonla) — Muhacirlerle mültecilerin beraberlerinde getirecekleri malların gümrük ve sair resimlerden muafiyti hakkında olan lâyiha muvakkat iskân encümeninden geçerek ruznameye alınmıştır. İskân encümeni lâyihayaya bazı ilâveler yapmıştır. Bu meyanda hudutlarda muayyen kapılardan girecek muhacirlerin beraberlerinde getirecekleri eşyanın kendilerine aidiyetini isbat eder bir vesika şeklinin tanzimi ve bunun bir nizamname ile tesbiti hükûmete bırakılmıştır

Gümrük ve İnhisarlar vekili Râna Beyin teklifi üezrine encümende lâyihaya şu muvakkat madde ilâve olunmuştur:

"Bu kanunun neşri tarihinde muhacir ve mülteci malı olarak gümrüklerde bulunan şeker, benzin, petrol ipek ve iplikler ve inhisara tâbi maddelerle trikotaj makineleri ve kavuçuk sanayii masnuatından olan ayakkaplar ayrı ayrı başına 5 bin liralık mikdarı malların kıymeti gümrükten geçtikleri yer piyasasındaki toptan fiyata göre tayin olunarak bir defaya mahsus olmak üzere ithal olunur.,,

İzmirde bir eve yıldırım düştü

İZMİR, 20 (Milliyet) — Dün gece şehrimizde şiddetli yağmurla karışık dolu düşmüştür. Bayraklıda bir eve yıldırım düşmüş, ev kısmen yanmıştır. İnsanca zayiat yoktur.

Polis Nuri Efendinin katilleri on sekiz seneye mahkûm oldular

İZMİR, 20 (Milliyet) — Polis Nuri efendiyi öldüren çingenelerden Sait Ahmetle arkadaşı on sekiz seneye mahkûm edildiler.

Buğdayı koruma kanunu, ekmekten resim alınacak

ANKARA, 20 (Telefonla) — Buğdayı korumak için alınması mukarrer resmin un üezrinden değil, fakat ekmek üzerinden alınmasına bugün fırka grupunda karar verildiğinden iktısat encümeni bu hususta ki lâyiha üzerinde tetkikatını bir an evvel ikmal edecektir.

Resmin ekmeğe pul yapıştırılmak suretile tahsil edilmesi esas itibarile mukarrer bulunduğundan bunun tatbikatta doğacak bazı mahzurları üzerinde encümen bilhassa meşgul olacaktır.

Yarım ve dörtte bir ekmek satışlarında ekmeğe pul yapıştırılmış olup olmadığının nasıl kontrol edileceği ileri sürülen mahzurlar arasındadır. Ziraat Bankası da kanunun tatbikatı için hazırlıklara başlamıştır. Pulların damga matbaasında bastırılması muhtemeldir. Bu hususta bazı nümuneler hazırlanmıştır.

Balkan Haberleri

Balkan misakı

Âyan meclisi de bu hafta tastik edecek

ATİNA, 20 (Milliyet) — Yunan Mebusan meclisi dün akşamki celsesinde Balkan misakı lâyihasını ikinci ve son kıraatinde kabul etmiştir. Âyan meclisinde de misakın müzakeresine yarın veyahut öbür gün başlanacaktır. Lâyihanın tasdikı herhalde bu hafta içinde bitirilecektir.

Rum mübadillerin Türkiyeye seyahati meselesi

ATİNA, 20 (Milliyet) — Hükûmet fırkasına mensup muhacir mebuslardan Atina mebusu M. Atinoyni Türkiyede işleri olan mübadillerin Türkiyeye seyahatlerine ne zaman müsaade edileceğini sormuş ve hükûmet namına verilen cevapta mübadillerin Türkiyeye seyahatlerini meneden tedbirlerin yakında kaldırılacağı cevabı verilmiştir.

Yunan Halk fırkasına tekrar girenler

ATİNA, 20 (Milliyet) — Eski dahiliye ve hava nazırı M. Ralli Başvekil M. Çaldarise bir mektup göndererek tekrar Halk fırkasına girmek arzusunu izhar etmiştir. Keza iki sene evvel Halk fırkasından ayrılan Atina belediye reisi M. Merkorisin oğlu Yorgi Merkorisin de tekrar Halk fırkasına iltihakı için müzakereler cereyan etmektedir.

Sofyada şüpheli adamlar

SOFYA, 20 (Milliyet) — Dün gece yarısından sonra Sofyanın her tarafında azbıtaca şüpheli yerlerde yapılan teftiş neticesinde hüviyetlerini isbat edemiyen 200 kişi yakalanmıştır.

Sava nehri taştı

SOFYA, 20 (Milliyet) — Belgrad dan bildiriliyor: Birden bire taşan Sava nehri Suşak kasabası ve havalisinde pek büyük zararlar yapmıştır. 10 bin kadar arazi ve 150 kadar ev su altında kalmıştır. Derhal lâzım gelen tedbirler alınarak geniş mikyasta yardım teşkilâtı hazırlanmıştır.

Para sistemi Hakkında

Ankarada ne düşünülüyor?

ANKARA, 20 (Telefonla) — Para sisteminin aşarî hesaplar üzerine tahvili hakkında İstanbulda ileri sürülen bazı mütalealar burada yeni bir mevzu olarak telâkki edilmektedir. Filvaki madenî ufaklık para kanunu meclis encümenlerinde görüşülürken bilhassa maliye encümeni yeni ufaklık paraların santim esasına göre basılmasını derpiş etmişti. Fakat mezkûr kanunun dördüncü maddesinde on paralıklar için (25) santim tabiri kullanılması ve onuncu maddenin ikinci fıkrasında basılacak paraların sair evsafının tesbiti için maliye vekâletine mezuniyet verilmiş olması, bu maksadı teyit ettiğinden lâyihaya ayrıca bir ilâve yapılmasına lüzum görülmemiştir.

Divanı muhasebat teşkilâtı

ANKARA, 20 (Telefonla) — Maliye encümeni divanı muhasebat teşkilâtı hakkındaki lâyiha üzerinde tetkikatını bitirmiştir.

Gene emniyet meselesi

LONDRA, 20 (A.A.) — Silâhları bırakma hakkında Fransanın İngiltereye cevabı dün öğleden sonra Fransa sefiri tarafından tevdi edilmiştir. Notanın yakında neşredilmesine intizar ediliyor.

Patron, amele kavgası

NEVYORK, 20 (A.A.) — Otomobil sanayii mümessillerinden sonra şimdi de maadin sanayii mümessilleri amele teşkilâtının tanınması aleyhine kıyam etmişlerdir.

Pensilvanya, Ohio, garbi Virjina ve Meriland gibi dört sanayi memleketinde yerleşmiş olan 50 çelikhanenin mümessilleri, hükûmet tarafından ileri sürülen ve Amerikan mesai federasyonu mümessillerinin de iştirakile daimî bir millî ofis ihdasını istihdaf eden proje aleyhinde resmen protestoda bulunmuşlardır.

Sanayi erbabı bu ofisin ihdasını bir diktatörlük alâmeti addetmektedirler.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Büyük şehirlerin vasıfları

Universite profesörlerinden bir azt yakında (büyük şehirlerin vasıfları) isminde bir konferans verecek - miş. Bu zat, o konferansta ne diye - cek? Orasını bilmem? Fakat ben o- nun yerinde olsam bizim memleketin en büyük şehri olan Istanbulu ele alır ve şöyle söylerdim:

"Hanımlar, efendiler!

Nasıl büyük başın derdi büyük o - lursa büyük şehrin derdi de büyük olur. Onun için büyük şehrin ilk vasfı çok derdi olmasıdır. Bu dertler türlü türlüdür. Kimisi şehrin kendisine aittir. Lâğımları, yolları caddeleri, temizliği ve ışığı gibi paraya taallûk eden şeylerdir. Şehir büyüdükçe bunların masrafı artar. Artar ve nihayet şehir bütçesi bunları temine kâfi gelmez. Tıpkı vaktinden evvel büyüyen çocuğa esvapları küçük geldiği gibi. Onun içindir ki Istanbulun yolları bozuk, mahalleleri karanlık ve lâğım - ları henüz eksiktir. Eğer şehir bugün kü bütçesile bunun üçte biri kadar ol saydı, şüphesiz bu söylediğim eksiklikler olmazdı. O halde Istanbulun bu eksiklikleri, kendi kabahatidir. Büyük lüğünün neticesidir. Bundan başka büyük şehirlerin vasıflarından biri de gürültüsüdür. Pek az istisnasile Is - tanbulda uykuya dikkat edilen ma - halle yok gibidir. Geceleri bir takım densiz adamlar, arsız adamlar, müna sebetsiz adamlar, kâh sarhoş olur ba ğırırlar, kâh güya biribirlerile şakalaşır bağırırlar, kâh kavga ve kâh ticaret için bağırırlar Yüz paralık bir fincan salep satmak için bütün bir ma halleyi uyandıran, altmış paralık bir simit sattığını haber vermek için her kesi sabah uykusunda tedirgin eden ve canı sıkıldığı için sokakta gazel okuyarak âlemi rahatsız eden adamlar ancak büyük şehirlerde bulunur. Büyük şehrin vasıflarından biri de ra - hat uyku uyutmamasıdır.

Bir üçüncü vasıf ta ihtikârdır. Bir büyük şehirde esnaf ihtikâr yapar. Bu küçük ticaretin inceleştiğini gösteren bir alâmettir. Küçük kasaba olsa böyle hilekârlık eden esnafı hemen parmak la göstermeye başlarlar, kimse git - mez. Lâkin büyük şehir böyle değildir. Orada halk bir deryadır. Akar gider ve hilekâr esnafın bir aldattığı bir daha dönüp gelinceye kadar seneler geçer...

Büyük şehirlerin vasıflarından bir dördüncüsü de sokaklarında, yolların da nakil vasıtaları kazaları olmasıdır. Bunun önüne geçilmiyor diye şikâyet edemeyiz. Her büyük şehirde kaza olur. Eğer büyük şehir bir kasaba veya köy olsa bu kazalar olmaz..

Hülâsa, büyük başın olduğu gibi büyük şehrin de şu saydığım gibi dertleri büyüktür. Fakat yavaş yavaş alışsınlar.,,

Üsküdarı imar cemiyeti

Bir kariimiz bana şu mektubu gönderdiyorum:

"Muhterem Felek Beyefendi!

Bundan bir müddet evvel Üsküdar-Haydarpaşa bulvarı hakkında kıymetli neşriyatta bulunmanızı rica et - miştim. Çok teşekkür ederim ki: bu mektubumu cevapsız bırakmadınız. Şu mektubu da yazmağa ikinci ve çok mühim bir mesele sebep olmaktadır. Arzedeceğim fikrimi Üsküdarımızın bazı büyüklerinden rica etmiştim. Her birisi âdeta neme lâzım der gibi ol - du.

Geçen gazetede adalarda olduğu gibi "Anadolu kıyısı imar cemiyeti" teşekkül etmiş ve bu imar sahasına Kadıköy ve tren hattı dahilmiş. Tabii her muhit bâhusus münevver oldukça kendilerinin yükselmesini herhangi bir şekilde arzu ve tatmin eder.

Çok yazık ki Üsküdarımızın bahusus iskeleden alınız Harem iskelesine kadar uzun bir sahasında cemiyetler kuran, imar yapan, muhitlerini cennete çevirmek isteyen ve mümkün mertebe muvaffak olan diğer semtler - den daha mütefekkir daha münevver zevat olduğu ve bu muhit bir çok güzide âlimler ve sizler gibi mümtaz muharrir ve cemiyetçilerle dolu ol - duğu halde maalesef kimse alâkadar olup ta bir de Üsküdar kıyılarını imar cemiyeti kurmuyor ve bu sahada çalışmıyor. Zatı âlilerinden memleket namına, irfan namına, imar namına ve bilhassa vatanperverlik şerefine böyle bir cemiyetin kurulmasına gerek hususî, gerekse hükûmet namına Üsküdar iskele civarının park meselesile Taşdelen suyu işi ve bir de Üsküdar - Haydarpaşa bulvarı buna ilâveten emsalsiz Çamlıcanın ihyası hususunda bezli himmet buyurmanızı ve bu noktada her fırsatta neşriyatla belediyemizi ikaz ve pek bakımsız fakat her bir tarafı birer cennet (imar edilirse) olacak Üsküdarımızın ihyasına delâlet buyurmanızı rica ederim. Şunu da arzedeyim ki: Bu ricamla kendime bir iş, bir menfaat katiyen beklemiyorum. Maksat muhitin ihyasıdır. Istanbulun plânının yapılması arifesinde böyle bir cemiyetin kurulu şu ne kadar yerinde olur. Tabii takdir buyurursunuz.

Hürmetlerimin kabulünü rica ederim efendim,,

Salacaklı
(Bir kariiniz)

Muhterem kariimizin fikrini pek iyi buluyorum. Lâkin cemiyet teşkiline beni karıştırmamasını rica ederim. Ben cemiyetten o kadar içtinap et - mekteyim ki: velime cemiyeti olma - sın diye bekâr kaldım. Hürmetler.

FELEK

Mimar Sinan ihtifali

31 Martta yapılacak Mimar Sinan ihtifali programı Halkevi tarafından hazırlanmaktadır. Ihtifalde muhtelif hatipler sanatkrın eserlerinden bahsedeceklerdir

EKONOMI

Yumurta İhracatımız

Almanya hükûmeti nezdinde yeni bir teşebbüs..

Ispanya kapıları Türk yumurtasına kapandığından beri, bir zaman 10 milyon lira kadar tutan yumurta ihracatımızı nereye sevkedeceğimizde tereddüt ediyoruz. Almanya ilk hatıra gelen memleket olarak görülmüş ve tekmil yumurta ihracatımızı oraya tevcih etmek için tüccarlarımız büyük bir tehalük göstermeğe başlamışlardır.

Halbuki Almanya yumurtaya kontenjan koymuştur. Ve maalesef her memlekete göre tayin edilen bu kontenjan miktarları 1932 senesinin ithalâtının yüzde 40 kı olarak tesbit edilmiştir ki, Türkiye, bilhassa o sene, tekmil yumurtasını İspanyaya gönderiyordu, Almanyaya hemen hemen hiç bir şey göndermiyordu.

Bu hesapla Almanya Türkiyeye ayda iki vagon kontenjan vermiştir. Bu, yumurta istihsalimiz yanında cüz'i bir miktardır ve çok işimize yarıyacak bir şey değildir. Almanyadaki ticaret mümessilliğimiz Alman resmî mahafili nazdinde teşebbüsatta bulunmuş ve bu miktarın elli misli arttırılmasını talep etmiştir. Almanya ile Türkiye arasındaki iktısadî münasebetlerin dostane olduğu malûmdur. Bu teşebbüslerden muvaffakıyetli neticeler çıkacağı ümit olunabilir. Ancak Almanya tekmil devletlerle olduğu gibi Türkiye ile de en fazla mazharı müsaade esasile ticaret mukaveleleri aktetmiştir. Buna nazaran Türkiyeye verilen bir müsaadenin diğer devletler tarafından dahi talep edilmek ihtimali vardır. Gerek yumurta ihracatçılarımızın ve gerek iktısat hayatımızın ehemmiyetli bir meselesi olan yumurta meselesinin hüsnü suretle halli umumiyetle temenni olunmaktadır.

Yumurtacılar kongresinin kararları

Samsun yumurtacılar kongresinde verilen kararların tatbikine başlanmak üzeredir. Kongrede karar verilen meselelerin başlıcası şunlardı:

Tavuk cinsinin ıslahı; yumartaların temiz olarak toplanması, yumurtaların ucuz ve iyi nakledilmesi, yumurtaların muayyen sınıflara ayrılması, ambalâjlara fazla dikkat edilmesi, sandıkların 1440 adetlikten 720 adede indirilmesi, bayat yumurtaların toz olarak ihracı, yumurtaların Türk gemilerile ihracı, yumurtalarm tazeliğini muhafaza için tedbir alınması.

Yakında İstanbul yumurtacıları ticaret odasına çağrılarak kararların bir an evvel tatbiki için fikirleri sorulacaktır.

Ofis merkez teşkilâtı

Haricî ticaret ofisi merkez vilâyetine ticaret mektebi muallimlerinden Servet, Ankara Ziraat Bankasından Süreyya, eski Konya mebusu Fuat Beylerin tayin edildikleri haber verilmektedir.

Macaristan için seyahat çeki

Macar hükûmeti, seyahat maksadile Macaristana gidecek olanlara mahsus bir seyahat çeki hazırlamıştır.

Yeş meyva ihracatı

Yaş meyva tacirlerinin müracaatları üzerine ticaret odası tetkikatını ilerletmiştir.

Oda, yaş meyva ihracatının mevsiminde gerek tren, gerek vapurlarda tertibat alınması ve ambalâjın iyi bir şekilde temini için çalışacaktır.

Tel - Aviv panayırı

İtalya hükûmeti Tel - Aviv şark panayırına resmen iştirake karar vermiştir.

Bir heyet Suriyeye giderek İtalyan mamulâtının teşhir edileceği pavyonların yerini görmüş ve plânlarını hazırlamıştır.

Yunan tütünleri inhisarı

Yunan hükûmetinin tütünleri inhisar altına almak üzere tetkikatta bulunduğunu yazmıştık. Son gelen malûmata göre, bu tasavvur şimdilik terkedilmiştir.

Çeşmede zeriyat

ÇEŞME, 19 (A.A.) — Kazamızda son ay içinde 135 hektar buğday 1740 hektar arpa, 235 hektar yulaf, 185 hektar bakla, 48 hektar nohut, 39 hektar burçak, 30 hektar börülce, 20 hektar çavdar ekilmiştir.

Fransız ticaret odasının senelik toplantısı

Fransız ticaret odası heyeti cuma günü saat 10,30 da Union Françoise'de senelik toplantısını yapacaktır. Bu toplantıya fransız sefiri Mösyö Kammerer riyaset edecektir.

Amerikalı ziraat mütehassısı

Memleketin iktısadî vaziyetini tetkik etmekte olan Amerikalı mütehassıs heyeti azasından, , ziraat mütehassısı Mösyö Gardner dün akşam Ankaraya gitmiştir.

Aqutania bugün bekleniyor

Şehrimize birkaç yüz seyyah getirecet olan İngiliz bandıralı Aquitania vapurunun bugün limanımıza gelmesi beklenmektedir.

Zabıt kâtipliği için imtihan

Münhal bulunan beş zabıt kâtipliği için açılan müsabaka imtihanı dün icra edilmiştir. Adliye dairesinde imtihan icrasına müsait salon bulunmadığı için ağır ceza reisi Aziz, asliye reisi evveli Memduh, müddeiumumî baş muavini Salih, Üsküdar müddeiumumîsi Bürhanettin Beylerden mürekkep imtihan heyeti vilâyete gitmiş ve müsabaka vilâyetteki salonda yapılmıştır. Müsabakaya altmıştan fazla lise ve orta mektep mezunu iştirak etmiştir Netice perşembe günü belli olacaktır.

Kazanç vergisi

Doktor ve avukatlar yeni bir teşebbüs yapmıyorlar

Doktorların kazanç vergisi için teşebbüsatta bulunmak üzere Ankaraya bir heyet gönderecekleri hakkındaki haber asılsızdır. Evvelki gün toplantıda doktorlar bu mesele etrafında teşebbüsatta bulunmaya karar vermişler ve meclisin evvelki günkü kararını gazetelerde okuduktan sonra bu teşebbüsten de feragate karar vermişlerdir. Doktorlar meclis kürsülerin de kendilerini müdafaa ettiklerinden dolayı doktor Hakkı Şinasi Paşa ile Ziya Gevher ve Ali Saip Beylere birer teeşkkür telgrafı çekmeğe karar vermişelrdir. Avukatların da kazanç vergisi hakkında bir teeşbbüs yapmaları varit değildir. Bu hususta Baro reisi Halil Hilmi Bey demiştir ki:

— Baro geçen sene bu hususta icap eden teşebbüsleri yapmıştı. Bugün için yeniden teşebbüs yapmaya lüzum yoktur. Lâyiha mecliste müzakere halindedir. Muhterem meclis azaları da bilhassa İstanbul avukatlarının yangından sonra düştükleri elim vaziyeti pekâlâ bilmektedirler. Binaenaleyh biz meclisten çıkacak kararın pek âdilâne olacağına kanaat etmiş bulunuyoruz.

Mahmut Esat Bey dersine bugün devam edecek

Başvekil İsmet Paşa Hazretlerinin Ankarada Halkevinde inkılâp enstitüsünde ilk dersi vermesi dolayısile dün dersini tehir eden İnkılâp enstitüsü profesörü Mahmut Esat Bey bugün dersine saat on yedi buçukta devam edecektir.

Rus filmcileri

"Ankara Türkiyenin kalbi" isimli Maarif vekâleti hesabına bir film çevirmiş olan Rus Sovyet rejisörü M. Yutkeviç ve refiki M. Vitkin, filmi Maarif vekâletine vermek üzere dün akşam Ankaraya gitmişlerdir.

Şirketlerin Mukaveleleri

Vali ve Belediye reisinin Ankaradaki temasları

Vali ve belediye reisi Muhittin Bey Ankarada tramvay ücretlerine yapılan zammın iadesi meselesi etrafında da temaslarda bulunmaktadır. Diğer taraftan tramvay şirketi erkânından bazı zevatın da mukavelenamenin henüz tatbikına imkân bulunmayan maddeleri etrafında Nafia vekleti ile temas için Ankaraya gittikleri haber verilmektedir. Nafia vekâletinin diğer hidematı umumiye şirketlerinin mukavelelerine ait tatbikatı da esaslı surette tetkik ettireceği anlaşılmaktadır. Bu meyanda saat kiraları, telefon kordonunun uzunluğu nisbetinde abonelerden alman paralar ve saire de tetkik edilecektir.

Matbuat umum müdürü

Matbuat umum müdürü Vedat Nedim Bey Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vedat Nedim Bey bu akşam Ankaraya dönecektir.

Necmeddin Haydar Beyin cenazesi

Erzurum askerî hastahanesi rontgen müteahssısı genç doktorlarımızdan binbaşı Necmettin Haydar Bey, vazife aşkı yüzünden rontgenden mütevellit bir kanser hastalığma tutulmuş ve hükûmetçe tedavi için Avusturya ve Almanyaya gönderilmişti. Bütün müdavata rağmen en son çare olarak yapılan ameliyata rağmen Berlinde henüz 36 yaşında iken vefat eden merhumun son dileği veçhile, cenazesi yarın Galila vapurile şehrimize getirilecektir. Bu aziz fen kurbanına lâyik olduğu derecede muhteşem merasim yapılması için meslektaşları ve Universite talebesi tarafından hazırlık yapılmaktadır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Aşağı yukarı hepimizin evinde su, elektrik ve havagazı tesisatı vardır. Bilmem dikkat ettiniz mi günahları üstünde kalsın amma, saatleri pek doğru işlemez... Geri kalsa ne ise fakat çok ileri gider. Hadden efzun ileri gider. Hani bayağı saatler gibi arkasında (ileri - geri) diye bir vida yok ki biz âyar edelim. Onu âyar eden etmiş!.

Dün Ankara caddesinde oturan bir dostumuz anlatıyordu:

"— Bakın geçen gün ne oldu: Su şirketinin memurları geldi, saate baktılar: Az bir zaman zarfında bin metre mikâbından fazla su sarfetmişiz. Hayret!... Aman etmeyin, eylemeyin dedik. Bu nasıl olur. Bu kadar su sarfetmeğe maddeten imkân yok...

— Neden? diye sordular, saat yazıyor!..

— Saat yazıyor amma, amması var.. Çünkü bizim bulunduğumuz bina kanalizasyon denilen şeyden mahrumdur. Binanın suları umumî mecraya akmaz. Bir çukur vardır. Bütün sular ve saire hep oraya toplanır. Ve sonra temizlenir. Halbuki bu çukur söylediğiniz suyun dörtte birini bile istiap edecek derecede değildir. Yüz metre mikâbı hacmin de bir kap bin metre mikâbından fazla suyu nasıl istiap edebilir?

Bunun üzerine saati muayene ettirdik. Saatte bir şey yok. Tıkır tıkır işliyor. E.. peki şimdi kabahat kimde?..

— Kabahat ne sizde, ne saatte ne memurda!..

Dostumuz hayretle sordu:

— Kabahat çukurda birader. Çukurda... Haddinden büyük işlere girişmiş!...

* *

Ayni gün garip bir tesadüf olarak bir başka dostumuz şu macerayı hikye etti:

Geçen sene bir buz dolabımız vardı. Bu su ile işlerdi. Binaenaleyh fazla su sarfiyatı yapardık. Bu sene o buz dolabını değiştirdik. Yeri ne elektrikle işleyen bir başka dolap aldık.. Evde sarfettiğimiz suyun mikdarı herhalde hayli mikdar da azaldı zannediyorduk. Fakat aldanmışız. Bir de memur faturayı getirdi ki dehşet!...

Meğer biz geçen senenin ayni ayına nazaran bir misli daha çok sarfiyat yapmışız... Ben evde değirmen işeltsem bu kadar su sarfedemem. Nasıl oluyor anlamadım.

Geçen sene su ile işleyen buz dolabı ile daha az sarfediyorum da bu sene elektrik dolabı ile daha çok su gidiyor?.

Memura saatin muayene edilmesini söyledim. Muayeneden geçti... Sağlammış. Tıkır tıkır işliyormuş... Peki kabahat kimin?..

Cevap verdik:

— Kabahat ne sizde ne memurda ne saattedir!.

— Peki ya nerede? diye sordu!..

— Bütün kabahat dolapta!..

* *

Evet maalesef bütün kabahat dolaptadır!..

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

ODADA

Tütün kongresine Hazırlık

Dün tütüncüler Odada bir toplantı yaptılar

Yakında toplanacak olan tütün kongresine ait hazırlıklara devam edilmektedir. Dün ticaret odasında tütün tacirleri bir içtima yapmışlardır.

Bu içtimada ticaret odası namına tetkikat şubesi müdürü Hakkı Nezihi B. hazır bulunmuştur.

İstanbul tütüncülerinin noktai nazarları görüşülmüş ve kongre nizamnamesi tetkik edilerek buna göre hazırlanılması karar altına alınmıştır. Ayni zamanda İstanbul tütüncülerinin arzularını daha etraflıca tetkik ederek rapor hazırlamak üzere bir komisyon ayrılmıştır.

Komisyon Hüseyin Sabri, Herman müessesesinden Kohen ve oda tetkik şubesi müdürü Hakkı Nezihi Beylerden mürekkeptir.

Komisyon işini pazara kadar bitirecektir. Pazar günü umumî bir içtima daha yapılacak ve rapor İstanbul odası namına kongreye gidecek murahhaslara verilecektir.

BELEDIYEDE

Telefon hastanesi

Fazla telefon paralarından yapılacak pavyonlar

Telefon şirketinin abonelerine iade edeceği fazla aldığı paraların belediyeye terk ve teberrüüne dair varakaların belediye matbaasında tab'ı ikmal edilmiştir.

Belediyede 30 memur mesai saatleri haricinde abonelerin muhtelif semtlere göre cetvellerini ihzara dün de devam etmişlerdir. Bu memurlara verilecek fazla mesai ücreti ayrıca tesbit edilecektir.

Bazı abonelerin, haklarını verem mücadele cemiyetine teberrü ettikleri görülmektedir. Sıhhiye müdürü Ali Rıza Bey, her abonenin hakkını istediği müessese ye teberrü edebileceğini, fakat bu paralarla yapılacak pavyonların idamesi mevzuu bahsolduğunu, bu itibarla kendisinin telefon paralarının muntazam teşkilâta malik olması itibarile Haseki ve Cerrahpaşa hastanelerine ilâvesini mevzuu bahis pavyonları idare edebilecek vaziyette bulunan belediyeye terk ve teberrü edilmesine taraftar bulunduğunu söylemiştir.

Sıhhiye işlerinde neler yapılacak

Vilâyet sıhhiye müdürlüğü, şehir meclisince kabul edilen yeni belediye vilâyet bütçesine göre, şehir ve vilâyet hududu dahilinde yapılacak sıhhiye işlerinin bir hülâsasını tertip etmektedir.

Diğer belediye şubeleri de ayni suretle birer hülâsa hazırlamaktadırlar.

Nereye gitti?

Karagümrük belediye tahsil şubesi tahsildarlarından Turgut efendi ortadan kaybolmuş, ve zimmetine para geçirdiği tesbit edilmiştir. Belediye, Turgut efendinin derdesti için zabıtaya müracaat etmiştir.

Imar plânı

Şehrin imar plânına dair mütehassısların raporları tabedilmektedir. Yakında jüri heyeti, ikinci içtimamı yapacaktır.

Mütehassısların raporlarında müşterek noktalar, şehrin ticaret, sanayi, mesken ve mıntakalara tefriki ve bu mıntakaların hususiyetlerine göre imarına taallûk etmektedir. Jüri, bunları ehemmiyetle tetkik edecektir.

Şehir bütçesi

Şehir meclisince kabul edilen yeni belediye, vilâyet bütçesi bugünlerde tasdik için Dahiliye vekâletine gönderilecektir.

Ne kadar otomobil var?

Hususî otomobillerden muayyen bir resim alınması vergileri tetkik komisyonunca muvafık görülmüştü.

Şehrimizde 1022 taksi, 484 hususî otomobil mevcuttur.

Kooperatif heyeti umumiyesi

Belediye kooperatifinin heyeti umumiyesi bugün kooperatif lokantasının üstündeki salonda toplanacaktır. İçtimada kooperatifin hesapları tetkik ve tasdik edilecek, teşkilâtın tevsii ve yeni faaliyet esasları tesbiti karar altına alınacaktır.

Şehir tiyatrosu istihlâk kooperatifi

Şehir tiyatrosu sanatkârlarının eski Gardenbarda bir istihlâk kooperatifi tesisine karar verdikleri yazılmıştı. Bu hususta mukavele tasdik ettirilmek üzeredir.

Mukavele müddeti 3 senedir. Şimdiden Tepebaşı bahçesinin tanzim ve ıslahına başlanmıştır.

Haliç şirketinin aidatı

Haliç şirketi, üç senedir şehir aidatını verememektedir. Şirket, belediye aleyhine mahkemeye müracaat etmiştir.

Vali ve belediye reisi Muhittin B. Ankarada şirketin bu vaziyeti etrafında da alâkadar vekâletlerle temas etmektedir. Muhittin Beyin avdetinde bu işe de kat'i bir netice verilecektir.

FIKRA

Tekrar kapanan tarihî kapı

Istanbul valisinin güzel eserlerinden biri, yıllardanberi kapalı duran tarihi "Babıâli" kapısını açması olmuştu. Bu kapının açılmasiledir ki, açılmaz kapı ananesi kırılmış oldu. Bu kapının açılmasile devlet kapısına işi düşen halk, yokuş çıkmak külfetinden vareste kılındı. Şimdi bir kaç gündür ki, o kapının gene eskisi gibi kapandığını görüyoruz. Ve sebebinin de tamiri için iktiza eden tahsisatın bulunmaması olduğunu öğreniyoruz.

Bu kadar seneler geçti, devirler değişti. Babıâlinin üst kapısından yüzlerce sadrazamlar, nazırlar girip çıktılar; fakat Kösem Sultanın ruhunun mahfuz olduğu vehimiyle asırlarca el sürülemeyen hazine dairesindeki efsanevî kasa gibi, hiç bir hükûmet ricalinin eli bu kapıya değemedi, bu kapıya el sürülmek şöyle dursun bu mevzua temas bile edilemedi. Ve senelerce bu kapı, mesdut ve arkası destekli kaldı.

Bu kapının tamirine iktiza eden tahssatın hakikî miktarını bilmemekle barber bu paranın Istanbul vilâyeti gibi milyonluk bütçesi olan bir devlet teşekkülüncе tesviye edilemiyeck miktarda olacağını hiç te tahmin etmiyoruz. Arzumuz, ebedî bir eserin tekrar ihyasıdır.

Esasen o muhit, muhtelif tarihî dekorları ihtiva eden ve muhtelif tarihî dekorları mütekâsif halde kendisinde toplıyan bir muhittir. Bu güzergâh Beyazıta çıkarken Salkımsöğüdün köşesinden başlar ve tramvay caddesinin imtidadınca adım başında kendisine yeni yeni dekorlar ilâve ederek tâ Ortakapıda nihayet bulur. İşte "Babıâli" kapısı bu tarihî dehlzin mebde noktasıdır.

Yakın vakte kadar bu kapının arkası taş toprak yığınıyle dolu iken son senelerde temizlettirilmiş, üstelik oraya müteaddit fidanlar da dikilmişti. Bu fidanların tutmasına itimat edildiği takdirde bir kaç sene sonra orası hiç yoktan güzel bir ormancık halini alacaktı. Bu tarihî kapı için güzel bir Fon teşkil edecek olan o köşe, şehir için de bir ziynet olacaktı.

Şehri güzelleştiren ve eski, tarihî eserleri harabiden kurtaracak olan bu teşebbüsün bir kaç yüz liralık bir tahsisat fıkdanından dolayı yüz üstü kalmasını hiç te doğru bulmuyor, bu kapıyı açan elin, onun tamirine tahsisat bulacağına da emin bulunuyoruz.

Salâhattin ENIS

Yangın davası

Suçluların tahliye talebini mahkeme reddetti

İZMİT, 20 (Milliyet) — Adliye yangını davasında bugün de şahitlerin dinlenmesine devam edildi.

On şahit dinlendikten sonra, suçluların vekilleri müekkillerinin kefaletle serbest bırakılmalarını sitediler. Heyeti hâkime müzakereden sonra bu talebi red ve müdafaaları dinlemek üzere muhakemeyi 9 nisana tehir etti.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

20 Mart 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	96	T. askeriye	9,75
1933 İstikrazı	98,75	Elektrik	—,—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—,—
Üniterk	29	Tünel	—,—
„ II	28.35	Rıbtım	17.75
„ III	28,30	Mümessil	55
Gümrükler	8	„ II	48,30
Bağdat	9,75	„ III	49,35
Türkiye Cümhûriyet Bankası	63,25		

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Telefon	11
„ „ Hamiline	10	Terkos	18,50
„ „ Müessis	108	Çimento	12,45
Tramvay	38,50	Ittihat dey.	19
Anadolu Hisse	26,60	Şark dey.	1,65
Şir. Hayriye	15	Balya	1.55
Reji	4,10	Şark m. ecza	4

ÇEK FIATLARI

Paris	12,06	Prağ	19,08,75
Londra	643.50	Viyana	4,32
Nüyork	79,34	Berlin	2,01
Milano	9,24	Madrit	5,82,30
Atina	83,36	Belgrat	34,98
Cenevre	2,45,75	Zloti	4,21
Brüksel	3,40,35	Pengo	2,69
Amsterdam	1,17,91	Bükreşt	79,62
Sofya	64,66	Moskova	10,87,75

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	1 Şille. Av.	24
1 Dolar	124	1 Pezeta	16
1 Isterlin	645	1 Mark	49
20 Liret	214	1 Zeloti	23,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	21
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
20 İ. Isviçre	818	1 Çernoviç	—,—
20 Leva	24	1 Altın	932
21 Kur. Çek.	106	1 Mecidiye	35 1-2
1 Florin	83	Banknot	237

HİKÂYE

HIRSIZ

Sabahın birine doğru, ağır ve nerdeyse patlayacak fırtınayı haber veren havadan bir türlü uyuyamayan Naime Hanım kocasını uyandırdı. Endişeli bir sesle yavaşça fısıldadı:

— Selim, aşağıda bir patırdı duydum, muhakkak hırsız geldi.

Selim Bey tatlı uykusunun içinde hırsızın geldiğine pek kani değildi.

— Yok canım, ne münasebet? Belki kedidir, dedi.

Fakat ne olur ne olmaz diye, hafiften kulak kabarttı. Hakikaten odanın içinde aşağıda yabancı bir adam bulunduğunu hissettiren bir hava vardı. Şüphesini yenemiyerek kalktı, yavaşça giyindi, çekmecedeki tabancayı aldı. Merdivenleri gıcırtmamak için kenardan kenardan aşağıya indi. Yemek odasının kapalı kapısının altından arasıra ışıklar görünüyordu. Demek ki içeride birisi var. Tabancasını şöyle bir doğrultarak kapıyı açtı, sol taraftaki elektrik düğmesini de birden bire açtı. Büfenin açılmış gözleri önünde bir adam karşısına çıktı.

Selim Bey, tam bir ev sahibine yakışacak kahramanlıkla bağırdı:

— Kıpırdarsan, yakarım.

Hırsız artık elinde faydası kalmıyan cep lâmbasını söndürdükten sonra, tabanca namlısının karşısında, hiç kıpırdamadı.

Bu sırada kapı açıldı, kocasının arkasından gelen Naime Hanım içeriye girdi.

Tabancanın önünde gayri müteharrik duran meçhûl adama baktı, bir şeyler söylemek istedi, söyliyemedi. Selim Bey:

— Korkma! dedi, bu adam fenalık yapacak adama benzemiyor. Eğer yapmak isterse, vallahi şurada haklar ve paklarım.

Ve sonra gene tabancasının tehdidi altında tuttuğu hırsızı göstererek, karısına:

— Ara şunun üzerini! dedi.

Kadıncağız titriyerek hırsızın ceplerini boşalttı. Bir cigara paketi, bir çakmak bir mendil, bir anahtar, birkaç metelik, bir tırnak törpüsü, daha ufak tefek bazı şeyler çıktı. Aşağı yukarı namuslu her adamın ceplerinden çıkabilecek şeyler..

Selim Bey sert birsesle sordu:

— Hepsi bu mu? Tabanca, kama, bıçak, sustalı yok mu?

O zaman hırsız cevap verdi:

— Ne yapacağım onları? Adam öldüreceğim de başıma dert mi alacağım?

Yakalandık, yakalandık, ne yapalım?

Hırsızın hal, tavrı, tuhaftır, basbayağı insana emniyet ifade ediyordu. Kılığı, kıyafeti de yerinde idi. Gündüz kendisini dışarıda görenler, kendisini bir şirkette veya bir fabrikada memur sanırlardı. Ömründe hırsız görmiyen Naime Hanım şaşırıp kalmıştı. O, hırsızı kafasında hiç te böyle tasavvur etmiyordu. İri yarı, eli bıçaklı, geniş ağızlı, iri dudaklı, kılık kıyafet hak getire biri sanıyordu.

Halbuki karşısında gördüğü adam hırsız mı bu? Şapkasını bile eline almış, hürmetkârane bir vaziyet takınmış, hakkında ev sahipleri tarafından verilecek karara muntazır bir delikanlı.

Naime Hanım biraz heyecanı geçtikten sonra kocasına sordu:

— Bu.. Bu adamı ne yapacağız?

— Ne yapacağızı var mı? Keratayı karakola götüreceğim.

— Bu vakitte nasıl olur?

Selim Bey düşündü. Hakikaten o vakitte iki kilometre uzaktaki jandarma karakoluna kadar gitmek te bir mesele idi. Hırsız dediğin, hem de karakola giderken yolda kuzu gibi yürümez ya.. Kaçmak isterse, Selim Bey ne yapacak? Karısına dedi ki:

— Sen komşulara bir haber sal.

— Deli misin sen? Bu vakitte kime haber salarım. Cemil Beyler evde yok. İrfan Beyler de öyle.. Salim hoca hasta.. Ben dünyada bu karanlıkta bir yere gidemem. En iyisi sabahı bekliyelim.

— Maşallah, sabaha kadar burada efendiyi mi bekliyeceğiz?

Selim Bey hiddetle elindeki tabancayı bir kere daha oynattı.

Bir sandalyeye oturdu. Naime Hanımda keza.. Yalnız hırsız ayakta, büfeye dayanmış, bekliyordu.

Nihayet Selim Bey sebebini pek iyi anlamamakla beraber hırsıza, bir sandalye göstererek hem cemi muhatap sigasile:

— Siz de oturmaz mısınız? dedi.

Hırsız da kemali nezaketle teşekkür ettikten sonra gösterile nsandalyaya oturdu. Naime Hanım ile Selim Bey manasız bir iki şey konuştuktan sonra sustular. Dışarıda fırtına patlamak üzere idi. Bir çeyrek böyle sessiz oturduktan sonra, nihayet Selim Bey dayanamadı. Deminden beri kafasında halkalanan suali sordu:

— Bu eve ne diye geldiğinize şaştım. İçinde insan olduğunu bilmiyor muydunuz?

Hırsız bu muahazeden mütehassis oldu:

— Efendim, dedi, bu ayın sonuna kadar kimse gelmiyeceğini söylemişlerdi de..

Naime Hanım cevap verdi:

— Evet, biz Bursaya gitmiştik. Ay sonunda geleceğimizi söylemiştik. Fakat erken dondük.

Mesele halledilmişti. Fakat Selim Bey muahazesine devam etti:

— Kuzum, siz neye böyle hırsızlık yaparsınız ?Anlamıyorum.

Delikanlı, insanların kendi mukadderatlarına hâkim olamıyacaklarını ifade eden bir omuz silkintisi ile bu suale cevap verdi.

Naime Hanım sordu:

— Siz, şimdiye kadar mahkûm oldunuz mu?

— Bir defa mahkûm oldum hanımefendi, o da üç ay için.. Fakat tecil etmişlerdi.

Selim Bey ilâve etti:

— Bu defa da mahkûm olursanız, eskisini de üstüne katarlar.

Ve hemen arkasından bu sözü de söylediğine pişman oldu. Odanın içini tekrar bir sükût istilâ etmişti. Dakikalar, seneler kadar uzun bir yavaşlıkla geçiyorlardı.

Selim Bey alnında biriken terleri sildi, sonra esnedi. Havanın ağırlığı gittikçe artıyordu. Selim Bey bir daha esnedi. Ah, şu delikanlı yalvarıp yakarsaydı, iki gözü iki çeşme affını istirham etseydi, ortada mesele kalmıyacaktı. Çocukcağızı hemen orada kapı dışarı edecek, kendisi de tekrar sıcak yatağına girecekti. Fakat hırsız nazik mi, nazikti. Hattâ şapkasile hafif tertip yelpazeleniyordu.

O zaman Naime Hanım dayanamadı:

— Barı soğuk bir şey içsek, dedi, büfede dört şişe kadar bira var.

Kocasına döndü:

— Sen de içer misin?

Kocası da kabul etmişti. Masanın üzerine pek tabii olarak, iki yerine üç kadeh geldi. Selim Bey keyifli idi:

— Vallahi birayı bu sırada içmeli imiş. Ne enfes şey bu?

Bu sırada dışarıda fırtına patladı. Şimşekleri gök gürültüleri takip ediyordu.

Birden yoldan doğru iki şimşek arasında bir ıslık duyuldu.

Selim Bey hemen doğruldu:

— Bu da ne?

O vaikt hırsız cevap verdi:

— Efendim, arkadaşım dışarıda, yağmurda kaldı da beni çağırıyor. Gözcülük ediyordu da ondan.

Yağmur hakikaten insafsızca devam ettiği için Naime Hanım:

— Vah vah, zavallı çocuk, dedi, çağırsana arkadaşını da..

Ham petrol

(Başı 1 inci sahifede)

ra mevzu olan bu maddeleri ithal etmek isteyenlere tayin edeceği mikdarlar için müsaade verebilecektir. Bu inhisar maddelerinden kilo başına alınacak inhisar resmi henüz taayyün etmiş değildir. Hükûmetin lâyihasında teklif ettiği resim mikdarları encümende az görüldüğünden bu hususta yeniden bazı tetkikler yapılmasına karar verilmiştir. Encümende bilhassa ham petrolün 6 kuruşluk bir inhisar resmine tâbi tutulması hakkında hükûmetin teklifi itirazları mucip olmuştur. Ve bu resmin 10 kuruşa yükseltilmesi lüzumuna işaret olunmuştur. Petrol ve benzin ithalâtının azalmasını ve dolayısile gümrük varidatının tenakusunu mucip olan ham petrol ithalâtının çoğalmasına karşı bu suretle tedbir alınmış olacaktır.

M. Kessler diyor ki

(Başı 1 inci sahifede)

6 — Mahalli kredi ihtiyaçlarının tanzimi,

7 — Fakirlere yardım ve hayir cemiyetleri siyaseti,

8 — Hariçten gelen ziyaretçilere bakma siyaseti. diye saydıktan sonra, şehir idaresinin bu vazifeleri mali sahada, mahalli idare sahasında nasıl yapabileceğini anlatmış, belediye memurları sınıfına ve belediye müesseselerindeki amelelerin vaziyetlerine de temas etmiştir. M. Kessler ezcümle demiştir ki:

"— Gıda siyaseti, şehirlerin en eski vazifesi olmuştur. Buğdayın bol olduğu şu zamanda ekmek meselesi yoktur. Fakat buna mukabil et meselesi, süt meselesi vardır. Et için behemahal merkezî bir mezbaha vücude getirmek lâzımdır.

Süt tedariki işinde şehir idaresi tarafından merkezler vücude getirilmesi meselesi, birçok münakaşaları mucip olmuştur. Şehrin muhtelif kısımları, mesafe itibarile pek uzak bulunduğundan müteaddit merkezler vücude getirilmek icap eder. Şehir süthanelerinde, bilhassa ilk zamanlarda büyük mikdarda sütün bozulması ihtimali varittir.

Perakendecilerin sattıkları sütün nevi ve cinsi itibarile sıkı kontrole tâbi tutulması ve müstahsillerin ellerindeki ahırların kat'i ve daimî surette nezaret altında bulundurulması lâzımdır. Belediye, süt satış mahalleri de açabilir. Taze meyve, ve sebze için de bir merkezî hal vücude getirilerek perakende satıcıların buradan mal almalarının temini esastır.,,

M. Kessler nakil vasıtalarına şöyle temas etmiştir:

"— Şehirde münakale işlerinden bahsolunurken tramvay şirketlerine temas etmek lâzım. Son zamanlarda bu şirketler belediyelerce satın alınmağa başlanmış ve bu hareket henüz durmamıştır.

Otobüs servisleri sahasında yeni hatlar tesis edenler, yeni çığırlar açanlar hususî teşebbüs erbabı iseler de, eşhir sokaklarında bütün tramvaylar, şehir mıntakasında seyrüsefer eden otobüsler şehir idaresinin eline geçirmelidir. Ancak bu suretledir ki uzak semtler, yeni inkişaf eden mıntakalar bu seri nakil vasıtalarından istifade ettirilebilir ve ancak bu şekilde makbul bir tarife siyaseti tatbik olunabilir.,,

Konferansçı, şehirlerden beklenen mühim vazifenin de su, havagazı ve elektrik tevziatile kanalizasyon işlerinin tanzimi olduğunu, bunların şehir idaresine geçmesi halkın sıhhati noktasından pek mühim bulunduğunu söyledikten sonra şehrin iskân siyasetine şu suretle temas etmiştir:

"— Bu sahada 19 uncu asırda bir çok garp memleketlerinde bizi korkutacak hatâlar yapılmıtşır. İkametgâhlarla hal ve vaziyetleri, şehir halkının sıhhatlerinin iyi veya fena olduğuna kuvvetli bir delildir. Hiç şüphesiz sağlam ve yangından masun evlere ihtiyacımız vardır. Fakat ayni zamanda ikametghlarımızın şartlara uygun ve temiz olmasını istemek tehakkımızdır. Yalnız ahşap evelr yapılmasını menetmek, yangın dıvarları inşasını istemek kâfi değildir. Evlerin irtifaını sokakların genişliği ile mütenasip kılmak icap peder. Güneş girmiyen, hava almıyan oda ve mutbakların inşasına meydan verilmemelidir. Bilhassa garp şehirlerinin büyük bir felâketi olan halkın (kiralık kışla) dediği büyük kira apartımanları menedilmelidir. Münferit küçük evler inşasını teşvik etmelidir. Türkiye şehirlerinde mutavassıt halk tabakasına mahsus küçük evler, henüz ekseriyeti teşkil ediyor. Her şehirli aile için, bu, sonsuz bahtiyarlıktıor. Beyoğlu semtinde gördüğüm kat kat yükselmiş korkunç apartıman tiplerinin karanlık sokaklarile gittikçe genişleyerek bu güzel evleri ortadan kaldırmasına meydan vermemelisiniz. Şehre mahsus küçük münferit evlerin muhafazası ve gittikçe tekemmülleri için belediyenin çalışması, uzak âtiyi gören makul bir toprak siyaseti ile mümkün olabilir.

Belediye, böyle münferit evelr inşasına müsait semtlere mümkün olduğu kadar fazla yol açarak buralarda bilfiil iskâna salih hale getirmeli ve toprak fiyatları teşekkülünde rol oynayabilmesi için elinde mümkün olduğu kadar fazla toprak bulundurmalıdır. Yüksek ve sıkışık binalar vücude getirmekteki serbestidir, ki toprak fiyatlarını pahalı yapar.,,

M. Kessler, şehre ait vazifelerin ifası için muntazam bir şehir bütçesi lüzumuna da işaret ederek demiştir ki:

"— Emin ve muntazam gelirli varidata sahip olmadan muntazam bir şehir idaresi olamaz. Şehrin, herhalde kendisine mahsus varidat membaları olmalıdır.,,

— Modern bir eşhrin belediye memurluğunun ayrıca bir ehemmiyeti vardır. Mesleki tahsil sahibi yüksek memurlar bulunduktan sonra mutavassıt memurların daha ziyade ticarî ve iktısadî mahiyette tahsil görmüş olmaları, pratik olmaları ve bürokrasiden çok şey beklememeleri lâzımdır.,,

Hatip, şehircilik noktasından Istanbulu büyük âtilere götürecek ve yapılacak bir çok vazifeler olduğunu, şehri bir camia halinde mütalea etmesi lâzımgelen şehirlilerin yardımı ve memurların bilgileri sayesinde bu güzel şehrin müstakbel inkişafından emin bulunduğunu söyliyerek konferansını bitirmiştir.

KULAK MİSAFİRİ

Deve değil, kuş..

Kurban Bayramı geliyor. Vatandaşın kendi toprağında, göğsünü sevinçle gererek, başını gururla kaldırarak, serbestçe dolaşabilmesi bilen için en büyük bayramdır!

Hiç bir düşman gölgesinin karartamadığı temiz havamızı koklıyabilmek zevkini, ben kendi hesabıma, dünyanın hiç bir saadetine değişmem.

Biz ki, nice kara bayramlar görmüş, tarihimizi kurtarmak uğruna milyonlarca kurban vermiş bir milletiz! Müstakil bir vatanda, kendi başımıza buyruk yaşadığımız bu mes'ut günlerin kıymetini her milletten iyi bilmeli ve onun şükran borcunu ödemeliyiz.

Tayyare Cemiyeti, bu yıl da, Kurban kesecekleri hediyelerine kapılarını açtı.

Kurbanlarımızın kanını, tehlike gününde bizim için kurban olmağı göze alan yüksek hava kahramanlarımızın eşiği önünde akıtmalıyız. Her kurbanlık koyun bedeli, hava müdafaamızda küçük te olsa bir siperdir. Bütün bu siperler bir araya gelince çelik bir ağ gibi vatanın göklerini çepeçevre kaplıyacak!

Dün aramızda Bavrama dair konuşuyorduk:

Birine sorduk.

— Sen kurban kesecek misin?

— Ne münasebet.. Dedi, ben kurbanın paprasını çoktan deve yaptım!

Bir başkasına sorduk:

— Ya sen?

Başını mağrurane salladı:

— Ben deve yapmadım, kuş yapıp uçurdum...

Ve elindeki Tayyare Cemiyeti makbuzunu gösterdi.

Türk kuşunun kendi havasında hiç bir yabancı şahine aman vermiyecek kadar dişli olmasını istiyorsak, kurban bedellerini, deve değil, kuş yapıp havalarımıza salmalıyız!

M. SALÂHATTİN

Bu akşam fevkalâde müsamere olarak saat tam 9 da

İPEK sinemasında

Fiyatlarda ZAM YOKTUR

DIKKAT : Bu geceki müsamere için alt kat locaları ile hususî koltuklarda yer kalmamıştır.

LEBLEBİCİ HORHOR

Yarın matinelerden itibaren IPEK ve ELHAMRA sinemalarında başlıyacaktır. (14754)

ZEVK... NEŞE... VE KAHKAHA KRALI

MAURICE CHEVALIER

Bu akşamdan itibaren tamamen Fransızca sözlü ve şarkılı

GULEN PARIS

isimli muhteşem Paramount filminde

MELEK

sinemasında; numaralı koltukların temini rica olunur. Tel. 40868

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL :

18 Plâk neşriyatı. 18,30 Fransızca ders. 19 Monoloğ (Muammer Bey tarafından), Ajans haberleri.

19,30 Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B., Kemanî Cevdet Bey, Şeref Bey, Semiha H. Vecihe H. Servet H.)

(Şehir tiyatrosu verilirse yalnız Ajans haberleri ve plâk).

21,20 Ajans ve borsa haberleri.

21,30 Necip Yakup Bey orkestrası tarafından muhtelif eserler).

B U D A P E Ş T E, 550 m.

18,30: Georg Parzman tarafından piyano konseri. 19: Italyanca ders. 19,25: Sahibinin Sesi plâkları. 20: Amele neşriyatı. 20,30: Büyük operadan naklen Franz Lehar'ın "Das Land des laechelns,. (Gülümseme memleketi.) isimli operet temsili. Müteakiben Donaplta'dan dans musikisi.

V A R Ş O V A, 1415 m.

17,55: Hafif musiki. 18,50: Ziraat. 19: Müsahabe. 19,20: Hafif ve dans musikisi parçaları. (Adria kahvehanesinden). 20: Muhtelif müsahabeler. 21,05: Senfonik takım tarafından Finlandya musikisi. 22: Müsahabe. 22,15 Popüler konser. 23: Plâk ile hafif parçalar. 23,30: Dans musikisi. 24: Müsahabe. 24,05: Dans musikisinin devamı.

B Ü K R E Ş, 364 ve 1875 m.

13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18: Radyo orkestrası. 19: Haberler. 19,20: Radyo orkestrası. 20: Universite. 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Piyano konseri. 21,30: Konferans. 21,45: Mme. Mimi Mestaresko tarafından taganni. 22,15: Viyolonsel konseri. — 22,45: Son haberler.

V I Y A N A, 507 m.

18,15: Piyano refâkatile taganni. 18,45: Tıbbî neşriyat. — Müsahabeler. 19,40: Kuartet konseri. 20,50: Saat ayarı vs. 21,05: Osvald. kabasta'nın idaresinde büyük senfonik konser 22,50: Esperanto haberleri. 23: Son haberler. 23,15: Adolf Franscher caz takımı.

B R E S L A U 316 m.:

17 Hafif musiki, müsahabe, 20 Ilk bahar şarkıları, müsahabe, 22 Popüler konser, müsahabe, 24 Gece musikisi.

FERAH Sinemada

HARP filmi

Bir kaç gün daha temdit edildi (14743)

ISTANBUL BELEDIYESI

Sehir Tiyatrosu

Bu akşam saat 21 de KÖKSÜZLER 3 Perde Muharriri: Vedat Nedim Halk gecesi

Üniformalı zabitana tenzilât vardır. 1633

Dr. İHSAN SAMI

İSTAFİLOKOK AŞISI

istafilokoklardan mütevellit (ergenlik, kan çıbanı, koltuk altı çıbanı, arpacık) ve bütün cilt hastalıklarına karşı pek tesirli bir aşıdır. Divanyolu No. 189. 13898

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarımızı Galatada Ünyon Hanında Kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.

Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.

Telefon : Beyoğlu 4.4888 1214

Milliyet'in edebî tefrikası: 27

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

mektepten tanırım... Ben, böyle sıkı hayata tahammül edebilir miyim? Bir değil, bin pişmanım... Lâkin ilerisini düşünüyorum.

Gülüyorum:

— Kaynananın ölümünü mü...?

Yüzü hiç kızarmıyor:

— Bu engzisyon işkencesine katlandıktan sonra bu, benim hakkım. Ayni zamanda karım da hayata, güneşe çıkacak... Adalarda, yahut Boğaziçinde bir köşk tutalım, dedim de kaynanam, küplere bindi... Hay di, onlar alışmış olsunlar, ben, dün yada alışamam... Annemden biraz yüz bulsam, br hastalık, filân bahane edip kaçamaklar yapacağım. Onu da darıltmak işime gelmez. Anlıyor musun?

— Anlıyorum... Bütün söyledik lerini, hattâ söylemek istediklerini de anlıyorum.

Bir adım geri çekilerek yüzüme baktı:

— Haksız mıyım? Bari, sen, söy

— Haklısın Halim!

— İstanbulun en güzel sayfiye yerinde köşkleri olsun, sonra da Teşvkiyede, harap konakta oturalım. Bu ne mantık!

Elimle omuzuna dokundum :

— Dünya bu, azizim. İnsanlar, ne kadar kuvvetli olsalar, gene tali, mukadderat, yollarını kesiyor. Saadeti, huzuru, muhtelif noktai nazarları telif ederek temin etmek mümkün değildir. Madem ki, ileri si için ümitlerin var, çaresiz boyun eğeceksin!

Halif Siret, beni tepeden tırnağa kadar süzüyor:

— Sen, ne yapıyorsun?

Kılığımı kıyafetimi muayene edişinden; halimi, hayatımın revişini, refahımı anlamak istediği muhakkak:

— Manasız, maksatsız yaşıyorum.

Gözleri hayretle açıldı:

— Anlamadım!

— Annemden onevi servet kal

dı. Lâkin bilirsin ki, ben, hovarda mizaçlı, oyuna, içkiye düşkün bir adam değilimdir. En büyük zevkim, seyahat etmek... Biraz da av, spor...

Keyfince yaşıyorsun ya!

— Evet, amma, yalnızım...

Omuzlarını hiddetle kaldırdı, sesinde kıskançlık, kin, haset yanıyor:

— Paran var... Yalnızsın... Ne şikâyet ediyorsun? Daha ne istiyorsun?

Ben de kollarımı yanıma sarkıttım:

— Dedim ya, insanların hayatında muhakkak bir taraf aksıyor!

Halim Siretin, kini, hasedi sönmedi:

— Bulmuşsun da bunuyorsun!

Boynumu büktüm:

— İhtimal!

Bakışlarından, daha yanacak dertleri, dinletecek hicranları olduğunu anlıyorum. Fazla açılmağa korkuyor mu, çekiniyor mu, yoksa utanıyor mu? Bilmiyorum. Fakat benden neye çekinsin, korksun, utansın?

Tutuk tutuk duruyor, cesaret edemediği muhakkak:

— Köyde mi oturuyorsun?

Belli olmuyor ki

— Ahlaksızlığımı itiraf edecegim, seni kıskandım, Hüsrev!

— Mersi!

— Sık sık Beyoğluna çıkıyor musun?

Gayri ihtiyari gülümsiyorum. Bana:

— İstanbula iniyor musun?

Diye sormıyor. Çünkü İstanbul şehrinin Beyoğlunadan gayri semtleri, onun iiçn Afrika çölleri, Asya stepleri, Kutuplar kadar meçhuldur.

— Arasıra işim düştükçe...

— Köyde oturmaktan sıkılmıyor musun? Köyde oturmağa ne mecburiyetin var? Tek başınasın. Beyoğlunda bir apartıman tut, keyfince yaşa!

Onun gözlerinde, ideal olan bir hayatı sevmediğim için, bana:

— Ahmak, sersem!

Der gibi bakıyor.

Onun ne hakaretinden, ne de merhametinden müteessirim. Yalnız, yüzünün hasetle kırışması, sesinin hasetle burkuluşu, beni düşündürüyor.

Her halinde:

— Ah! Mevkilerimizi değişmek kabil olsa!

Diye bağıran bir şikâyet var...

Onu, sen, benim kadar istiyemezsin ve benim kadar icten, can

dan şikâyet edemezsin! Ah, evet, mevkilerimizi değişmek kabil olsa!

Kanunuevvel 5

Bir ay geçti, Halim Sireti görmedim. Fakat o da, Mestüre de, her gün kafamın içindeler, âdeta hayatıma karıştılar. Bir an, onları düşünmekten kendimi kurtaramıyorum.

Mesturenin, evlendikten sonra alacağı hali, vaziyeti, her şekilden düşünmüştüm. Lâkin Halim Siretin anlattığı hal, vaziyet, hiç aklımdan geçmemişti.

Demek ki, Mesture, muhakkak felâket karşısında isyan etmiş, kuvvetlerini toplıyabilmiş! Annesine, annesinin kuvvetine, tahakkümüne de isyan edebilmesi, onun iç yarasının derinliğini, sızılarının acılığını gösteriyor.

Zayıf iradeler üzerinde vakalarım, hâdiselerin bu aksülâmeli kadar müthiş bir şey olamıyor.

Halledemediğim ve bir türlü içinden sıyrılıp çıkamadığım bir kaç şey var: Acaba, Halim Siret, Mestureye benden bahsetti mi? Fakat ne münasebetle?

Benim, Beyoğlunda apartıman tutmamı ne için istiyor? Benimle dost olmak için mi? O, bu dostluktan neler umuyor? Zengin, bekâr bir arkadaş, her zaman için faydalı bir dost, faydalı bir arkadaştır. Ufak tefek kumar borçları ödetliverir.

Sonra, bekâr bir arkadaşın apartımanından da istifade edilir. Küçük sergüzeştler, geçici maceralar, masrafsızça savuşturabilir.

Yıllardan sonra tekrar buluşulmuş eski bir mektep arkadaşını yoklamak ta, evden kaçamak için, çok makul bir vesiledir.

Peki, Halim Siret, benim Mesturenin ailesini tanıdığımı nereden biliyor? Nasıl ve ne suretle öğrendi? Köşkten, komşulardan konuşulurken bahsim mi geçti? Mesture mi, yoksa Mesturenin annesi mi söyledi?

Halim Siretin benden şüphe etmediği muhakkak... Benimle dost olmak istemesi, acaba Mesturenin, kadınlara, kadınlığa has, o hiç hissettirmeden yapılan bir teşvikle mi?

Hayır! Buna inanmak istemiyorum.

Eğer inanırsam, huzurum kaçacak...

Acaba değmez mi? Bilmiyorum. Yalnız, bunun sonunda tehlike görüyorum.

(Devamı var)

RADYO

İstasyonların Son vaziyeti

Son haftalarda Lüçerne plânı mucibince çalışmaları lâzım gelen istasyonlar nihayet muayyen dalgalarını tayin edebilmişlerdir. Tam dalgasında çalışmıyan merkezler günden güne azalmaktadır. Avrupa merkezleri tulü mevçlerini yeni değiştirdikleri zaman bütün dinleyicilerce bilinir ki, br çok istasyonlar daha iyi işidilecek yerde aksine olarak çok daha fenalaşmış ve birbirlerini dinletmemekte idiler. Bu yüzden eskiden gayet iyi işitilen postaları dinlemekten mahrum kalıyorduk. Artık bu gibi tacizat kalmamış denecek kadar azalmış ve vaziyet tamamiyle başka bir şekil almıştır. Filvakı başlangıçta bazı merkezler yeni tayin edilen dalgalarını kolayca tanzim edememişlerdi. Bir kaç gün evvel Brükseldeki bilûmum tulü mevçleri kontrol etmek vazifesiyle mükellef santral bu hususta şayanı dikkat raporlar vermiştir. Raporda deniyor ki, dalga plânının tatbikine başlanan 14 kânunusani 934 tarihinden sonra iki, üç hafta sonra bir çok merkezler lâyikiyle dinlenemiyordu. Buna da sebep bazı küçük merkezlerde merkezleri ayar edecek hassas âletlerin bulunmamasıdır. Ejder merkezleri daha ilk günlerde tam yerlerini tespit edebilmişlerdir. Dalgalarını ilk gününde doğru tayin eden merkezler 491 metre ile 550 metre arasındaki istasyonlar olmuştur. Burada en ehemmiyetlileri Budapeşte, Zürih, Athlone, Stuttkart, Viyana, Florans ve Brükseldir. Sayılan istasyonlar arasında hiç bir tacizat mevzuubahis olmamaktadır.

En uzak Avrupa şehirlerinden bile bu istasyonlar büyük bir zevk le dinlenebilirler.

İkinci derecede iyi duyulan postalar 405 metre ile 470 metre arasında çalışanlardır. Bu sahada başta Prag olduğu halde Lion, Langenberg, Fransız Isviçresi, Paris, Stakholm, Roma ve Münih gelir. Orta dalgalardan bir az aşağı doğru gidilir ise bazı karışıklıklara rastlanır. Hattâ bazıları ekseriyetle temiz dinlenememektedir. Kattovitz, Orta İngiltere, Marsilya, Leipzig, Berlin, Milâno, Breslau bazan pek iyi, bazan da gayri muntazam gelmektedirler. Evvelce iyi dinlenen Haylsberg hele son zamanlarda işidilmiyecek bir vaziyete gelmiştir.

Orta dalgalar bu vaziyette olmakla bahtiyar sayılırlar; çünkü tek dalgalar ilk gününden farklı değildir. Her ne kadar bu kısımlarda çalışan istasyonlar az, çok yerlerini oynatmakta iseler de ıslık ve uğultusuz alınan bir yüksek dalgalı istasyon yoktur. Bu hususta bütün ümitler geçenlerde toplanan Genevre Konferansının kararına bağlı idi. Her halde şimdiki halde 200 ile 600 metre arasındaki merkezler yukarısındaki dalgaların normal bir şekle girmediği en hassas âletler ile kontrol edilerek tespit edilmiştir.

Turgun MİTHAT

Macaristanda Yeni bir kanun

Radyo dinleyenleri rahatsız edenler cezalandırılacak

Macaristan radyo dünyası için büyük ehemmiyeti haiz bir kanun kabul etmiştir. Kanun radyoyu taciz edenler aleyhindedir. Macaristanda şimdiye kadar radyoyu taciz edenleri cezalandırmak için esaslı bir kanun mevcut değildi.

Kanun her türlü vukua gelen her türlü tacizleri menetmekte ve herkesin tacizata karşı tertibat almasını emretmektedir.

Bu kanuna göre elektrikli her nevi tacizat neşreden âletlere anti parazit birer âlet kullanmak lâzım geliyordu.

Tramvay, motör, matbaa, asansör, vantilâtör, ütü, süpürğe gibi elektrik cerayaniyle ve elektrik şerareleri saçarak bir parazit neşreden âletlere parazite karşı tertibat kullanmak mecburiyeti vardır. Tacizata sebebiyet verenler ağır cezalara tabidir.

Almanyada Spikerlik

Alman radyo idaresi radyoda konuşmağa sesi en müsait olan spikeri bulmak için bütün Alman kadın ve erkekleri arasında bir müsabaka açmıştır. Müsabaka 15 mart 934 te başlamış ve bütün ilk bahar ve yaz mevsimlerinde devam edecektir. Almanyanın bir radyo grupunda muhtelif neşriyat yapılacak ve her mıntaka kendi kadın ve erkek spikerini intihap edecektir.

Bu suretle seçilecek olan bu iyi spikerler için birisi 2000 ve dördüncem'an 1727 mark ve 105 şi cemman 3150 mark ve 300 ne de takdir name olmak üzere muhtelif mükâfatlar konulmuştur.

Müsabakaya girmek istiyen talipler için üç vazife verilmiştir. Müsabakaya iştirak edenler bunları tamamen yapabildikleri takdirde mükâfatları alabileceklerdir. Vazifeler şunlardır:

Siyasî bir hâdise ve bir nümayiş hakkında dinleyicilere malûmat vermek; millî bir bayram hakkında dinleyicilere malûmat vermek; millî hayatın, eski âdetlerin ve Alman topraklarına ait menazırın tasviri, bir spor merasimini, teknik bir hâdiseyi veya fabrikayı tarif etmek.

Paris 150 kilovat

75 kilovatlık Paris P. T. T. istasyonu bir müddet sonra 150 kilovata çıkarılacak ve Fransız istasyonlarının en kuvvetlisi olacaktır.

En genç radyor Muganniyesi

En genç Radyo muganniyesi Müzeyyen Hanım

İstanbul radyosunun en genç ve yüksek musiki teknikne vakıf olan muganniyesi Müzeyyen Hanımdır. Kendisi Perşembe akşamları Cemal Kâmil heyeti takımına refakat etmektedir. Bundan maada Müzeyyen Hanımın plâğa anrejistre edilmiş şarkıları da plâk neşriyatı kısmında dinletilmektedir. Henüz pek genç yaşta bu kadar kabiliyet gösteren sanatkârımızın istikbalde daha büyük muvaffakiyetler göstereceği şüphesizdir.

Litvanya 120 kilovat

Avrupanın en uzun tulü mevcile çalışan Litvanyanın Kaunas istasyonun 120 kilovat enerjiye çıkarılacağı bildirilmektedir. Yeni merkezin Klaypada'da imaline karar verilmiştir.

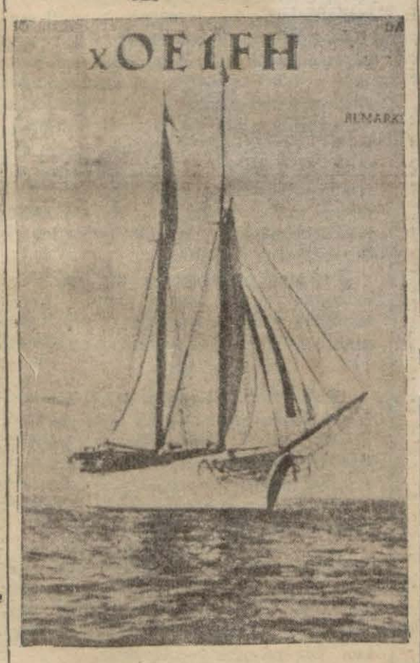

Bu ayın sonuna doğru İstanbula gelecek olan Avusturya propaganda yatı "İkaros"

KARİLERE CEVAPLAR

Karilere cevaplarımız

Ankarada H. Hüsnü Beye: Suallerinize mektupla izahat verilecektir ef.

* * *

Karilerimizden Mahmut Beyden aldığımız şayanı dikkat mektubun dikkate şayan yerlerini dercediyoruz:

Bu haftaki radyo sayfasında şehir tiyatrosundan yapılan nakil hakkında karilerinizin mütaleasını soruyorsunuz iki haftadır "İstanbul Efendisi,,ni dinliyoruz.

Nakil Avrupa radyolarında dinlediklerimizden farklı değildir.

Yalnız fazla haykırmalar, uğultular geliyor. Artistler seslerini itina ile çıkarsalar bu mahzur da ortadan kalkacak ama, tabi bu cihet radyo şirketine taallûk etmez, değil mi?

Yalnız radyo idaresinin tatbikte kusur ettiği bir mesele vardır ki onu bervechiâti arzediyorum. Badema verilecek temsillerde nazarı dikkate alınacağını ümit ederim:

1 — Oynanacak piyesin muharriri, bestekârları söylenmelidir.

2 — Piyesin mevzuu münhasıran hikâye olunmalıdır.

3 — Oynıyacak artistlerin isimleri ve hangi rolü yapacakları izah edilmelidir.

Dr. Philips 60 yaşında

Radyo âleminin ileri gelen erkânından olan Dr. Philips bu günlerde 60 yaşını ikmal etmiştir. 20 yaşında işe başlıyan Dr. Philips evvelâ yalnız elektrik ampulleri imal ederek çalışmış ve ondan sonra radyo âletleri ve teferrüatını da imal etmeğe başlamıştır. Mumaileyhin Hollandadaki bir kasaba büyüklüğünde fabrikası en maruf radyo müessesesi halindedir.

Dr. Philipse yaptığı hizmetlere mükâfat olmak üzere 1928 senesinde Poterdam Ticaret âlemi mektebi tarafından fahrî doktorluk unvanı verilmiştir.

Yugoslav radyosu

Belgrat civarında hali inşada bulunan yeni Belgrat büyük pootası bitmek üzeredir. Şimdiye kadar inşası bitmiş kısım makine dairesi, küçük stüdyo, yazıhane odaları ve akümülâtör dairesinin bulunduğu binadır. Transformatörler ayrı bir daireye konulmuştur. Mürsilenin büyük neşriyat stüdyoları eskiden olduğu gibi Belgrat Fen Akademisinde kalacaktır. Anten kuleleri Eiffel kulesi şeklinde olup yerli bir müessese tarafından 100 metre olarak yapılmıştır. İki kulenin arası 170 metredir.

Paskalya münasebetile Papalık merkezinde neşriyat

1 Nisan 934 günü kısa dalgalı Vatikan merkezinde papa bir ruhî hitabede bulunacaktır.

İstanbul Radyosu takımı

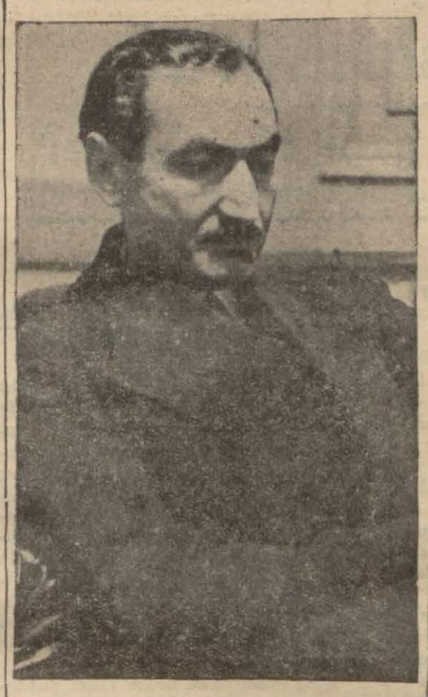

İstanbul Radyo şirketi fen müdürü Hayreddin Beyefendi

Her radyo merkezinde olduğu gibi İstanbul radyomuzun da daimî bir radyo saz heyeti vardır. Bu takıma "BEDAYII MUSIKIYE" ismi verilmiştir. Karilerimize bu takımda çalan ve söyliyenleri takdim etmek maksadiyle bir kaç gün evvel radyo şirketinin yeni stüdyosuna giderek bir kaç poz fotoğrafi çektik. Bundan evvel, stüdyoya girebilmemiz için müsaadelerini almak maksadiyle radyo şirketi fen müdürü Hayrettin Beyefendinin resimlerini çekerek karilerimize takdim etmeyi de foto muhabirimizin elçabukluğuna müteşekkiriz.

Havaların ısınmasına rağmen stüdyonun ısınmış olmamasından artistler ceketlerini çıkarmak mecburiyetinde kalıyorlardı.

Bedayii Musikiye heyeti hakikaten dinleyicilerin pek beğendikleri ve sebatkâr bir musiki heyetidir.

Heyetin azaları Türk musikisi âleminde birer tanınmış san'atkârdır. Yalnız bu heyete dahil ve sesi pek sevilen Belma Hanım ısrarımıza rağmen resmini almamıza müsaade etmemiştir.

İstanbul radyo musiki heyeti azasından: Tahsin B., Nedime ve Münevver hanımlar

İstanbul Radyo musiki heyeti azasından udî Cevdet Bey, Vecihe Hanım ve kemanist Saim Bey

SİGAN TAKIMLARININ ÜLTİMATOMU

Budapeşte Radyo idaresi tanınmış musikişinaslardan Dr. Şpur'u, radyoda çalınan Sigan musikisini Kritik ve Kritiklerini gene radyo vasıtasiyle umuma bildirmesine memur etmiştir. muaileyh yaptığı bir kritikte Sigan musikilerini epeyce tenkit etmiş ve Sigan takımları halk musikisinden ziyade yeni ve fantastik parçaları millî Macar musikisi yerine dinlettiklerini iddia etmiştir. Bundan alınan Sigan takımları üç gün için grev ilân ederek Dr. Sturun kritiklerine nihayet verilmesini istemişlerdir. Çaldıkları musikinin hakikî halk havaları olmadığını kimse iddia edemediğini ileri sürerek r. Spurun kritiklerinin fena tesir bıraktığı anlaşılan bu Siğan takımları fazla ücret verilmediği takdirde radyoda konser vermiyeceklerini de bildirmişler. Şirket tekliflerin hiç birini kabul etmemiştir.

RADYO PROGRAMI

25 Mart pazar

VARŞOVA, 1415 m.

18,15: Polonya musikisi. — Müsahabe. 19,40: Keman konseri. 20: Muhtelif haberler. 20,50: Senfonik konser. 21,50: Haberler vesaire. 22,15: Neşeli neşriyat. 23,05: Londradan naklen BEYNELMİLEL KONSER (Adrian Boult'un idaresin senfonik takımı.)

KONIGSVUSTERHAUSEN

19,05: Tagannili halk musikisi. 19,50: Ağız harmonikasile konser. 20,50: Spor haberleri. 21,05: Haydn'in eserlerinden oda musikisi. 23: Haberler. 24: Londradan umumî Avrupa konserini nakil. 24,50: Frankfurt'tan naklen gece musikisi.

BUDAPEŞTE 550 m.

18: Ostende kahvesinden naklen saloon musikisi. 19,15: Konferans. 20: Askerî konser. 21: Spor haberleri. 21,15: Müsahabe. 21,45: Valeria kahvesinden naklen konser. 22,45: Haberler. 23,05: Londradan naklen umumî Avrupa konseri. 24,30: Heinemann caz takımı.

VIYANA, 507 m.

18: Hafif musiki. — Müsahabe. 21: Saat ayarı vesaire. 21,15: Musikili karışık neşriyat. 22,45: Londradan naklen umumî Avrupa konseri.

ROMA,:

18: Bir opera temsilini nakil. 20,30: Haberler. 21,45: "Mavi mazur,, isimli Franz Lehar'ın eserlerinden operet temsili.

MILANO, TORINO, TRIYESTE, Floransa:

18: Mütenevvî musiki. — Müsahabe ve plâk. 22: Milâna operasında verilecek temsili nakil.

BRESLAU, 316 m.

19,40: Piyano konseri. — Müsahabe. 21: "Granada'da gece hali,, isimli kreutzer'in eserlerinden opera temsili. — Müsahabe. 24: Hafif musiki.

26 Mart pazartesi

İSTANBUL:

18: Plâk neşriyatı. 18,30: Fransızca ders. 19: Asabiye doktoru Şükrü Hazım Bey tarafından konferans, ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B. Şeref B. Saim Bey Belma H. Vecihe H. Nedime H.) 21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30 Necip Yakup Bey orkestrası tarafından muhtelif eserler.

VARŞOVA, 1415 m.

17,55: Taganni. 18,15: Oda musikisi konseri. 18,50: Ziraat. 19,20: Plâk. — Müsahabe. 21,05: Senfonik konser. 22: Müsahabe. 22,15: Senfonik takımı tarafından İtalyan musikisi. 23,45: Plâk. 24: Müsahabe.

KÖNIGSVUSTERHAUSEN

20: Millî neşriyat (şarkılar.) 21: Verilecek opera hakkında izahat. 21,05: "DONNA DIANA,, isimindeki opera temsili. 24: Königsberg'den naklen gece musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Sahibinin Sesi plâkları. 18,45: Müsahabe. 19,15: Koro tarafından şarkılar. 20: Beden terbiyesi âli mektebinden nakil. 21,50: Stüdyodan bir temsil. 22,55: Rigo Sigan takımı. 23,25: Emerich Stefaniai tarafından bir konser. 24,10: Almanca konferans. 24,25: Triye konser.

VIYANA, 507 m.

19: Şarkılar ve hafif havalar. — Müsahabe. 20,15: Askerî konser. — Müsahebe. 21,45: Senfonik konser. 23,15: Akşam haberleri. 23,30: Radyo orkestrası.

ROMA, NAPOLİ, BARİ:

18,30: Konser. 19,45: Haberler. 19,30: Konferans. 20,30: Saat ayarı vesaire. 20,55: Haberler. 21,45: Tagannili konser. 22,55: Piyano - keman (oda musikisi) konseri. — Müsahabe. 23,50: Senfonik musiki.

MILANO, TORINO, TRİYESTE, Floransa:

18,30: Filharmnoik konser. — Müsahabe ve plâklar. 21,40: Plâk. 23: Bir perdelik temsil. Müteakiben plâk konseri.

BRESLAU, 316 m.

18,50: Genç kız neşriyatı. — Müsahabe. 20: Tagannili konser. — Müsahabe. 21,30: Askerî neşriyat. 24: Muhtelif aletler ile konser. Müteakiben org konseri.

27 Mart salı

İSTANBUL:

18: Plâk neşriyatı. 19: Mesut Bey tarafından çocuklara masal ve ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı. Eftalya Sadi H. Kemanî Sadi B. Refik Bey. 21: Muhtelif neşriyat. Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Radyo orkestrası tarafından muhtelif eserler.

VARŞOVA, 1415 m.

17,55: Orkestra konseri. — Müsahabe. 19: Tagannili koro konseri. 19,30: Poznan'dan naklen Piyano konseri. 20: Müsahabe. 21,05: Plâk. 21: Milânoda "Skala,, operasından naklen,, Rocea'nın eserlerinden "DYBUK,, operası. (İstirahatlerde müsahabeler.

KONIGVUSTEHAUSEN:

20: Hamburgtan naklen gemici şarkıları. — Müsahabe. 21,30: Neşeli musiki. 23: Son haberler. 24: Gece konseri.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Veres Sigan takımı. 19: Amele saati. 19,30: Budapeşte operasından naklen: Wagr'in "PARSİFAL,, operası. 23: Konferans. 23,30: Budapeşte musiki heyeti tarafından konser.

VIYANA, 507 m.

18,20: Orkestra konseri. — Müsahabe. 20: Radyo orkestrası (Neşeli musiki.) — Müsahabe. 22: Haftalık haber icmali. 23: Son haberler. 23,15: Halk opera orkestrası.

ROMA, NAPOLI, BARI:

18,10: Orkestra konseri. — Muhtelif müsahabe ve plâklar. 22: Operada verilecek temsili nakil.

MILANO, TORINO, TRIYESTE, Floransa:

18,10: Plâk. — Müsahabe. 21: Oda musikisi. 21,45: Milânodaki "Scala,, operasından naklen opera temsili.

BRESLAU, 316 m.

16,10: Mandolin konseri. 17: Hafif musiki. 18,50: Müsahabe. 19,20: İlkbahar mevsimine mahsusu şarkılar. — Müsahabe. 20: Millî neşriyat (temsili.) 21,10: Musikide şiir. 24: Alman halk şarkıları. Müteakiben plâk konseri.

28 Mart çarşamba

İSTANBUL:

18: Plâk neşriyatı. 18,30: Fransızca ders. 19: Monoloğ (Muammer Bey tarafından). 19,30: Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B. kemanî Cevdet B. Şeref B. Semiha H. Vecihe H. Servet H.

(Şehir tiyatrosu verilirse yalnız ajans haberleri ve plâk neşriyatı.)

21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Necip Yakup Bey orkestrası.

VARŞOVA, 1415 m.

18,20: Poznandan nakl'en koro konseri. — Müsahabe. 20: Varşova büyük şehir tiyatrosundan naklen Wagnerin "PARİSİVAL,, operası temsili. 22: Müsahabe.

KONIGSVUSTERHAUSEN:

19: Keman - org konseri. — Müsahabe. 20: Millî neşriyat. 21: Müsahabe. 21,10: "Bizim Saar'ımız isimli milli konferans. 21,30: Neşeli bir karışık program. 23: Son haberler. 24: Münihten naklen: Gece musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Polidor ve Brösvik plâkları. 18,45: Müsahabe. 19,15: Mr. Stefan Gati tarafından piyanorefaktile KEMAN KONSERI. 21: Müsahabe. 21,15: Stüdyodan bir tiyatro temsili. (Operaodry takımı.) 23,30: Farkas Sigan takımı. 24: Opera orkestrası tarafından konser.

VIYANA, 507 m.

18,20: Avusturyalı bestekârlarının eserlerinden mürekkep konser. 19,35: Millî neşriyat. 20: Şarkılar, gezinti havaları. 21,45: Akülalite. 22: Romantik senfonik konser. 23: Haberler. 23,35 Plâk.

ROMA, NAPOLI, BARI:

18,10: Orkestra konseri. — Muhtelif bahisler ve plâk neşriyatı. 21,45: I. Littoriali della Culture e delle arte isimli neşriyat. 23: Hafif musiki.

MILANO, TORINO, TRIYESTE, Floransa:

18,10: Tagannili konser. — Müsahabe. ve plâklar. — Müsahabe. 21,40: Edebî ve sanatkârane neşriyat. 22,50: Variyete neşriyat.

BRESLAU, 316 m.

18,30: Plâk konseri. 19: Müsahabe. 20: Millî neşriyat (tagannili konser.) 21: Günün kısa haberleri. 21,10: Berlinden naklen konferans. 21,30: Paskalye şarkıları. 22,20: Ölen askerleri hatırlama neşriyatı. 24: Tanınmış sanatkârların dans havalarından. 24,45: Paskalye musikisi.

29 Mart perşembe

İSTANBUL:

18: Plâk neşriyatı. 19: Selim Sırrı Bey tarafından konferans, ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı (Kemal Niyazi Bey. Hayriye H. Mahir B. Müzeyyen H.). 21: Muhtelif neşriyat, ajans ve borsa haberleri. 21,30: Radyo orkestrası tarafından dans musikisi.

VAŞOVA, 1415 m.

16,40: Tagannili konser. 17,55: Ruhî neşriyat. 18,50: Zirai müsahabe. 21,05: Musiki bahisleri. 21,15: Ruhî musikiden mürekkep filharmonik konser. 23,40: Plâk.

KONIGSVUSTEHAUSEN:

20: Polonyadan naklen: Köylü musikisi. 21: Müsahabe. 21,10: Eski musiki. 22: Roman tefrikası. 23: Haberler. 24: Hamburg'tan naklen hafif musiki.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Ziraî neşriyat. 18,30: Budapeşte musiki heyeti tarafından konser. 19,30: Spor haberleri. 19,45: Müsahabe. 20,15: Musiki alî mektebinden naklen Bach'ın eserlerin mürekkep konser. 23,35: Yaylı sazlar kuarteti tarafından konser.

VIYANA, 507 m.

18,25: Piyano konseri. — Müsahabe. 20: Alman halk şarkıları. — Haberler, saat ayarı. 21,35: Kuartet konseri. 22,35: Son haberler.

ROMA, NAPOLI BARI,

18: Tagannili konser. — Muhtelif müsahabeler ve plâk neşriyatı. 21,45: "Messada neşriyatı. quieni,, isimli Verdinin eserlerinden opera temsili.

MILANO, TORINO, TRIYESTE, Floransa:

18,10: Dans musikisi. — Müsahabe. 21: Müsahabe. — Plâk. 21,10: Bir tiyatro temsilini nakil. 23: Oda musikisi. 24: Haberler.

BRESLAU, 316 m.

20: Köylü neşriyatı (musikili.) 21,10: Avusturya hakkında konferans. 21,30: Anton Brukner'in eserlerinden mürekkep konser. 24: Harmonik konseri.

30 Mart cuma

İSTANBUL:

12,30: Türkçe plâk neşriyatı. 18,30: Plâk neşriyatı. 19: Muhtelif neşriyat. 19,30: Türk musiki neşriyatı. (Eliza H. İnci H. Ülkü H. Sevim H..) 21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Necip Yakup Bey orkestrası.

VRŞOVA, 1415 m.

17,55: Senfonik konser. 18,50: Ziraat. 19: Ruhî konferans. 19,20: Plâk. 20: Bayramlarda nerelere gitmeli? 21,05: Ruhî konser, 23: Müsahabe. 23,40: Ruhî konser (Plâk ile.)

KONIGSVUSTEHAUSEN:

20: Bach'in eserlerinden konser. 21,40: Halk şarkılarile dolu "Laendlicher Totentanz,, isimli bir skeç 23: Haberler.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Kilisiden nakil. 18,30: Müsahabe. 20,05: Konser. 20,40: Konferans. 21,20: Telefunken gramofon plâkları. 21,45: Paskalye neşriyatı. 23,15: Viyolonsel konseri. 23,45: Ludwig Rajter'in idaresinde opera orkestarası.

VIYANA, 507 m.

19,45: Muhtelif bahisler. 21,15: Ruhî musiki. 22: "Passeion,, Georg Reudel tarafından. 22,50: Org konseri. 23,05: Org konseri.

ROMA, NAPOLI, BARI:

18: Karışık konser. — Buhtelif bahisler, haberler, plâk. 21,45: Tagannili konser. 24: Son haberler..

MILANO, TORINO, TRIYESTE, Floransa:

19,50: Müsahabe. 20,30: Plâk. 20,45: Müsahabe. — Plâk. 21,40: Plâk. Müteakiben Maestro Rito Selvoggi'nin idaresinin senfonik konser.

BRESLAU, 316 m.

20: Paskalya münasebetile büyük tagannili konser. 21: Skeç. 21,50: Org konseri. 23,30: Oda musikisi.

31 Mart cumartesi

İSTANBUL:

18: Plâk neşriyatı. 18,30: Fransızca ders. 19: Muhtelif neşriyat. Ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı (Refik B. ahire H. Safiye H. Udî Refik Tlâlt B. Fikret B.) 21: Refik Ahmet Bey tarafından konferans, ajans ve borsa haberleri. 21,30: Necip Yakup Bey tarafından muhtelif eserler.

VARŞOVA, 1415 m.

17,55: Plâk. 18,05: Polonya istiklâliyet zamanını hatırlatan eserlerden mürekkep konser. — Müsahabeler. 20,20: Plâk. 20,25: Müsahabe. 21,05: Senfonik konser. 22,20: Polonya musikisi (Tagannili.) 23: Ecnebî lisanile konferans. 23,25: Kadın korosu tarafından konser. 23,30: Salon musikisi (Plâk ile). — Müsahabe.

KONIGSVUSTHAUSEN,

20: Neşeli Paskalya neşriyatı. 21,10: Leipzig'ten Drest filharmonik takımı tarafından klâsik konser. 23: Haberler. 24: Gece konseri.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Mandist salon takımı. 19: Amerikanın da nakledeceği paskalya neşriyatı. 20: Otto Berg'in idaresinde opera orkestarası. 21,15: Konferans. 21,50: Org konseri. 23: Haberler. 23,20: Sigan musikisi. 24: Tunapalas otelinden naklen cazband.

VIYANA, 507 m.

18,55: Viyana büyük operasından naklen "PARSİFAL,, operası. (İstirahatlerde muhtelif müsahabeler.)

ROMA, NAPOLI, BARI:

-8,10: Orkestra konseri. — Muhtelif saz ve plâklı neşriyat. 22: Operada veya bir tiyatroda verilecek temsili nakil.

MILANO, TORINO, TRIYESTE, Floransa:

18: Pdâk. — Müsahabe. 21,10: Piyanist Liviabella tarafından oda musikisi. Müteakiben 23,30: za kadar bir kahvehaneden naklen hafif musiki.

BRESLAU, 316 m.

17: Hafif musiki. — Müsahabe. Paskalya çocuk neşriyatı. 21,10: İtalyan operalarından tagannili konser. 23: Müsahabe ve haberler. 24: Dans musikisi ve hafif parçalar.

Bu derdin çaresi nedir?

Çocuk babalarından, muallimlerden, mütefekkirlerden soruyoruz..

Çocuklarımızı nasıl okutabiliriz?

Nebizade Hamdi Bey diyor ki..

Trabzon meb'usu ve İnkılâp liseleri müdürü Nebi zade Hamdi Bey, senelerdenberi hem yazı hayatında, hem tedris hayatında, varlık göstermiş, kıymetli şahsiyetlerimizdendir.

Kendisini eski bir muallim sıfatile ziyaret ettim ve ilk tedris hakkında fikirlerini sordum.

Nebi Zade Hamdi Bey, bana dedi ki:

— Ortada iki mesele görüyorum: Birisi, mektebe geleni, iyi okutarak, çıkarmak, ikincisi de gelmiyeni getirmek. Mektebe giren çocukları iyi okutup çıkarmak ta hem devletin, hem hocanın, hem ailenin müştereken arzularine düşen iştir.

Maamafih, bunda en küçük hisse devletin olduğu kanaatindeyim, demek istiyorum ki çocukların okumaması mes'uliyetinde devletin hissesi, ya çok azdır, ya hiç yoktur. Devlet, masrafını yapıp mektep açtıktan, hususî idareler bütçesinden muallim tahsisatını temin ettikten sonra, yapacağı iş, yüksek bir kontroldan ibaret kalır.

Asıl vazife, hoca ile ailenindir.

Hocalardan, benim kanaatimce, istenilecek ilk iş çocukları, kitap, kalem, defter haricinde masraf yapmak mecburiyetinde bırakmamaktadır. Mektebe giren çocuğun, kitap ve kalemin-den başka, yiyecek, giyecek ve yol parası gibi masrafları vardır.

Bunların temini bizim memleketimizde, bir çok aileler için epi bir fedakârlık teşkil eder.

Mektebin yeknesak kıyafeti, önlük, yakalık, müteaddit ayakkabıları için sınıf süslemek, tenezzühlere iştirak etmek, aile çayları vermek gibi vesilelerle toplanan ve sarfedilen paraların günün birinde dolmuş bir bardağa ilâve edilen bir damla suyun tesirini yapıyor ve tahammülü taşırıyor.

Tahammülü taşırmasa da bazılarında o hissi uyandırıyor. Neticede de çocuğun tahsilinden yarıda vazgeçiliyor. Muallimlere düşen ikinci iş, ufak görünen cok büyük vazifelerine cephedeki kumandan gibi yüksek bir aşkla sarılmaktır.

İstanbulda, ve bir çok vilâyet merkezlerimizde çok kıymetli ilk mektep hocalarımız var. Fakat kasabaların ve hele köylerin ne halde olduğunu bilmiyorum. Ailenin ilk tedristeki rolü, çocuğunun tahsilini ve istikbalini yalnız mektebin, mektep hocasının, devletin mes'uliyetine bırakmaktan ibaret kalıyor. Halbuki, rolü bu değildir. Bu, çocuğu baştan atmak demek oluyor. Aile, her zaman mektebin, hocanın yardımcısı, hattâ tam bir iş ortağı olmalı, mes'uliyette mekteple müşterek olduğunu bilmelidir.

Bizde, aileye, bu zihniyeti telkin için ayrı bir mektep mi açmak lâzım? Takdir edemiyorum.

Gelmiyenleri mektebe getirmek için alınacak tedbir, şehirlerde ve köylerde ayrı ayrı mütalea edilebilir. Büyük şehirlerde, böyle bir tedbire lüzum yoktur. Şehirde yaşıyanlar, tahsilin kıymetini bilirler ve bunun istilzam edeceği ufak tefek masrafları göze alırlar. Fakat büyük şehir ve kasabalar hududundan çıkınca, vaziyet değişir. Oralarda da tahsilin kıymeti pek bilinmek değildir. Ancak, ufak bir masrafın bile, ilk tahsil nimetini karşılayıp karşılamayacağı noktasında tereddüt edilmekte olsa gerektir.

Bazı muhitlerde böyle sakat düşüncelerden daha ileri gidiliyor. Ve ilk mektebe devam edecek çağda çocukların sailerinden aile bütçelerine yardım teminine kalkışılıyor. Mini miniler, işe, dükkâna, çifte, çubuğa koşturuluyor.

Bence bunun önüne geçebilecek en müessir tedbir, ilk tahsil vesikasını, pek mahdut bazı işler hariç olmak üzere, umumî hayatın her safhası için mecburî kılmaktır.

Elinde, ilk mektep mezunu olduğuna dair vesikası bulunmıyan bir vatandaş, ben arzu ederim ki Türkiyede hiç bir iş bulamasın.

O zaman, bakınız, çocuğunu mektepten kacıran aile kalır mı?

— Yaşı ilerlemiş olanların ümmiliğini gidermek için ne yapılmalı?

— Halk mektepleri, halkı okutma hareketinde bir aralık çok müessir oldular. Şimdi de halkevlerimiz, ayni faaliyeti gösterebilirler. Fakat, bizim çok derin bir yaramız vardır: O yara, bu büyük memleket vazifesinde de zararını gösteriyor. Her şeyi, her zaman için hükûmet bütçesinden beklemek!

Halbuki, resmî devlet teşkilâtı haricinde bir çok teşekküllerimiz, cemiyetlerimiz var. Bunlar bütün milleti okutma davasında birer vazife alabilirlerdi. Gene de alabilirler. Mevcut teşekküller, buna kâfi gelmiyorsa, yalnız bu işte uğraşacak yeni teşekküller vücuda getirmek kabildi. Ve hâlâ da getirilebilir. Bence okuma yazma bilen her Türk vatandaşı, bu ülkü yolunda çalışmak vazifesile mükelleftir.

Ve ancak, böyle umumî bir seferberlik hareketiledir ki çok kısa bir zamanda memleketin irfan manzarasını değiştirmek kabil olacaktır.

M. Salâhattin

VİLAYETTE

Toprak bayramı

Bugün Halkalı ziraat mektebinde merasim yapılacak

Bugün bütün memlekette toprak bayramı yapılacaktır. Her tarafta ağaçlar dikilerek, köylüler merasim yapacaklardır. Halkalı ziraat mektebinde de köylülerin iştirakile merasim yapılacaktır.

Vali muavini Ali Rıza Bey bir nutukla bayramı açacak, mektep müdürü ve talebe de nutuklar söyliyecektir.

Öldürülen muzır hayvanlar

Son ay içinde İstanbul vilâyeti dahilinde 546 yaban domuzu, 53 kurt, 85 tilki, 147 çakal, 183 karga öldürülmüştür.

Bursa ipek böcekçiliği enstitüsü

Bursa ipek böcekçiliği mektebin 934 senesi derslerine 1 nisanda başlanacaktır. İlk tahsilini bitirmiş veya daha yüksek tahsil görmüş olanlardan mektebe girmek istiyenlerin nüfus tezkerelerile mektep şahadetnamelerini ve sıhhat raporlarını Bursa ipek böcekçiliği enstitüsüne göndermeleri İstanbul ziraat müdürlüğüne bildirilmiştir.

Kurban deri ve barsakları için torbalar

Kurban bayramında kesilecek kurbanların deri ve barsaklarının her sene olduğu gibi bu sene de Tayyare Cemiyetine verileceği malûmdur.

Barsakların muntazam torbalara konulması için Beşiktaş mıntakası bekçiler vasıtasile torbaları evlere tevzi edecektir. Kurban kesenlerin böyle bir torba tedarik ederek barsakları bu torbalarla birlikte teberrü ederlerse daha makbule geçeceğine şüphe yoktur.

Bu torbalar gelecek sene de kullanılmak üzere Tayyare cemiyetinin demirbaş eşyası meyanına girecektir. Bu torbaların dört, beş sene kullanılacağı tahmin edilmektedir.

Kurbanlık koyun satanlar

Bugün öğleden itibaren, kurbanlık koyunların kaçak suretile zebhiyatın önü alınması için evvelâ mezbahadan geçirilmesi takarrür etmiştir. Kurbanlık koyun sahipleri, bu suretle geçirecekleri koyun adedini gösteren bir vesika alacak, satılan koyunlar belediye zabıtasınca bu vesikalara işaret edilecektir.

Bu suretle vesika almıyanlar, şehirde kurbanlık koyun satamıyacaklardır.

SPOR

Mıntaka Birincilikleri

Bu cuma üç sahada karşılaşacak takımlar

İstanbul mıntakası futbol heyeti riyasetinden: 23 Mart 934 cuma günü yapılacak mıntaka birincilik müsabakaları berveçhi âtidir:

1 — Taksim sahasında: Saha komiseri Muslih Bey saat 12,30 da Vefa - Kumkapı - İstanbulspor B. takımları hakem İzzet Bey, saat 14,15 te Beylerbeyi - Hilâl 1 inci takımları hakem Muhittin Bey, saat 16 da Vefakumkapı - İstanbulspor 1 inci takımları hakem Emin Bey,

2 — Fenerbahçe sahasında: Saha komiseri Nuri Bey; saat 12 de Beşiktaş - Beykoz B. takımları hakem Mehmet Reşat Bey, saat 13,45 te Kasımpaşa - Topkapı 1 inci takımları hakem Cafer Bey, saat 15,30 da Beşiktaş - Beykoz 1 inci takımları hakem Suphi Bey,

3 — Beşiktaş Şeref sahasında: Saha komiseri Necmi Bey, saat 9 da Beylerbeyi - Hilâl B. takımları hakem Halit Galip Bey, saat 10,15 te Vefa - İstanbulspor Genç takımları hakem Nuri Bey, saat 11,30 da Sümer S. - Doğan S. 1 inci takımları hakem Adnan Bey, saat 13,15 Fener Yılmaz - Türkgücü 1 inci takımları hakem Sadı Bey, saat 15 te Karagümrük - Bakırköy 1 inci takımları hakem Sadi Bey.

HALKEVİNDE

Alayköşkünde temsil

Halkevinden: 23 - 3 - 934 cuma günü saat (20,30) da Gülhane parkı methalinde Alay köşkündeki temsil şubemizde (Karanlıkta kalan adam) ve (Talie sual) piyesleri temsil edilecek ve Seniha Bedri hanım tarafından bir konferans verilecektir.

Arzu edenler her gün (17) den sonra Alayköşkü idare memurluğundan davetiye alabilirler. Çocuk kabul edilmez.

DAVETLER

Konferans ve konser

Halk Fırkası Şişli nahiyesinden:

Ayın 22 inci perşembe günü saat 21 de fırkamız binasında operatör (M. Kemal Bey) tarafından kadınlığın içtimaî hayatta rolü ve vazifeleri mevzuu hakkında bir konferans ve müteakiben de müsiki üstatlarımızdan Şekip Memduh Bey ve refikaları İrfan Memduh hanım ef. ve piyanist sanatkârımız Adnan Hilmi Bey ve kastaniyet Şerif Asaf Bey refakatile bir konser verilecektir.

MÜTEFERRİK HABERLER

MAHKEMELERDE

Bir dava

Hakimiyeti Milliye aleyhine açılan dava

Edirne lisesi edebiyat muallimi iken vekâlet emrine alınmış olan Nihal Bey tarafından Hâkimiyeti Milliye gazetesi sahibi Falih Rıfkı, neşriyat müdürü Naşit Hakkı ve muharrirlerinden Ahmet Muhip Beyler aleyhine bir hakaret davası açılmıştı. Nihal Bey Ahmet Muhip Beyin Hâkimiyeti Milliyede küstahlık isminde bir makale yazdığını ve kendisinin Orhon mecmuasında yazdığı bir makaleye cevap yollu yazılan bu makale ile tahkir edildiğini iddia etmektedir. Falih Rıfkı Bey mebus olduğu için hakkındaki dava tefrik edilmiştir. Ahiren Naşit Hakkı Bey de Kütahya mebusluğuna intihap edildiğinden bu dava da tefrik edilmiş ve dün birinci cezada yalnız Ahmet Muhip Bey aleyhindeki davaya devam edilmiştir. Ahmet Muhip Beyin müdafaasını Ankara barosu avukatlarından Cevat Celâl Bey deruhte etmiştir. Ahmet Muhip Bey muhakemede makâlesinde hakaret kasdi olmadığını bildirmiştir. Vekil Cevat Celâl Bey de bilmukabele dava açacaklarını bildirmiş ve mahkemenin dava rüyeti salâhiyeti olmadığını, çünkü yazının Ankarada yazıldığını, o zaman Nihal Beyin de Edirnede olduğunu, binaenaleyh cürüm mahallinin yazıldığı yer olması itibarile Ankara, okunduğu yer olması itibarile de Edirne olması icap ettiğini söylemiştir. Mahkeme keyfiyeti müzakere den sonra cürmün gazete İstanbulda da dağıtılması itibarile burada da vuku bulmuş addedileceğine ve davanın rüyetinin mahkemenin salâhiyeti dahilinde olduğuna karar vermiş, mukabil dava muamelesinin ikmali için muhakemeyi cumartesi gününe bırakmıştır.

Döviz kaçakçıları tevkif edildi

Birinci istintak hâkimi Ramazan Bey döviz kaçakçılığı yapmaktan suçlu Hanri ve Rafael Yahni efendilerle Zaharya ve Uziyel efendilerin isticvaplarını ikmal etmiş ve dördünün de tevkifine karar vermiştir. Bugünden itibaren şahitlerin dinlenmesinie başlanacaktır.

Kumkapı cinayeti davası

Dünkü nüshamızda Kumkapı cinayeti muhakemesini yazarken suçlulardan Mücip Beyle bekçi Adilin muhakemeye glemediklerini ve mahkemenin muhakemeye gıyaben devam kararı verdiğini yazmıştık.

Dün saat 13 te Mücip Beyle bekçi Adil mahkemeye gelmişler ve muhakemelerinin sabahleyin rüyet edilerek gıyap kararı verildiğini öğrenince, mahkeme heyetine müracaat ederek davalarının saat 13 e talik edildiğini ve kendilerinin de geldiklerini, işte bir yanlışlık olduğunu iddia etmişlerdir. Neticede zabıt tetkik edilmiş ve muhakemenin zaptında saat 13 e talik edildiği yazıldığı halde deftere yanlışlıkla 10,30 olarak kaydedildiği görülmüştür. Mücip Beye 9 Nisanda mahkemede hazır bulunabileceği tebliğ edilmiştir.

MAARİFTE

Tıp fakültesine alınacak asistanlar

Tıp fakültesine yeniden bir çok asistan alınacaktır. Yeni alınacak asistanlar için, fazla müracaat olduğu takdirde bir müsabaka imtihanı açılacaktır.

Esas şerait: Tıp fakültesinden mezun olmak, bir ecnebi dili bilmek ve yaşı 32 yi mütecaviz bulunmamaktır.

Sabit bir başmüfettişlik

Maarif vekâleti, İstanbuldaki orta tedrisat müesseselerinin fazlalığını nazarı dikkate alarak şehrimizde sabit bir başmüfettişlik ihdasına karar vermiştir.

Bu makamın vazifeleri başmüfettiş Salih Zeki bey tarafından görülmektedir. Şehrimizdeki lise müdürleri her ay başı başmüfettişlikte toplanarak, mekteplere ait hususatı görüşeceklerdir. Vekâletin mekteplere yaptığı tamimler de başmüfettişlik vasıtasile tebliğ edilecektir.

Musikiye müstait gençler

Orta mektep ve liselerde musikiye istidadı olan gençlerin konservatuvara girmelerinin teşvik edilmesi düşünülmektedir.

Teşrih enstitüsünde açış dersi

Üniversite Tıp fakültesi umumi emraz ordinaryüsü Oberndorfer bugün öğleyin saat 12 de yeni inşa edilen teşrih enstitüsünde ilk açılış dersini verecektir. Profesörün bu dersinin mevzuu "kanser taharriyatının neticeleri" dir.

Resimli tapu senetleri

Tapu senetlerinde resimleri olmıyan iş ve emlâk sahipleri her iş zamanında belediyeye müracaat ederek ilmühaber almağa mecbur olacağından bu gibi alâkadarların tapu senetlerine birer resim koydurarak artık belediyeden ilmühaber almadan işlerini görecekleri İstanbul tapu müdürlüğüne bildirilmiştir.

Tapu senetlerine resim koydurmak istiyenler evvelâ ellerinde mevcut senetlerin kendilerine ait olduklarını ve hüviyetlerini tesbit ettirecek bir ilmühaber aldıktan sonra tapu idaresine müracaat edecekler ve tapuda resimleri tasdik edilecektir.

POLİSTE

Karşılıklı cerh

Ağız kavgası kanlı bir netice verdi

Evvelki gece Galata rıhtımında dolaşmakta olan Abdullah isminde bir gündelikçi çoban celeplerden Neşet efendiye rast gelmiş ve araları açık olduğundan evvelâ ağız kavgası başlamış, neticede Abdullah yanında bulunan bıçak ile Neşeti muhtelif yerlerinden ağırca yaralamıştır.

Neşet te mukabele ederek Abdullahı kolundan hafifçe yaralamıştır.

Her ikisi de hastahaneye kaldırılmıştır.

İki esrarcı yakalandı

Yalovadan Maltepe vapurile gelen iki kişi üzerinde muhafaza memurları tarafından 3 kilo esrar bulunmuş, esrar müsadere edilmiş ve kendileri yakalanmıştır.

Hırsız hizmetçi

Üsküdarda Hâkimiyeti Milliye caddesinde oturan Muazzez Hanımın elli lirasını hizmetçisi Nermin isminde kadın çaldığından yakalanmıştır.

Poliste Yaş haddi

Bu husustaki kanun vilâyete tebliğ edildi

Polis memurlarının dereceleri itibarile mecburi olarak tekaüt sevklerine ait (Yaş hadine dair) kanun dün vilâyete bildirilmiştir. buna göre:

Polis mensuplarının, dereceleri itibarile mecburî olarak tekaüde sevkolunmaları için yaş hadleri şunlardır:

Polis memurlarile bu derecedeki memurlar ve kâtipler için yaş haddı 50. Üniformalı ve sivil komiserlerle bu dereceye muadil memurlar için 53. Üniformalı ve sivil memurlarile bu dereceye muadil memurlar için 54. Emniyet memurlarile polis ve emniyet müfettiş muavinleri ve bu derecedeki şube şefleri için 55. Üçüncü sınıf polis ve emniyet müfettişlerile bu dereceye muadil memurlar için 56. İkinci sınıf polis ve emniyet müfettişlerile bu dereceye muadil memurlar için 58. Birinci sınıf polis ve emniyet müfettişlerile Emniyeti umumiye şube müdürleri ve birinci sınıf emniyet müdürleri fevkindeki emniyet müdürleri ve muadili müdürlükler ve başmüfettişler için 60. Bunlardan hizmetlerinin devamında faide olduğu mafevklerinin vereceği ve Dahiliye Vekâletinin kabul edeceği sicil ile anlaşılanlar İcra Vekilleri Heyetinin kararile daha beş seneye kadar istihdam edilebilirler.

Bu kanun mucibince tekaüt edilmesi icabeden zabıta memurlarının tekaüt maaşları, Mülkî ve Askerî Tekaüt kanununun 26 ıncı maddesi hükmüne tâbidir.

* * *

Polis tekaüt kanunu mucibince emniyet müdürlüğünden bir çok birinci, ikinci, üçüncü komiserler ile polisler tekaüde sevkedileceklerdir. Bunlardan münhal kalan yerlere orta mektep mezunlarile, lise mezunlarından alınacak gençler ile kadro kapatılacaktır.

Emniyet müdüriyetinde kayda başlanmıştır. Dün de üç efendi polis mesleğine girmek için müracaat etmiştir. Müracaat eden taliplerin miktarı şimdilik 25 i bulmuştur. Bunların imtihanları bir mayısta yapılacaktır.

Büyük Türk ölüleri

Talebe Birliği bir saygı günü ihdas ediyor

Millî Türk Talebe Birliği "büyük Türk ölülerine saygı günü" ismile bir gün yapmağa karar vermiştir. Büyük Türk ölülerine saygı gününün birincisi cuma günü saat 14,30 da Üniversite konferans salonunda yapılacaktır. Merasimde bütün büyük Türk ölülerinin ruhu taziz ve takdis edilecektir. Merasimde açış sözünü Halkevi reisi Söyliyecektir. Bundan sonra edebiyat fakültesi dekanı Köprülü zade Mehmet Fuat Bey bir konferans verecektir. İsmail Habip B. de birkaç söz söyliyecektir. Bundan sonra Millî Türk Talebe Birliği reisi Zeki Bey bir nutuk söyliyecektir. Hazır bulunanlardan isteyenler de söz alabilecekler, şiirler okunacaktır.

Küçük haberler

* Tapu ve kadastro müfettişlerinden Lûtfi Bey şehrimize gelmiştir. Mumaileyh Trakya ve havalisi tapu ve kadastro idarelerini teftiş edecektir.

* Etibba odası heyeti idaresi dün Niyazi İsmet Beyin riyaseti altında mutat içtimaını yapmıştır.

* Önümüzdki cuma günü İstanbul Halkevinde içki aleyhtarları gençlerin senelik kongresi yapılacaktır. Kongre sabah saat 10 da toplanacaktır.

* Hilâliahmer Fatih kazası senelik kongresi 23 mart cuma günü saat on üçte toplanacaktır.

* Kadro haricinde kalmasına karar verilen eski mescit ve camilerden açığa çıkacak memur ve müstahdemlerin yeni vazifelere tayini takarrür etmitşir. Hiç bir memur açıkta kalmıyacaktır.

Fransızları Telâş aldı

(Başı 1 inci sahifede)

zaman cevaz verilmiyeceğini kayıt ve M. Mussolininin nutkunda bahsettiği Macaristana yapılmış vaitlere işaretle "hangi vaitler?" diyor. Trianon muahedesinin arazi ahkâmını tadile kadar gidecek bir vaidin bulunduğunu işitiyoruz. Bu, küçük itilâfın asla razı olmıyacağı bir şeydir. Ve böyle bir tadilin harbi tazammun edeceğini M. Mussolininin bilmemesine imkân yoktur. Roma protokolunda görülen teşriki mesai arzusundan umulan faydalı neticelerin küçük itilâfın ancak itimatsızlığını idame edecek olan M. Mussolininin sözleriyle garip bir surette tehlikeye düşmüş olmasından korkulur. M. Mussolini İtalyanın Asya ve Afrikaya hulul politikasından bahsederek gayelerine ermiş karnı doymuş, memnun ve vaziyeti muhafazaya taraftar olanlar İtalyanın siyasî iktisadı, manevî genişleme politikasına karşı gelmeyi düşünmesinler diyor. Sükûnet ve soğuk kanlılıkla telâkki ettiğimiz bu ihtar şüphesiz bizim gibi İngiltere için de kıymetlidir. Romanın anladığı bir tarzda teşriki mesai politikasının inkişafında bunu unutmamak muvafık olacaktır.

Jurnal gazetesi İtalyanın Rusya ve Afrikada manevî nufuz tesisine engel olunmamasını istediği gayesine varmışlar, doymuşlar, memnunlar diyor.

Vaziyeti muhafaza taraftarları için de diyor ki:

" Bu nahoş fakat sarih vasıflarını Fransaya tevcih edildiğini anlamamazlıktan gelmekte fayda yoktur. Mussoliniye göre Fransanın İtalyaya ihtiyacı İtalyanın bize ihtiyacından fazladır. İşte Düçe bu vaziyeti istismar ediyor."

Paris Soir'ın Roma muhabiri Mussolininin arazisini kaybetmiş ve adalet istiyen Macaristana ait sözlerini protokolda gelen her devletin hakkına hürmet kaydını aydınlatacak mahiyette buluyor.

Intrensigeant gazetesi: " İtalyanın Akdeniz havzasında genişleme sözlerini tavzih etmesini dilerdik. Eğer bununla muahedeleri tadil siyasetinden vazgeçmediğini anlatmak istiyorsa, Fransanın bütün itilâf arzularına rağmen kendisini bu tehlikeli yollarda takip edemiyeceğini hayretle karşılamasın " diyor.

Le Peuple gazetesi diyor ki: " Düçenin Macaristana ait sözlerinde tadil politikasından feragat ve teslihata devam ve Macarların cesaretini kırmak veya küçük itilâf lehine bir şey aramak abestir. Her şeyin Avusturya etrafında döndüğünü dikkate alarak söyliyelim ki Fransa siyaseti bu davada hata üstüne hata yapmıştır. Hataların en küçüğü faşist İtalyayi Avrupanın bir mandateri telâkki etmek değildi. Bu hatalar Roma müzakeratından evvel devam etmiş, Bu müzakere sırasında daha ziyade kendini göstermiştir. Bunun bir çok neticeleri daha görülecektir. Mussolininin sözleri Fransız hariciye nezaretinin beslediği tatlı ümitleri tekzibe fazlasiyle kâfidir.

Almanlar ne düşünüyor?

BERLİN, 20 .A.A. — Roma protokolu hakkında mütalaalarda bulunan Alman mahafili her şeyden evvel uzun müddetten beri Mussolini tarafından takip edilmekte olan ve son nutku ile tesbit edilmiş bulunan prensiplerin bu portokolda mahfuz tutulmuş olduğunu beyan etmektedir.

Bu mahafil, bu protokolda şimdiye kadar Fransa tarafından tatbik edilmiş olan ittifaklar usulünün takip edilmiş olduğunu ihsas etmektedir.

Bütün memleketlerin istiklâline dair olan ahkâm, 1921 tarihli Cenevre protokolunun Versailles muahedenamesi hakkındaki ilk tefsirini hatırlatmaktadır. Bu tefsir o vakit bizzat İtalya aleyhine müteveccih görülmüştü. Bundan başka siyasi Alman mahafilinde küçük itilâf ile yeni blok arasındaki farkın küçük itilâfın vakit vakit içtimalar aktetmesine mukabil yeni blokun icabında üç devletten her hangi birinin daveti üzerine toplanması keyfiyetinde olduğunu beyan eylemektedir. bu içtimaların nerede aktedileceği meselesi de muğlak bırakılmıştır.

Roma protokolunun iktisadî noktai nazardan, ilk gümrük ittihadı plânına nisbeten mühim bir adım olduğu söylenmektedir. Muahhar içtimaların başlıca hututu, Almanyanın rüçhan esasma müstenit gümrük tarifeleri ile Tuna havzasında milletlere iktisaden yardım edilmesi için Almanya tarafından müdafaa edilmiş olan prensipleri takibetmektedir. Lausanne'da gümrük ve sanayi sahasında Avusturyaya rüçhan esasma müstenit muamele yapılmasını teklif eden Almanya olmuş ve o zaman Fransa buna muhalefet etmiştir. Fransa, o zaman Çekoslovakyanın menafiini müdafaa etmiştir. Almanya, istikbalde kendi menafiini müdafaa etmekle beraber Tuna havzasının iktisat bakımından daha eyi bir surette tensikine çalışacaktır. Almanya, Tuna havzası mahsullerinin en mühim müstehliki olmak sıfatiyle yeni safhanın inkişafını sükûn ile beklemektedir.

Macar başvekilinin teşekkürü

ROMA, 20. A.A. — M. Gömböş, İtalyan toprağını terketmeden evvel M. Mussoliniye bir telgraf çekerek Düçenin akilâne teşebbüsü ve M. Dolfusun müsbet teşriki mesaisi sayesinde üç memleket arasında vasi mikyasta iktisadî bir ihya eseri vücüda getirilmesi hususunun iyi bir neticeye isal edilmiş olduğunu bildirmiş ve M. Mussolini tarafından Macar milleti hakkında ibraz olunan yeni dostluk hislerinden dolayı derin minnetarlığını iblâğ etmiş ve İtalyan başvekiline İtalyadaki ikameti esnasında kendisine karşı gösterilmiş olan dostane hüsnü kabülden ve misafirperverlikten dolayı teşekkür etmiştir.

Bandırma vapuru

İZMİR, 20 (Milliyet) — Bandırma vapuru buradan gönderilen tahlisiye vasıtalarile kurtarılmıştır.

İzmir belediye bütçesi

İZMİR, 20 (Milliyet) — Belediye bütçesi geçen seneye nisbetle 260 bin küsûr lira fazlasile 930 bin lira olarak tesbit edilmiştir.

Bir kaç milyon

(Başı 1 inci sahifede)

Fred. K. Nielsen'dir. Heyet Amerika ticaret mümessili M. Gilaspar, muavini ve kâtip olarak ta M. Andersen, M. John Maktos ve M. Yames Habbs dan ibarettir. Heyet birkaç günden beri Amerika konsoloshanesinde yerleşerek, alâkadar kimselerin verdikleri talepname ve istidaları tetkik etmeğe başlamıştır. Amerika tebaasının tazminini istedikleri malların kıymeti henüz malûm değilse de bunun birkaç milyona baliğ olduğu idida ediliyor, bu hususta Amerika heyeti murahhasasının hazırladığı listeler tetkik edildikten sonra, netice anlaşılacaktır. M. Nielsen dün bizi Amerika konsoloshanesindeki mesai odasında kabul ederek dedi ki:

— Buraya gelen heyet doğrudan doğruya Amerika birleşik hükûmetlerini temsil etmektedir. Maksadımız, umumî harp esnasında Amerika tebaasının vazıyet veya işgal edilen mallarından dolayı uğradıkları zarar ve ziyanın tazmini hakkında müzakereye girişmektir. Alâkadarlar bu hususta taki taleplerini istidalarile birlikte Amerika Hariciye nezaretine vermişlerdir. Hükûmet te meselenin tetkikini heyetimize havale etmiştir.

— Bu kabil zarar ve ziyanların tazmini ne gibi ahitlere istinat ediyor?

— Amerika tebaasının bu talepleri 23 kânunuevvel 1923 tarihinde Türkiye ile Amerika arasında teati edilen notalara istinat etmektedir. Amerika birleşik hükûmetleri Türkiyeye harp ilân etmemiş olduğu için Türkiye ile muharip olan devletler arasında akte dilen Lausanne muahedesinin bize şümulü yoktur.

— Bu taleplerin mecmuu ne kadardır?

— Tetkikatımız henüz bitmemiştir. Bunun için sarih bir rakam söyleyemiyeceğim. Zaten söylesem bile bunun büyük bir kıymeti olamaz. Çünkü istenilen mikdar değil, müzakere neticesinde her iki tarafın muvafakatile takarrür eden mikdar muteberdir.

— Takarrür edecek tazminat bedeli nakden mi yoksa aynen mi tesviye edilecektir?

— Biz esas itibarile tzaminat mikdarını tesbit etmekle iktifa edeceğiz. Bunun ödeme tarzı hükûmetlere ait bir meseledir.

— Tazminat isteyen kimseelrin mikdarı ne kadardır?.

— Mevcut listeyi ve talepnameleri henüz tamamile tetkik etmedim, fakat harp zamanında Türkiyede malî bulunup ta mutazarrır olanların mikdarı birkaç yüz kişiye baliğ olmaktadır.

— Geçen ağustos aymda bu mesele etrafında Türk ve Amerika murahhaslarile bir temas vuku bulmuş idi. Meselenin o zaman prensip itibarile halledildiği söyleniyor, bu haber doğru mudur?

— Ağustos aymda vuku bulan ilk temas ve müzakere siyasî mahiyette kalmıştır. Meselenin yarından itibaren Türk heyeti ile birlikte tetkikine başlıyacağız.,,

Ilim savaşında Ecnebi profesörler

(Başı 1 inci sahifede)

nı vereçektir. Bu profesörlerin hepsinin mensup oldukları ilim şubesine ait yazdıkları ve neşrettikleri kıymetli etütler ve eserler vardır. Bir nokta daha, bu profesörlerden yaşı elliye yaklaşmış olanlar umumiyetle beynelmilel bir şöhrete sahiptirler.

— Son neşriyat hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Anlıyamadım ve müteessirim. "Benim katî kanaatım şudur ki, İstanbul üniversitesinin ilmî mesaisine bu profesörlerin filen iştirak etmiş olmaları üniversite için büyük bir kuvvet ve kıymettir. Bu zatlar Türkiyeye imkân bulurlarsa büyük hizmetler ifa edebilirler, bu da muhakkaktır ki bu profesörler Türkiyeye sıhhat, sanayi, iktisat ve daha birçok sahalarda mütehassıslarım Almanyaya yaptıkları kadar hizmet edebilirler. Bunağmen son zamanlarda bu profesörlerden bazılarına karşı yapılan neşriyat ve ağır hücumları okudum. Şahsî bir takım sebeplerin tahtı tesirinde yapılmış olmaları imkânı da mevcut olan bu tezahürlere fazla bir kıymet atfetmek doğru değildir. Bazı tenkitler bana çocukça şeyler göründü. Esasen en şiddetli tenkitler vakalarla tekzip edildi. Meselâ tıp fakültesi profesörleri, aleyhindeki hücumlara müspet mukabelede bulunmak daha kolay olduğu için vakalar hakikatı ortaya koymakta gecikmedi.

Ancak, tarihî daha dört ayı geçmiyen üniversite kürsülerine karşı bu heves ve ümit kırıcı hücumların mahiyetini anlıyamadığımı söylemek mecburiyetindeyim. Girişilen teşebbüste muvaffakiyet zamanının verilmesini dilerim.

Büyük Şef Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin idaresi altında Cümhuriyet hükûmeti tarafından girişilen ve memleket için en muazzam hürriyet ve istiklâl savaşlarından birini teşkil eden bu işe karşı efkârı umumiyenin bir kısmının suikast hazırlıyabileceğine ihtimal vermem.

Yeni Türkiyenin dâhi Reisi şimdiye kadar giriştiği işlerden hiç birinde muvaffakiyetsizliğe uğramamıştır. Ben memlekette Gazi Hazretlerinin en büyük eserlerinden biri olan üniversite ıslahatının muvaffakiyetsizliğe uğrıyacağını zannedebilen insanlar gördüğüme hayret ediyorum. Şimdiye kadar genç Türkiye Cümhuriyeti hakkında gördüğüm şeyler bana bu son ıslahat ve inkılâp hamlesinin de istikbali hakkında tam ve kâmil bir emniyet vermektedir. Başardığı bütün inkılâplar için üniversite ile memleke koruyucu güzide bir nesil vermiştir Gazi, zerre kadar şüphem yoktur ki bu arzusunda da muvaffak olacaktır.

Ismet Pş. Hz. inkılâp kürsüsünde ilk dersi verdi

(Başi 1 inci sahifede)

ı devrindeki vatanperverlerin ve mücahitlerin osmanlı camiasındaki ıslahat ve kurtuluş teşebbüslerinin yanlış temelde ve Türk milletinden başka bir bünye üzerinde çabaladıklarının ifadesidir.

Türk milleti nizamı

Bugüne kadar geçen tecrübeleri geçirmiş ve tarihin osmanlı inkisamı için tertip ettiği dram sahnelerini görmüş ve yaşamış adamlar olarak, tekrar 30 sene evveline dönmemiz kabil olsa, yapılacak şeyin ne olduğunu düşünebiliriz. Osmanlı nizamı yerine Türk milleti nizamı, osmanlı meclisi mebusanı, saltanatı ve hilâfet yerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi, lâyik Cümhuriyet gibi başka müesseseler koymak icabederdi, osmanlı devrini görmüş olanlar, bu fikirlerden her hangi birinin ortaya konmasına osmanlı nizamının aslâ mütehammil olmadığını eyice hatırlarlar.

Osmanlı nizamı

Osmanlı nizamı, dediğimiz zaman, idare eden adamları ve müesseseleri ile içtimaî heyetinin ana kanunlarını murat ediyorum.

Osmanlı nizamı, son asırların fenni ve içtimaî terakkilerine karşı, bünyesini tedrici olarak değişen ve yükselen, tekâmülden uzak tutmak gayretiyle dört duvarı kalın bir hücre içinde kalmış idi. Osmanlı ıslahatçıları hep bu hücre içinde çalıştılar. Bütün ıslahat teşebbüsleri, muvaffak olanlar ile beraber hep hücrenin duvarları arasındaki sahaya münhasır kaldı. Türk milletini, aradığı yaşayış ufuklarından kalın duvarlarla ayırmak tertibi içinde vuku bulan bu çırpınmalar Türk milletinin kurtuluş davası ile münasebettar olamazdı.

Bunun içindir ki, Türk inkilâbı hamleleri, Osmanlı ıslahat ve hattâ ihtilâl hareketlerinin devamı ve tekâmülü değildir.

Osmanlı nizamı, Türk milletini ecnebî istilâsına ve esaretine kadar sürükledi. Kendi sevk idaresinin neticesi olarak, ecnebiler, Türk milletinin bütün varlığına el koydukları vakit boyun egdi. Osmanlı nizamı kendisinin Türk milletini kurtarmağa iktidarı olmadığına inanmıştı. Asırlarca bocalayarak, nihayet en sert kayaya çarptıktan sonra, tabii hedefine varmış gibi, rıza ile ve alıştığı miskin tevekkül ile teslim oldu. Artık osmanlı nizamı Türk milleti âleyhine ecnebilerin elinde vasıta olmak rölüne hazırlanmıştı.

Acı bir hakikat

Efendiler, hazin ve acı bir hakikattır ki osmanlı nizamı, ecnebilerin emrettikleri bu son rölü benimsemiş, yer yüzünden kaybolmadan, son enerjisini toplıyarak ecnebilerle birlikte, Türk milleti aleyhinde savaşmıştır. Türk milletinin, osmanlı devrine ait harikulâde eserlerini beraber yaşadıktan sonra katılaşarak ve duygusuzlaşarak, nihayet milletin mevcudiyet ve ilerleyiş şartları ile her türlü münasebetini kaybeden bir mahiyet için de onun hangi çukurlara kadar düştüğünü mütalaa etmek, tarih için ibretli ve istifadeli bir şeydir.

Türk inkılâbı

Biraz evvel dediğim gibi, Türk inkilâbı, Türk kurtuluş davası olarak, ecnebî istilâsına karşı, bir dereceye kadar sade ve askerî siyasî mahiyette başlar, ve fakat ilk anında osmanlı nizamına karşı bünyevî, dinî ve siyasî inkilâplara girer. Millet varlığını anlayışta, esaslı farkı ise kuvvet önünde, imparatorluğun teslimiyetine karşı, Türk inkilâbının ret ve mücadele kararında bulacaksınız.

Bu mücadelenin çetin safhalarını profesör arkadaşlarımdan dinliyecek ve öğreneceksiniz. Ben size bu kararın millî mânasını işaret edeceğim.

Büyük savaş

Bir defa, teklif olunan teslimiyet tam karşılığı ile yani Türk milletinin müstakil varlığının kendi tarafından emir ve ihtar edilmesi suretinde tecelli etmiştir. Bu tecelli Türk milletini büyük savaş önünde bulunduruyordu. Gerçi, böyle bir savaş için lâzım olan maddî vasıtalardan millet mahrum vaziyette bırakılmıştı. Fakat buna rağmen Tür kmilleti, kendi vicdanında, müstakil mevcudiyetinden mahrum olarak yaşamak istidadını görmedi. Millî vicdanın ihtilâlî kendisine yol gösterdi. Diğer taraftan düşündü ki, kâmilen ele geçtikten sonra, maddî vasıtadan gittikçe daha ziyade mahrum bulunacaktı. O halde, içine düştüğü felâkette, en müsait ve vasıtalı olduğu zaman yine bu zaman idi. Maddî vasıtaların riyazî ve amelî tesirleri galebe çalarak mücadeleyi ucsuz ve bucaksız bir yola sürebilirdi. Tarih, Türk milletini bütün bu ihtimalleri gözüne alarak harekete geçmiş bulmaktadır.

Sonsuz mücadele

Türk inkılâbının başında verilen karar, ki bu, ecnebi taarruzuna karşı sonsuz mücadele kararıdır, inkılâbın her zaman temel taşı ve esas yapısı kalacaktır. Türk inkılâbı ancak bu temel üzerinde yaşayabilir. Ve yükselebilir. Bu itibarla harice karşı milli varlığı korumak için inkılâbın tecrübeden geçen müdafaa prensiplerini gözden geçirmeliyiz.

Millî varlık savaşı

Bunlar: birincisi - milli müdafaa, milli varlık savaşıdır. Hakikati kat'i ve kaba mahiyetiyle olduğu gibi kabul etmelidir. Milli mücadelede harice karşı vatan müdafaasını kazanmak, Türk milletinin varlığını hariç elinden kurtarmayı temin etti. Harice karşı müdafaanın kaybedilmesi, millî varlığın kaybedilmesini intaç ederdi. Vatan yeniden bir taarruza yuğrarsa taarruzun hedefi ve neticeleri ayni olacaktır. Böyle bir savaştan behemahal muzaffer çıkmalıdır. Böyle bir savaşa ancak taarruza uğradığımız muztar vaziyette girilebilir.

Vatan müdafaası

İkincisi - haricin taarruzuna karşı vatan müdafaası, vatanın canlı ve cansız bütün kuvvetlerinin sarfını ister. Hiç bir fedakâlık ve sıkıntı, müdafaa mücadelesinin neticesiyel mükayese edilemez. Behemahal muvaffak olmalı, muvaffak oluncaya kadar uğraşmalı, muvaffakıyet uğurunda vatanın bütün vasıtalarını harcamalıdır. Hiç bir namüsait şart ve vaziyet, hiç bir nazariye ve muhakeme, mücadelenin gevşetilmesini icap edemez.

Üçüncüsü - milli savaş mutlaka muzafferiyetle neticelenir. Tecavüz eden düşman ne kadar çok, ne kadar kuvvetli olsa, millî müdafaa imanımız ve vatanın ve milletin tabiî şartları zaferi bize teveccüh edecektir. Bu böyle olmuştur ve böyle olacaktır.

Hülâsa: Harice karşı millet müdafaasının mahiyeti, millî müdafaanın istediği vasıta ve fedakârlığın hudutsuzluğu ve zafere iman..

Yeni Türk devletinin milletler arasında vaziyetini ve siyasi prensiplerini Lausanne sulh muahedesinin şu mahiyetinde bulacaksınız. Bu mahiyet, milletlerin istiklâline hürmet esasına ve milletlerin biribirleriyle müsavat üzere konuşmalarına istinat eder

Devlet sistemi

Türk inkılâbı ilk anda halk devletini kurdu. Büyük millet meclisinin halk hükûmeti, Osmanlı devleti karşısında hem mevcudiyeti ile, hem de onun esaslariyle mütemadiyen çarpışma vaziyetinde bulundu. Bu çarpışmalar, Osmanlı devletinin hilâfet orduları ve kuvayi inzibatiyesi ile bir cephede, memleket dahilinde ve millet orduları gerisinde kaldırdığı kütleler le diğer cephede ve sonra halk devletinin siyasî ve idarî bünyesi üezrinde bozguncu ankazı ve anasırı ile üçüncü cephede çetin ve amansız olarak cereyan etmiştir. Bunların teferrüatını ayrıca dinliyeceksiniz.

Halk devleti

Türkiye Büyük Millet Meclisi müesseessinde vücutlanan halk devleti ki onun açık ifadesi cümhuriyettir, Türk milletinin mukadderatı üzerinde kayıtsız ve şartsız, bütün salâhiyetleri kendinde toplamıştır,. Büyük Millet meclisinin Türk milleti için lâzım ve faydalı gördüğü hiç bir tedbiri, kendi idrakinden ve kararından başka tabi tuttuğu bir miyar yoktur. Saltanat ve imtiyaz hukuku ve şerait ahkâmı gibi kayıtlar, Türk cümhuriyeti ve Büyük Millet meclisi için mevcut olmıyan, müessir olmıyan şeylerdir. Türk inkılâbının siyasî sahadaki tecelliyatı, temel olarak işte bu suretle ifade olunabilir.

Bu müşahede, içinde bulunduğumuz rejimin, geçen rejimlere karşı siyasî inkılâbının esas farikasıdır.

İçtimaî ve ahlâkî sahada

İçtimaî ve ahlâkî sahada da Türk inkılabının manası tetkik edilmeğe değerlidir. Türk inkılbı, insaniyet ülkü sünü takip eder. İnsan cemiyeti, kâinatın en kuvvetli, en kudretli varlığıdır. Kâinat içinde insan cemiyetleri beraber çalışacak ve beraber çalışma sahasında kolaylıklarını ve saadetlerini arttıracak imkânlara maliktirler. İnsanların çarpışmalarının ve yaşamak için biribirini öldürmeğe mecbur olmalarının sebepleri, dar, hastalıklı zihniyetlerin hüküm sürmesi, muhtelfi insan cemiyetleri arasındaki fikrî, manevî ve fennî anlayış ve bulunuş seviyelerinin farkıdır. Ancak bu sebeplerin insan cemiyetleri üzerindeki tesirleri bir hakikattir. *İnsanlık yüksek ülküsünü gütmek bir vazife olduğu kadar, mevcut acı hakikatin icaplarını gütmek de, insanlık ülküsüne varmanın amelî olan tek yoludur.*

Türk milleti olarak var olmak, ve büyük insan ailesinde yüksek bir cemiyet olarak yaşamak, Türk inkılâbının gayesidir. Türk inkılâbı, büyük insan ailesinin saadetine hizmet etmeyi vazife sayar. Ve bu hizmete imkân bulmak, için Türk cemiyetinin çok kudret sahibi olmasını en esaslı şart bilmektedir.

Anlıyoruz ki, Türk milletinin hususî benliğini meydana çıkarmak ve sağlamlaştırmak, Türk inkılâbının amelî vazifeleri içinde en esaslısıdır. Kadın, erkek her Türk böyle bir cemiyetin kudretli uzvudur.

Türk inkılâbının hayat telâkkisi sadedir ve tabiat kanunlarına müstenittir. Hayat, sevilecek, korunacak ve yaşanacak bir şeydir. Varlığın hiç bir sıkıntısı ister kendisinin ister başkasının hayatına hürmetsizlik için hak vermez.

Hayat kıymetini hor görmek, insan için bir hastalık, bir soysuzluk tezahüdür.

Cemiyet için

Diğer taraftan hayat, cemiyet için feda edilmelidir. Hayatın cemiyet için feda edilebilmesi istidadı olmıyan muhitte tabiatın tecavüzlerine karşı zebun ve acizdir. Bu sebeple o muhitlerde hayat zaten mütemadi bir istıraptan başka tecelli göstermez. Bahusus, insanların biribirine tasallutu gibi bir vakıa, bir hakikat olarak, bu gün mevcut olan vaziyet içinde hayat sevgisinin, korunmasının tek çare si, cemiyet için feda edilebilmesi yolunda mevcuttur.

Bu sebeple hayatın cemiyet için tehlikeye atılması bir vazifedir. Hayatın devamı ve ebediyeti demek, ülkünün ve milletin ve soyun devamı demektir.

Devam ve ebediyet lezezti, derece derece her insan için, bu üç istikamette temin olunabilir.

Türk için en muhterem varlık, her şeyden evvel Türk milletidir.

Türk milletinin varlığı, Türk devleti ile, cümhuriyet ile cisimlenir. Milletin menfaatlerini, ona karşı vazifeleri hayatın mesut olması için esas olması lâzımdır. Bu esas her milletten ziyade Türk milleti için ehemmiyetlidir. Çünkü Türk milelti yeni esaslar üzerine henüz kurulmaktadır. Kurulma devrinde her müessese gibi büyük müesese yani millet müessesesi daha ziyade duygulu ve dikkatli olmalıdır.

Daha kudreti

Fert ve cemiyet hayatının mesut olması için esas masele, tabiata karşı daha vasıtalı, daha kudretli olmaktır. Bu ancak çalışmakla temin olunabilir. Millet efradının beraberlikle ve sevgi ile çalışmak tabiatı, bir cemiyetin yüksek ahlâk farikasıdır. Kendi hayatı ailesi ve milleti için çalışmıyacak halde bulunmak bir felâkettir. Çalışmak imkânı olduğu halde çalışmamak, kendini veya cemiyetini diğerlerin çalışması ile yaşatmak zihniyeti ise en büyük ahlksızlıktır.

Yüksek bir cemiyet

Hanımlar, efendiler, Türk inkılâbı Türk milletinin kurtuluş savaşı olduğu gibi, kurtuluşun hedefi olarak ta Türk milletinin yüksek bir cemiyet olmasını tesbit etmiştir. Türk inkılâbı diğer insan cemiyetlerine karşı taarruzî ve istilâî hırsları reddeder. Fakat Türk milletinin yüksek bir cemiyet olması hedefi, inkilabın devamını icap ettirmektedir. Hayatımızın inkılabî mahiyeti, cemiyetin saadeti ve terakkisi için hiç bir dogm'a körkörüne saplanmış olmamasıdır. Bu nokta, Türk inkılbının muhafazakâr eski rejimlere karşı olduğu gibi, tesbit olunmuş çerçeve içinde olan yeni iddia ve rejimlere karşı da yardımı ve üstünlüğüdür. Biz, Türk milletini yükseltmek için dar ve dogmatik telâkkilere kendimizi bağlamış değiliz.

İnkılâbın davası

İnkılâbın davası başlıca iki istikamette tecelli etmektedir:

Birinci ve daimî vazife istikameti şudur: Geçilen yollardan hiç bir sebep ve suretle geriye dönmemeli , hiç bir sebep ve suretle kazandıklarımızdan kayıp ve feda etmemeliyiz. Türk inkılâbı bu hususta çifte cepheli bir dikkat ve müdafaaya mecburdur. Çifte cephe, hariçten taarruz ve dahilden taarruz ihtimallerine karşıdır. Bir inkılâp için ölüm darbesi, her şeyin kazanılmış ve emin bulunduğunun zannedilmesidir.

Yapıcı istikamet

İnkılâbın ikinci faaliyet istikameti müsbet, dinamik, yapıcı istikamettir. Türk milletinin yüksek bir seviyeye varmış bir cemiyet olması için ilerlemek ve yürümek mecburiyeti ve bu sebeple yeni ihtiyaçların ve yeni engellerin izalesi bizim daimî vazifemizdir.

Müsbet ilim

İnkılâbın bu dinamik devamı, hepimizi uzun ve çetin yola koymuştur. İnkılâpçılar geniş halk kütlesi içinde onun yeni ve ileri kudret olması için çalışırlarken, çok zorluklarla uğraşacaklardır. Geniş halk kütlesine inkılâbın temiz ve ülkülü nizamını anlatmak ve bu yolda maddi mahrumiyetlere katlanmak lâzımdır.

Uğraşacağımız en mühim hastalık, cehalet ve takip edeceğimiz en feyizli yol, müsbet ilim yodludur.

Tatbikattaki her kudret için mikyas ve bu sebeple hudut vardır. Henüz hududu keşfedilmemiş olan tabiat kudreti insan zekâsıdır. İnsan zekâsının yapıcı ve yaratıcı kudretini temin eden, mütemadiyen arttıran şey ise, müsbet ilimlerdir. Türk inkılâbı müsbet ilimde yüksek seviyeye varan evlâtlarının kudreti ve bunların millet muhabbet ve hizmetindeki yararlıkları ve Türk milletinin yüksek kabiliyeti ile feyiz ve inkişaf bulabilir.

İktisat cephesi

Hanımlar, efendiler, Türk inkılâbına dair bu umumî ve hülâsa görüşler arasında iktısat cephesi üzerinde söyliyeceklerim kısa ve sadedir. İnkılâbın iktısadî anlayış ve tedbiri alâkadar arkadaşımın konferanslarına mevzu olacaktır. Söylediğim umumî prensiplerde kâfi derecede işaret bulunduğuna dikkatinizi uyandırmak benim için kâfidir. Türk inkılâbının hedefi millî kurtuluş ve yükseliş davası olduğuna göre, bizim için kütlenin iktısadi ihtiyacını temin etmek esas vazifedir.

Fertlerinin iktısaden kudretli ve verimli olmasına istinat eden bir cemiyet kudreti aramak bizim için uzun yoldur. Bahusus bugünkü kudretli cemiyetler bile, fertlerini hayatın ve beynelmilel şeraitin karşısında ferdî mücadelelere terketmek imkânı bulamamışlardır. Ve bulamamaktadırlar. Meselâ her millet için kendi şeraitine uygun ölçüyü bulabilmektedir.

Türk inkılâbı cemiyetin iktısaden yükselmesi için devletçe tedbirler almağı vazife sayar. Devletçi tedbirler ferdî faaliyetler için faydalı sahayı ancak genişletmeğe ve verimli kılmağa yarar. Türk inkılâbı kat'i ve dogmatik duvarlar arasında otomatik tedbirler yolunu tutmamıştır. İktısat sahaları her şeyden evvel amelî faaliyet meydanıdır. Burada her mevzuun, millî bünye ve şerait içinde ayrıca mütalea edilmesi lâzımdır.

Millî ülkü

Hanımlar, efendiler, size Türk inkılâbının daimî seyrini mütalea ederken onun ihtiyaçtan doğan ve daima ihtiyaçla beraber yürüyen mahiyetine dikkatinizi celbetmeliyim.

Bir takım nazarî prensipleri, ilk anda, birden ifade , ilân eden ve onları tatbika çalışan usul yerine, bizde, millî ülküyü ve büyük ana hatları gözde tutan ve tatbikatta her lüzum karşısında, müteakiben , fakat durmadan, tedbirini bulan, usul carî olmuştur.

Türk inkılâbı usulünün bu manası amelî ve daha muvaffakıyetli olduğu sabittir. İnkılâp hedeflerinin bizim usulümüzde verdiği neticeleri büyüklüğü devir devir hülâsa yapıldığı zaman kolayca anlaşılabilir.

Türk inkılbının devamlı olması hayatın dinamik olan şartlarına uygun bir tabiat hâdisesidir. Türk inkılâbı mütemadî bir ilerleyiş hamlesi gözü ile görülürse onun durmasını istemek değil, onu durmasından sakınmak lâzımdır.

Millî inkılâbı, mütalea ederken vakit vakit ilk bakışta eksik ve zıt görünebilecek manzaralarında inkılâbın zikzak yaptığını zannetmemelisiniz. Bir ana istikametin hiç gerilmeden mütemadiyen ve musirren devam ettiğini farketmelisiniz. Yeni Türk cemiyetinin prensipleri Türk ikılâbının seyrine tamamile hâkim olmuştur.

Efendiler, bu kürsü, inkılâp tarihinin kürsüsüdür. Türk inkılâbını anlatmak için onun bugün açık olarak hedefini ve hülâsa olarak umumî seciyesini söylemek istedim.

Biz inkılâbın, evvelâ tabiî seyri öğrenilerek takip ettiğimiz sistem üzerinde bir hüküm çıkarılmasını iltizam ettik. Hükümlerin ve prensiplerin hayat ve tatbikat sahasından çıkarılmasını daha faydalı bulduk ve buluyoruz.

Konferansımda, mücadelenin her safhası için inkılâbı sevkeden ve tedbir alan yüksek şahsiyetini görüyorsunuz. Bu şahsiyet, en büyük inkılâpçı Mustafa Kemaldir.

Türk inkılâbını anlamak ve sevmek, Türk inkılâbının muvaffakıyetine hizmet etmek, büyük reis Mustafa Kemali anlamak ve sevmek ve onun ülkülerini tatbik etmeğe candan çalışmakla bir ve beraberdir.

Nutuk radyolarda dinlendi

İsmet Paşa hazretlerinin Ankara halk evinde verdikleri ilk inkılâp tarihi dersini, dün fırka vilâyet merkezindeki radyodan bir çok vatandaşlar dinlemiştir.

Başvekilin konferansı Bükreşte dinlendi

BUKREŞ, 20 (A.A.) — Anadolu Ajansının Balkan hususi muhabiri bildiriyor:

Başvekil Paşa hazretlerinin bugün Inkılp kürsüsünde verdikleri ilk ders Bükreşte radyo başına toplanan Türkler tarafından büyük alâka ve dikkatle dinlendi.

İsmet Paşa Hazretlerinin sesleri dinleyicileri tarafından gayet vazıh olarak işitilmiştir.

Başvekil Paşanın bugün inkılâp kürsüsünde ders vereceği buraca bilinmediği halde, saat beş buçukta memleketten her hangi bir ses işitmek maksadile İstanbul radyoyu araştırılırken, bir zatın konferans verdiği duyularak dinlenmeye başlandı. Ve bir kaç cümleden sonra dinleyenler, fikirlerinin biribirine bağlı vecizeler halinde akıp gitmesinden ve uslubun kudret ve salâhiyetle dolu şeklinden konferans veren zatin muhakkak Başvekil Paşa Hazretleri olduğuna hükmetmekte gecikmediler.

Bu teşhis üzerine, dinleyenler, radyonun etrafında halka teşkil ederek bütün manasile dikkat kesildiler. İsmet Paşa Hazretlerinin derslerinde reisicümhur Gazi Mustafa Kemal Hz. inden bahseden kısımlar ve o kısımları karşılayan alkışlar derin heyecanla duyuldu.

Bilhassa, Türk inkılâbını anlamak sevmek, Türk inkılâbının muvaffakıyetine hizmet etmek, büyük reis Mustafa Kemali anlamak, sevmek ve onun ülkülerini candan tatbik etmek ile kabildir.,, şeklindeki emsalsiz tarifi ile Türk vatandaşının tam vatanperverlik düstürunu çizen son cümleleri memleketten binlerce kilometre uzaktaki Türklerin hasretle gözlerini yaşartı.

Doktorlarla avukatların kazanç vergisi

(Başı 1 inci sahifede)

Hükûmet bu hususteki noktai nazarını söylemiş değildir.

Münakaaşlar

Muhtelif encümen mazbata muharriri Refik Şevket Bey Mükerrem Beyin bu sözüne cevap vererek dün encümen namına söyledim. Osözlerim yalan mı idi demiştir.

Mükerrem Bey Refik Şevket Beyin dünkü celsede söylediği sözlerin şahsî mahiyette bulunduğu, Refik Şevket Bey de o sözlerin encümen namına söylenmi şolduğu hususalrında ısrar etmişlerdir.

Mükerrem Bey sözelrine devam ederek hükümetten gelen teklif ile maliye ve bütçe encümenleri tarafından ileri sürülen teklifin ana hatlarını izah etmiş ve demiştir ki:

— Muhtelit encümen bu nisbetleri fazla görmüş olabilır. Serbest meslek erbabına 250 vergi nisbeti çok olabilir. Fakat bu cetveli tamamen tayyetmenin manasını anlayamadım.

Refik Şevket Bey, şahsan serbest meslek erbabından olmanın o meslek hakkındaki kanaatlerini söylemiye bir mâni teşkil etmiyeceğini kaydederek demiştir ki:

Nerede kaldı ki bugünkü beyanatım şahsî kanaatlerim olmaktan ziyade mensup olduğum encümenin umumî fikirlerini muhterem heyetiniz huzurunda ifadeden ibaret olacaktır.

Vergi nisbeti

Heyeti aliyeniz huzurunda icabı kadar izahat verdim. Ve sarahatle söyledim. Hükûmetin ve diğer encümenlerin teklifleri avukatlar için yüzde 45 dir. Hükûmetin ve bütçe encümeninin kabul ettiği yüzde 45 in yanında bir de cetvel vardı. Bu cetvelde gösterildi ve alınması istenieln verginin ameli olarak temini için yüzde 45 nisbeti 225 zam suretile yüzde 75 e çıkarıldı. Maksat para tahsil etmek ve serbest meslek erbabının hakikî kazançlarına müracaat eylemek olduğuna göre her hangi bir suiistimal ve haksızlığa meydan vermemek için bu zam yapılmak suretile cetvel kaldırıldı.

Doktorlar için

Doktorlar için de ayni tarz takip edildi. Ve vergi nisbeti yüzde 75 e çıkarıldı. Bu noktadan encümen sabık maliye vekili Abdülhalik beyle de mutabık kalmıştı. Fuat Bey vekâlete geldikten sonra bu mikdarın kâfi olmadığını ielri sürdü ve ayrıca serbest meslek erbabının oturdukları evlerden de muayyen bir nisbet dahilinde vergi alınmasını istedi.

Fakat bunun tayin ve takdirinde yanlışlıklar ve haksızlıklar olması ihtimali derpiş edilerek nihayet vergi nisbeti yüzde 100 e çıkarıldı ve gerek encümen ve gerek hükûmet bu nisbetler üzerinde mutabık kalmıştır.

Hasan Fehmi Bey (Gümüşhane)— Maksadın kazanca göre vergi tarhetmek olduğunu serbest meslek erbabı hangi ihtisas sahibi olursa olsun bunların vergilerinin bilhassa büyük şehirlerde muayenehanelerinin iyradı gayrisafilerine yüzde muayyen bir nisbet olarak vergiye matrah ittihaz etmenin adaletsizliğe sebep olacağı kanaatinde bulunduğunu söylemiştir.

Hatip beyanatına devam ederek bir avukatın, bir doktorun bir odalı dairede iş görebileceği gibi beş odalı bir dairede de iş yapabileceğini bu na nazaran da aradaki vergi nisbetinin bire beş nisbetinde olacağını ve bir odada çalışan bir doktorun beş odali bir yerde çalışan diğer bir meslektaşından daha fazla kazanabileceğine göre vergi istifsında bir haksızlığa gidilmiş olacağını izah etti ve dedi ki:

— Çok iyi biliyorum ki, Aydın şirketinin vekâletini alan bir avukat 35 bin lira İngiliz lirası ücreti vekâlet almıştır. Bir avukatın yazihanesinin yüzde elli veya yüzde yüzünü vergi almakla hakiki olarak devletin vergi hakkını almış mı olacağız? Bu gibi hadiseler belki azdır fakat hadiselerdir.

Hasan Fehmi Bey sözlerine devamla yüzde kırk vergi nisbetinin yüzde yüze çıkarılmış olmasının küçük avukat ve doktorlara fazla bir mükellefiyet yüklediğini diğer taraftan da çok iş yapan çok kazanan ve çok vergi vermesi icap eden avukat ve doktorlardan yüzde yüz almakla iktifa edilmesinin bir hoşnutsuzluğa sebebiyet vereceğini işaret ederek meselesinin bir defa daha encümen tarafından tetkik edilmesi lâzım geldiği kanaatinde bulunduğunu ilâve etti. Bu müzakerelerden sonra Mükrem Beyin takriri reye konularak kabul edildi. Ve fıkra bu esas dairesinde tesbit edilmek üzre encümene verildi.

Kastamonu mebusu Doktor Suat Beyin ayni meseleye taalluk eden takrirleri de reye konmuş ise de kabul edilmemiştir.

Barlar

34 cü 54 maddenin son fıkrısını teşkil eden ve barlarla umum hanelerin iratlarından yüzde 130 vergi alınması hakkındaki J. fıkrasının müzakeresinde verilen bir takrir üzerine bu mıktar yüzde yüz elliye çıkarılmış ve bu suretle 34 üncü maddenin müzakeresi ikmal edilmiştir.

38 inci madde

Bundan sonra 38 inci maddenin müzakeresine geçilmiş ve muhtelit encümen mazbata muharriri Refik Şevket Bey kanunun 16 ıncı maddesinde heyeti umumiyece yapılması kabul edilen tadilât dolayisile bu maddenin de encümene verilmesi lâzım geldiğini söylemiştir.

Hüsnü Bey (İzmir) — Bu madde üzerinde bazı temennilerde bulunacağı ve encümenin madde üzerinde tetkikatta bulunurken bunların nazarı dikkate alınmasını muvafık olacağını işaret ederek umumî ve mülhak ve hususî bütçelerle idare edilen daire ve müesselerden yapılan tediyat üzerinde kesilecek vergi nisbetleri ile bu daire ve müesseseler haricinde kalan bilumum hakiki ve hükmî şahıslar nezdinde çalışanlardan alınacak vergi nisbetleri arasında farkın kaldırılmasını istemiştir.

Hatip bu nisbetlerin umumî, mülhak ve hususî bütçelerden yapılan tediyatı üzerinden kesilecek vergi nisbetinde birleştirilmesini teklif eden bir takrir vermiştir. Takrir reye konulmuş ve kabul edilmemiştir.

67 inci madde

Kanunun 67 inci maddesinin müzakeresi esnasında söz alan Hakkı Tarik Bey itiraz ve temyiz komisyonlarından geçirilmiş kararların malmemurları tarafından dikkate alınmadığını ve bu kararların şurayi devlet veya temyizden geçerek kesbi katiyet etmedikçe kendilerini için kanaat verici görmediklerini söyleyerek bir takım merhalelerle zeman kaybetmekten ise ve mutlaka hazine namına en son ve en doğru kararı alabilmek için en son heyete gitmek lâzımsa kısa bir merhale ifade edilmesini istemiş ve malmemurlarına verilmiş olan temyiz hakkının her halde takyit veyahut izah edilmesi noktasında israr etmiştir.

Maliye Vekili Fuat Bey malmemurlarının her karar için şurayı devlete müracaat edeceklerine dair bir kayit ilâvesinin mümkün olamıyacağı cevabını vermiştir.

madde reye konarak kabul edilmiş ve yarın tekrar toplanmak üzre içtimaa nihayet verilmiştir.

Zonguldak Halkevinde

ZONGULDAK, 19 (A.A.) — Halkevi şubelerinin intihabı ikmal olunarak dokuz şubeye yeniden kırk beş aza seçilmiştir. Yeniden seçilen bu aza arasında on bir muallim, yedi hekim, beş muharrir, dört iktısatçı, dört fennî mütehassıs, üç asker, üç avukat, bir kimyager, bir eczacı olmak üzere yüksek tahsil görmüş üç te hanım vardır.

Aydında Reşit Galip ihtifali

AYDIN, 19 (A.A.) — Bu akşam Halkevinde bütün Aydın gençleri toplanarak Dr. Reşit Galibin ihtifalini yaptılar. Bir çok hatipler ve bilhassa küçük ve mektep arkadaşları merhumun meziyetlerini ve inkılâp tarihindeki büyük hizmetlerini andılar. İhti-

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş aranıyor

Anadolu ve Rumelinin herhangi mahallinde olursa olsun bir çiftlikte kâtipliğe veya münasip bir hizmete talibim. Bekârım, kanaatkârım. Millî yet. A. K. rumuzile müracaat edilmesi.

* * *

21 yaşında Türk tebaası, türkçe, almanca, fransızcaya vâkıf bir genç iş arıyor. Taşraya gidebilir. Referansları kuvvetlidir. Milliyet (H. H.) rumuzuna müracaat.

* * *

8 sene Tramvay Şirketinde makasçılık yapmış güçlü kuvvetli biri iş arıyor. Her işe razı. Fatih, Zeyrek başında 7 No.

SÜKRÜ

Memlekette

Milâs Halkevi çalışıyor

Köylerde de temsiller ve konserler veriliyor

MİLÂS, (Milliyet) — 23 - II - 934 te açılan Halkevizimin 9 şubesi de hararetli bir faaliyete girişmiştir. Halkevi reisi Attar zade Nazmi Bey, biricik kültür müessesemizin gemedar olması için geceli gündüzlü çalışmaktadır. İdare heyetleri muayyen akşamlarda muntazaman toplanmakta ve bu ay içinde yapılacak işleri tesbit etmektedir. Bu ay Temsil şubesi "Kahraman" piyesini hazırlıyor; bu piyes, bu ay içinde hem merkezde, hem de köylerde temsil edilecektir. Güzel sanatler, Garp musikisinin zevkini halka aşılayabilmek için uğraşıyor. Halk dershaneelri ve kurslar şubesi, İngilizce, Almanca, Fransızça gibi ecnebi derslerile, Turkçe ye Yurt Birgisi tedrisatı için kurslarını hazırlamıştır.

Bundan başka Çocuk bakımı, Ev idaresi kursları da vardır. Dil, Tarih ve Edebiyat şubesi, dil derleme işlerine başlamıştır. Tarihî eserler tetkikatı için azaları arasında faaliyete geçilmiştir. Milâs ve civarı baştan başa gömülü bir tarih kucağıdır.

Yakında, ortamektep tarih muallimi Nahit Bey "Ana dilimiz" isimli ilk konferansı verecektir. Halkı alâkadar edecek ve onun seviyesini inkişaf ettirecek mevzular üzerinde muntazam bir konferans programı hazırlanmaktadır İçtimaî muavenet şubesi, halka azamî faydalı olmak için elinden geleni yapıyor. Doktorlarımız, haftanın muayyen günlerinde fakir halkın dertlerine deva bulmayı kararlaştırmıştır. Dr. Sezai Nafiz Bey, zührevî hastalıklar üzerinde ilk konferansını yakında verecek ve konferansları da muntazam bir seri takip edecektir.

Köycülük şubesinin başında Terzi Emin Yusuf Bey vardır. Kazamızın, kendi koynunda, bir sürü yokluklar içinde yetiştirdiği bu genç, şükrana değer bir faaliyet gösteriyor. Dün Halkevine, Milâs pazarı olmak dolayısiyle, köylüler davet edilmiştir. Köylülerimizden 30 - 40 kişilik ayrı ayrı kafileler binaya dolup boşalmıştır. Halkevi reisi Nazmi Bey ve Ortamektep tabiiye muallimi Mahir Kemal Bey, Emin Yusuf Bey ayrı ayrı bunlarla hasbihallerde bulunmuşlardır. Mahir Kemal Bey gençliğinin temiz heyecanlariyle temiz köylülerimizi teshir etmiş ve onların gözlerini samimî yaşlarla doldurmuştur. Köylünün dertleri dinlenmiş, onlara nasihatler edilmiş, âti için dönülmez vaitlerde bulunulmuştur. Bu Cuma, münevverlerden muallim ve doktorlardan müteşekkil bir kafile ilk gezintisine başlıyacak ve yakın köyleri dolaşarak irşatta bulunacaktır. Kütüphane ve neşriyat, aylık bir mecmua neşrine hazırlanıyor. İlk adımda, halkın yardımı ile güzel bir kütüphane doğmaya başlamıştır.

Bu hususta, bilhassa İş Bankası muhasebecisi Münir Beyin ismini zikretmek lâzımdır. Spor, müze şubeleri de faaliyete geçmislerdir. Muğla Valisi Ömer Cevat Bey de Milâs halkını Güzel sanatlar şubesine aza kaydolunmuştur. Vilâyet Halkevimize bu sene azamî surette maadî yardım etmeyi vadetmiştir.

Milâs'ın temiz ruhlu gençliği, Gazinin işaret ettiği yolda, sarsılmaz bir imanla yürümektedir.

Karapınar gençleri arasında avcılık

KARAPINAR, (Milliyet) — Nahiyemizin 925 senesinde kurulan Gençler birliği kongresi yapılarak yeni idare heyeti seçilmiştir.

Şimdiye kadar spor sahasında yalnız futbol üzerinde çalışan birlik atıcılık sporuna da ehemmiyet vermiş ve bir avcılar kısmı teşkiline başlanmıştır.

Karapınar gençler birliğinin bugün en varlıklı ve verimli kolu temsil koludur.

Bu kola dahil bulunan gençler nahiyenin kültür sahasında yüksel mesi için pekçok çalışmaktadırlar.

Metresini satan adam

MALATYA, (Milliyet) — Tavabil isminde bir delikanlı metresi Ümmühanı 20 mecidiye ve bir caket mukabilinde arkadaşına satmıştır. Sonra pişman olmuş. Kadını geriye istemiştir. Buna kızan arkadaşları Ümmühanı götürdükleri Oduz köyünden Tavabili de yanlarına alarak çıkmışlar, İnderesine gitmişler, orada Tavabili öldürmüşlerdir. Katiller tutulmuştur.

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

Karabiga yolu

Her CUMARTESİ ve ÇARŞAMBA günleri saat 20 de Top hane rıhtımından GERZE vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

İmroz yolu

Her PERŞEMBE günü Galata rıhtımından saat 18 de TAYYAR vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

Mersin yolu

İNÖNÜ vapuru 25 Mart PAZAR günü saat 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte, Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Alanya, Mersin. Dönüşte ayni iskelelerle beraber Taşucu, Anamur, Kuşadası, Geliboluya uğrayacaktır.

Karadeniz yolu

MİLLET vapuru 25 Mart PAZAR günü saat 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte: Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Tirebolu, Görele, Trabzon, Rizeye. Dönüşte bunlara ilâveten Of ve Sürmeneye uğrayacaktır.

Çocukların Sevgilisi

İŞ KUMBARASI

Yavrunuza vereceğiniz en güzel ve faydalı

BAYRAM

hediyesidir

1576

DEVREDİLECEK IHTIRA BERATI

" Tıraş makinelerine, emniyet tertibatına ıslahat! " hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 17 Nisan 1930 tarih ve 1376 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veyahut icara verileceği teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da Bahçe kapıda Taş Hanında 43-48 numaralarda mükim vekili H. W. Stock efendiye müracaat eylemeleri ilân olunur. (14452) 1533

Istanbul yedinci icra memurluğundan: Paraya çevrilmesine karar verilen mahcuz muhtelif punto gazete hurufatları ve saire martın 24 üncü günü saat 16 da Istanbul Ankara caddesinde 71 numerolu arsada hazır bulunacak memuru tarafından satılacağı ilân olunur. (14721)

ADAPAZARI

Türk Ticaret Bankası

Merkezi: ADAPAZARI
Istanbul şubesi: Yenipostane karşısında Tel 20224:
Sermayesi: 1,200,000
Ihtiyat akçesi;180,000

ŞUBELER

Bandırma — Bartın — Biga — Bilecik — Bolu — Bozüyük — Bursa — Düzce — Eskişehir — Gemlik — Gerede — Geyve — Hendek — İzmit — Karamursal — Kütahya — Müdürnü — M. Kemal Paşa - Safranbolu - Tekirdağ — Yeni şehir.

Müsait şeraitle mevduat, havale kabul eder. Tahsile senet alır ve ikraz muame lâtı yapar.
Mevduat faizleri müdiriyetle görüşülerek tesbit edilir.
Komisyon ve Ticaret kısmı her nevî emtiai Ticariye satışma delâl et eder.
Sigorta yapar Telefon: 23623. 1221

"DEGEA,,

Meşhur KEDİ markalı
Gömlek fitilleri
200 - 600 mumluk

En sağlam ve dayanıklı
Fitillerdir
Her lâmbaya ve fenere uyar.
Satış mahallerinden

"DEGEA,,

Markasını arayınız. (14439)

Deniz yolları

IŞLETMESİ
Acentcleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Trabzon sür'at yolu

CÜMHURİYET vapuru 22 Mart PERŞEMBE 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Of, Pulathane'ye uğrayacaktır. (1303)

Mersin sür'at yolu

KONYA vapuru 23 Mart CUMA 11 de Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte İzmir, Antalya, Mersin, Payas'a. Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Küllük, Çanakkale'ye uğrayacaktır. (1304)

Bartın yolu

BURSA vapuru 22 Mart PERŞEMBE 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1305)

Ayvalık yolu

BANDİRMA vapuru 21 Mart ÇARŞAMBA 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1284 1642

Dr. HORHORUNİ

Eminönü Valide kıratanesi yanında (13732)

Cildiye ve zühreviye Mütehassısı
Dr. NURİ OSMAN
Haseki hastanesi cildiye şefi
Beyoğlu Elhamra apartımanı 3 üncü kat No. 3 Telefon: 42885 (14578)

Op. KEMALETTİN CEMİL
Ankara caddesi No. 50 üst katta öğleden sonra hasta bakar, kırık ve sair cerrahi hastalıklar rontgenle tetkik ve tedavi olunur. Tel. 22926 (14440) 1615

İLÂN

OSMANLI BANKASI'nın Galata, Yenicami ve Beyoğlu devairi, Kurban bayramı münasebetile 1934 Martının 26, 27, 28 ve 29 ncu günleri ve Paskalya yortusu münasebetile de 1934 Nisanının 1 nci günü kapalı bulunacaktır. 1609

ZAYİ — Tatbik mühürümü kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Yalova Kadı çifliği eski muallimi Ahmet Mekki. (14731)

Türk - Bulgar Müttehit Vapurları

Yelkencizade - Bulgar Seyrisefain Şirketi
İspanya - Fransa - İtalya HATTI
Birinci sınıf Lüks ve Beynelmilel şehadetnameyi haiz
ERZURUM VAUPRU 24 MRAT **CUMARTESİ**

günü Karadenizden gelerek ayni gün Istanbuldan "VALENSIA, BARSELON, MARSİLYA, CENOVA,, limanlarına 1,2,3, üncü sınıf yolcularla eşyayi ticariye alarak hareket edecektir. Fiatler son derece mutedildir.

Tafsilât için Sirkecide Yelkencizade acentalığına Tel. 21515 ve Galatada Rıhtım hanında Bulgar Seyrisefain acentalığına müracaat. Tel: 42779 (14494) 1619

RADYOLİN

En büyük sergilerde 17 diploma 48 madalya kazanmıştır.
Böyle güzel dişler yalnız
RADYOLİN
kullananların dişleridir.
Diş tabipleri diyor ki:
'Dişlerin ve ağzın sıhhati sabah ve akşam günde 2 defa dişleri temizlemekle kabildir.,,

Inhisarlar U. Müdürlüğünden

Cinsi	Tahmini miktarı	Bulunduğu mahal
Hurda çinko	500 kilo	Cibali fabrikasında
Köhne siyah çul parçaları	440 „	„ „
„ tiftik parçaları	460 „	„ „
„ çuval % 70 şi parça halinde olduğundan kilo ile verilecek.	3081 adet	Kabataş Levazım anbarında
Şeker çuvalı müceddet	826 „	„ „ „
Muhtelif hacimde boş şişe	19077 „	„ „ „
İdare işine elverişli olmıyan şişe mantakı muhtelif eb'atta.	70000 „	„ „ „
„ „ „	865 kilo	„ „ „
Şişe kapsülü eski harflerle yazılı.	416 „	„ „ „
Eski sistem toplu kantar	1 adet	„ „ „
Köhne baskül	3 „	„ „ „
Eski evrak çantası.	4 „	Cibali Levazım anbarında

Yukarıda isim ve miktarları yazılı müstamel eşya 5-4-934 tarihine müsadif Perşembe günü saat 14 de bilmüzayede satılacağından taliplerin eşyaları her gün sabahtan akşama kadar hizalarında yazılı anbarlarda gördükten sonra müzayede için tayin olunan günde yüzde 15 teminatlarile birlikte Cibalide Levazım Şubesinde Satış Komisyonuna müracaatları. (1299)

Bir sene zarfında Adapazarından, Hendek, Düzce ve Bolu ile mülhakatlarına gönderilecek mamul tütün ve içkilerle fıçı içindeki mayiatın nakliyesi 20 Yirmi gün müddetle münakasaya konmuştur. Münakasaya girmek isteyenlerin şartname ve mukavelenameyi görerek pey sürmek üzere nihayet 31 Mart 934 tarihine müsadif cumartesi günü saat (16) onaltıya kadar İzmitte Kocaeli Inhisarlar Baş Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur. Münakasa şartnamesi Cibalide Inhisarlar Umum Müdürlüğü Sevkiyat Şubesinde ve İzmit, Adapazarı, Bolu, Düzce ve Hendek İnhisarlar Idarelerinde görülebilir. (1192) 1581

Satılık Çiftlik

Bursa Ziraat Bankasından:

Bursanın garbında Karacabeyin şarkında Mudanya ve Tirilyenin cenubunda Bursa-Karacabey ve Mudanyaya umumî şose ile merbut önünden Nilüfer çayı geçen ve tahminen elli bin dönüm miktarında Sabangir ve Orman ve mer'ayı havi toprağı kuvvetli, havası ve mevkii iyi Haydar namile anılan bir çiftlik tasfiye dolayisile müstacelen satılacaktır. İcabında 50-100 hanelik bir köy olabilir. Talip olanların ve fazla izahat almak isteyenlerin iki ay zarfında Bursa Ziraat Bankasına veya müteveffa Saffet Bey Zade Memduh Beyin resmî tasfiye memuru Bursada Avukat Halil İbrahim Beye müracaatları ilân olunur. (687) 1241

Fabrika ve Havuzlar Müdüriyetinden:

İdaremiz için beş ton hurda kurşun pazarlıkla satın alınacaktır. Vermek arzu edenlerin 22-3-934 Perşembe günü saat 14 te Müdüriyete müracaatları. (1309)

Liseler Alım Satım Komisyonundan:

Komisyonumuza merbut İstanbul Erkek Lisesinde yapılacak Elektrik tesisatı ile Galatasaray Lisesine Sesli bir Sinema makinası almacağından 1-4-943 tarihine müsadif Pazar günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerin proje ve şartnamelerini görmek üzere İstanbul Erkek Lisesindeki Komisyon Kalemine ve münakasaya iştirak edeceklerin de ihale günü teminatı muvakkate makbuzlarile birlikte Komisyonumuza müracaatları. (1085) 1421

İnebolu Belediye Reisliğinden:

Elektrik Fabrikası için satın alınacak motor ve dinamonun 25-3-934 tarihi olarak ilân ettiğimiz ihale müddetini, 15-4-934 tarihine kadar uzatıldığını, alâkadaranının malûmu olmak üzere ilân ederiz. (1297)

Bayramda yalnız

HİLÂLİAHMER

gazetesi çıkacaktır.

Hilâliahmer Cemiyeti Istanbul Bürosundan:

Ilânlarınızı Hilâliahmer gazetesine vermekle hem ticarethaneniz için büyük bir faide temin etmiş ve hem de Hilâliahmere yardım etmiş olursunuz.

Santimi son sahifede 30, sondan evvelki sahifede 40 kuruştur.

Ilânlarınız için şu adreslere müracaat ediniz :

Istanbulda Yenipostane karşısında Hilâliahmer Satış bürosu. Telefon : 22653.

Istanbul Ankara caddesinde Ilâncılık T. L. Ş. Telefon 20095

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Kartal Maltepesinde yeniden yapılacak Jandarma Gedikli Küçük Zabit Mektebi kapalı zarf usulile yaptırılacak ve kapalı zarf münakasası 1 Nisan 934 pazar günü saat 15 te yapılacaktır. Talipler şartnameyi keşifname ve pilânları görmek üzere istedikleri vakit pazarlığa iştirak için de gösterilen günün muayyen saatinde ilk teminat makbuzile Komisyonumuza müracaatları. (1015) 1450

İnebolu Belediye Reisliğinden:

Elektrik Fabrikası için satın alınacak motor ve dinamonun 25-3-934 tarihi olarak ilân ettiğimiz ihale müddetini, 15-4-934 tarihine kadar uzatıldığını, alâkadaranının malûmu olmak üzere ilân ederiz. (1297)

Tıp Fakültesi Dekanlığından:

Tıp Fakültesi muhtelif Seririyat ve lâboratuvar asistanlıklarında münhal vardır. Talip olanların şeraiti anlamak üzere Tıp Fakültesi Dekanlık kalemine müracaatları. (1282) 1641

1 Liraya Kuştüyü Yastık

Istanbul Çakmakçılarda kuştüyü fabrikasında (75) kuruş kuştüyünün kilosu, şilte, yorgan (12) liraya. Salon yastıkları kuştüyüne mahsus kumaşlardan her rengi bulunur. Tel.23027 (14214) 1521

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Jandarma ihtiyacı için (2100) çift yün çorap satın alınacak kapalı zarfla münakasası 10-4-934 salı günü saat onbeş te yapılacaktır. İstekliler şartnamesini görmek için her gün, münaksaya girmek için de gösterilen günün muayyen saatına kadar muvakkat teminat makbuzu ve teklifnamelerile birlikte Komisyonumuza müracaatları. (1300)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET